

Pojasnila v zvezi s pripombami MOP- ARSO v Pozivu k dopolnitvi vloge za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: Razširitev avtocestnega odseka Koseze - Kozarje v šestpasovnico, številka 35402-36/2018-22, z dne 20. 8. 2019

1. Hrup:

1.1. naslovni organ ugotavlja, da je v Elaboratu ocene obremenitve okolja s hrupom, št. 2016-040b/PVO, ki ga je decembra 2018 izdelalo podjetje Epi Spektrum d.o.o., Strossmayerjeva ulica 11, 2000 Maribor (v nadaljevanju Ocena obremenjenosti okolja s hrupom), ki je Priloga 2 k Poročilu, naveden napačen Pravilnik o zaščiti pred hrupom v stavbah (Uradni list RS, št. 10/12 in 61/17 - GZ), na strani 23 pa je navedena napačna Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18). Navedeno je treba ustrezno popraviti. V Oceni obremenjenosti okolja s hrupom je treba tudi pojasniti uporabljene kratice (npr. BVO itd.);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V dopoljenem Elaboratu ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) je upoštevana zadnja izdaja Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ter Pravilnika o zaščiti pred hrupom v stavbah. Kratica BVO pomeni betonska varovalna ograja, pomen je pojasnjen tudi v samem Poročilu.

1.2. na strani 52 Poročila so zapisane tudi vsebine za zrak, čeprav poglavje govori o hrupu. Navedeno je treba ustrezno popraviti;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Iz poglavja obremenitve s hrupom so izbrisane vsebine, ki se nanašajo na zrak.

1.3. iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom izhaja, da so bili za obstoječe stanje okolja uporabljeni podatki za leto 2011, kar je po mnenju naslovnega organa neustrezno. Nadalje je v Poročilu obstoječe stanje vrednoteno glede na dokument Izvedba obratovalnega monitoringa obremenitev s hrupom za omrežje cest, ki so v upravljanju DARS d.d., št. 12-1466, JV PNZ d.o.o. & Epi Spektrum d.o.o. & A-projekt d.o.o., Januar 2014, ki vsebuje podatke za leto 2011, kar je po mnenju naslovnega organa prav tako neustrezno. Glede na določila Pravilnika o prvem ocenjevanju in izvajanju obratovalnega monitoringa (Uradni list RS, št. 105/08) bi moral biti na razpolago novejši monitoring. 9. člen navedenega pravilnika namreč določa, da mora zavezanec zagotoviti obratovalni monitoring za avtocesto, hitro cesto, glavno cesto I. in II. reda, regionalno cesto I., II. in III. reda in cesto, na kateri letni pretok presega milijon vozil, enkrat v obdobju petih let. Najnovejše podatke oziroma znanstvena dognanja je treba uporabiti tudi zaradi določb četrtega odstavka 4. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17). Naslovni organ vas zato poziva, da pri pripravi Ocene obremenjenosti okolja s hrupom kot tudi pri pripravi Poročila uporabite najnovejše podatke ter na podlagi novejših podatkov naredite oceno obremenjenosti okolja s hrupom;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V času izdelave Elaborata ocene obremenitve s hrupom v letu 2018 monitoring hrupa za ceste v upravljanju DARS d.d. še ni bil noveliran, so pa v septembru 2019 že na voljo podatki zadnjega obratovalnega monitoringa hrupa za ceste v upravljanju DARS d.d. v letu 2016. Poglavje »Obstoječe stanje« je novelirano z ažurnimi podatki zadnjega obratovalnega monitoringa hrupa.

1.4. iz Poročila in Ocene obremenjenosti okolja s hrupom izhaja, da je z nameravanim posegom predvidenih v 23 mesecih oz. vseh fazah gradnje skupaj približno 67.700 prevozov tovornih vozil,

predvideni povprečni letni dnevni pretok je 123 težkih vozil/dan oz. 12 prevozov na uro, upoštevajoč dnevno obdobje obratovanja gradbišča. Iz dokumentacije pa ni jasno, ali je teh 67.000 prevozov skupno število za prihode in odhode. Naslovni organ vas poziva, da se do prihodov/odhodov vozil opredelite. Naslovni organ ocenjuje, da gre za veliko število prevozov, zato vas poziva, da detajlneje opredelite gradbiščne, dostopne in transportne poti, jih grafično prikažete ter jih tudi ustrezno ovrednotite z vidika obremenjevanja okolja s hrupom. Prav tako je treba natančno navesti, kakšna transportna vozila se bodo uporabljala za transport ter po katerih cestah. Zaradi zahtev iz 11. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju je namreč treba vrednotiti število prevozov za potrebe gradnje na območju gradbišča do priključka na javno cesto. Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave pa v 9. členu nadalje določa, da je treba v poglavju, ki se nanaša na možne vplive posega na okolje in njegove dela, opisati in oceniti vse verjetne vplive na dejavnike iz 2. člena te uredbe, ki so med drugim posledica s posegom povezanih aktivnosti ali drugih posegov, in sicer med drugim tudi v času pripravljanih del in gradnje. Sedmi odstavek 9. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave pa nadalje določa, da morata opis in ocena verjetnih pomembnih vplivov na dejavnike iz 2. člena te uredbe obsegati neposredne vplive in katerekoli posredne, sekundarne, zbirne, čezmejne, kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne, trajne ali začasne, pozitivne ali negativne vplive posega;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Poseg se bo izvajal na območju obstoječega avtocestnega odseka Koseze-Brdo-Kozarje, ki je javna cesta. Transport za potrebe gradbišča bo potekal po obstoječem AC omrežju, pri oceni števila transporta pa so upoštevani prevozi v obe smeri (torej vsota prihodov in odhodov). V Načrtu ureditve gradbišča predvidene gradbiščne poti so že bile prikazane v grafičnih prilogah G.2 in G.4.1 Elaborata ocene obremenitve s hrupom, so pa v elaborat vključena še dodatna pojasnila glede poteka in organizacije transporta.

1.5. naslovni organ dalje ugotavlja, da je predstavljalo izhodišče pri določanju ukrepov varstva pred hrupom, dokument Ocena obremenitve s hrupom s predlogom ZPH št. 12- 1561/HR_16_565, ki ga je januarja 2018 (dopolnitev april 2018) izdelalo podjetje PNZ d.o.o., Vojkova cesta 65, 1000 Ljubljana. Iz navedene Ocene obremenitve s hrupom s predlogom ZPH izhaja, da so bile stavbe z varovanimi prostori, ki so predvidene za preveritev oz. izvedbo ukrepov pasivne zaščite, določene na podlagi Uredbe o državnem lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Koseze-Kozarje (Uradni list RS, št. 71/09), kar je po ugotovitvah naslovnega organa napačno. Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju namreč v osmem odstavku 9. člena določa, da se pri presoji vplivov na okolje za linijski vir hrupa šteje, da obremenitev okolja s hrupom ni čezmerna, če so upoštevani tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičeni ukrepi za zmanjšanje emisije na viru hrupa in aktivne zaščite vira hrupa ter so v vplivnem območju vira hrupa načrtovani oziroma izvedeni ukrepi pasivne zaščite. Glede na navedeno je tako treba pri preverjanju in načrtovanju ukrepov varstva pred hrupom izhajati iz vplivnega območja vira hrupa;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (Pojasnilo izdelovalca Ocene obremenitve s hrupom s predlogom protihrupne zaščite, PNZ d.o.o.):

Naslovni organ je pravilno ugotovil, da predstavlja izhodišče pri določanju ukrepov varstva pred hrupom dokument Ocena obremenitve s hrupom s predlogom ZPH št. 12- 1561/HR_16_565, ki ga je januarja 2018 (dopolnitev april 2018) izdelalo podjetje PNZ d.o.o., Vojkova cesta 65, 1000 Ljubljana. Popolnoma napačno pa je razumevanje navedenega dokumenta. V kolikor bi naslovni organ prebral

dokument, bi lahko samo iz zaključka dokumenta ugotovil, da gre v tem dokumentu za dopolnitev predloga protihrupne zaščite iz DLN Koseze-Kozarje. Celotna študija ima tudi npr. v poglavju T.7 točno naveden obseg protihrupne zaščite-protihrupnih ograj, kje bil predlagan v okviru DLN, kot tudi obseg protihrupne zaščite, ki je predlagan v okviru projekta za gradbeno dovoljenje. Še več, grafična priloga G.14 prikazuje karto hrupa koristi med noveliranim predlogom iz faze PGD napram obsegu protihrupne zaščite iz DLN Koseze-Kozarje. V poglavju dokumenta (T.3 Metoda dela) tudi jasno piše, da je obseg stavb za preveritev pasivne protihrupne zaščite izdelan na osnovi vrednotenja iz točke 5 in 6, to je na osnovi vrednotenja izračuna celotne obremenitve s hrupom na osnovi računskega akustičnega modela ob upoštevanju bodočih virov hrupa 6-pasovne avtoceste Koseze – Kozarje, ter novega preoblikovanega vzhodnega dela priključka Brdo ob upoštevanju novega predloga protihrupnih ukrepov-protihrupnih ograj.

V dokumentu predlog ukrepov ni določen, kot ga navaja naslovni organ, vendar je bil določen skladno z zakonodajo in sicer izdelan je bil popolnoma nov predlog, ki vključuje:

- ukrepe na viru hrupa, med katere spada zamenjava vozne površine in omejitve hitrosti vozil na avtocesti na 100/80 km/h,
- izvedbo protihrupnih ograj (noveliran razširjeni predlog),
- dodatna izvedba ukrepov za zmanjšanje obremenitve s hrupom v stavbah z varovanimi prostori (pasivna zaščita).

Slednji ukrep se nanaša na stavbe, ki so preobremenjene ob upoštevanju noveliranega predloga aktivne protihrupne zaščite.

1.6. v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom je tudi navedeno, da je predvidenih osem sklopov protihrupnih ograj, skupne maksimalne višine 5,2 m v skupni dolžini 3.766 m in skupne površine 14.823 m². Za 25 stanovanjskih stavb, kijih s protihrupnimi ograjami ni možno zadostno zaščititi ali ne bo možno zagotoviti zakonsko predpisanih vrednosti v vseh etažah, je predvidena izvedba dodatnih ukrepov na stavbah, s katerimi se bo zmanjšala obremenitev v varovanih prostorih. Naslovni organ navedeno ocenjuje kot neustrezno, saj se, skladno z desetim odstavkom 9. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, za tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičene ukrepe za zmanjšanje emisije na viru hrupa in ukrepe aktivne zaščite vira hrupa iz osmega odstavka tega člena štejejo ukrepi, predlagani v oceni obremenjenosti okolja s hrupom. Izpolnjevanje zahtev od 1. do 4. točke osmega odstavka 9. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju se tako dokazuje z oceno obremenjenosti okolja s hrupom iz priloge 4 te uredbe. Navedeno pomeni, da je treba ukrepe na viru hrupa in ukrepe aktivne zaščite hrupa predlagati v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom, na podlagi priloge 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in ne v Oceni obremenitve s hrupom s predlogom ZPH, ki je bila nenazadnje izdelana pred uveljavitvijo Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Ukrepi varstva pred hrupom morajo namreč biti, kot že predhodno navedeno, predlagani na podlagi vplivnega območja vira hrupa (kjer je ocenjeno, da je hrup zaradi obratovanja vira hrupa na tem območju višji od mejnih vrednosti za III. stopnjo varstva pred hrupom), pri tem pa se mora upoštevati Prilogo 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (Pojasnilo izdelovalca Ocene obremenitve s hrupom s predlogom protihrupne zaščite, PNZ d.o.o.):

Ugotovitve upravnega organa so pravilne. Obseg zaščite pred hrupom je določen v okviru dokumenta Ocena obremenitev s hrupom s predlogom ZPH (krajše zapisano »zaščite pred hrupom«). Slednji dokument pa je, kot upravni organ sam navaja v svojem prvem stavku, dokument, ki je v okviru Uredbe definiran kot Ocena obremenjenosti okolja s hrupom. Torej nobenega dvoma ni, da je dokument, ki je bil dan v presojo, tisti, ki ga zahteva Uredba.

Prav tako je pravilna ugotovitev upravnega organa, da je bil dokument nenazadnje izdelan pred uveljavitvijo zadnje Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje. Dejstvo pa je, da dokument vsebuje vse vsebine, ki so zahtevane v okviru priloge 4 Uredbe o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju (Ur. list RS 43/2018). Prav tako pa so bili ukrepi varstva pred hrupom predlagani na osnovi upoštevanja vplivnega območja o upoštevanju zaščite, ki je bila predlagana v okviru DLN Koseze-Kozarje, ko se je ta obseg izkazal kot nezadosten. Posledično se je obseg zaščite na viru in aktivne zaščite (protihrupne ograje) bistveno povečal. Karte in vsi podatki, ki so zahtevani v prilogi 4 pa so del samega elaborata.

1.7. pri preverjanju ukrepov varstva pred hrupom bi naslovni organ želel opozoriti tudi na določbo tretjega odstavka 14. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave, ki nalaga, da je treba predstaviti tudi glavne alternative glede drugih možnih ukrepov, ki so bile preučene pred izbiro ukrepov iz prejšnjih odstavkov tega člena, ter razloge za izbor predloženih rešitev, zlasti z vidika značilnosti okolja, v katerega se poseg umešča. Naslovni organ v povezavi s tem določilom ugotavlja, da v Poročilu niso bile predstavljene in ovrednotene alternativne rešitve aktivne protihrupne zaščite (npr. dodatna krajinska ureditev oz. ozelenitev, višje protihrupne ograje, protihrupni tuneli ipd), zlasti z vidika obstoječe obremenjenosti okolja s hrupom ter gostoto poselitve določenih delov območja, vključno z neposredno bližino doma starejših občanov Bokalce.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (Pojasnilo izdelovalca Ocene obremenitve s hrupom s predlogom protihrupne zaščite, PNZ d.o.o.):

V okviru izdelave študije je bilo obravnavanih več variant izvedbe protihrupne zaščite, v sami študiji (Ocena obremenitve s hrupom s predlogom ZPH št. 12- 1561/HR_16_565, januar 2018, dopolnitev april 2018, izdelalo podjetje PNZ d.o.o.) pa je predstavljen končni nabor ukrepov. Kljub temu so znotraj študije predstavljene tudi alternativne rešitve. Prva alternativna rešitev je predlog ukrepov, ki ga določa DLN Koseze-Kozarje. Ker je bil ta glede na nova izhodišča nezadosten so bile iskane nove rešitve, ki osnovni predlog dopolnjujejo. Ločeno je predstavljena učinkovitost »sredinskih« protihrupnih ograj v ločilnem pasu AC, s čimer smo upravičevali dodatne ukrepe glede na predlog iz DLN Koseze-Kozarje, prav tako je ovrednotena rešitev z lomljenih ograj v primerjavi z običajno ravnimi ograjami, kjer se je lomljena ograja izkazala za boljšo rešitev.

Ti učinki so predstavljeni v poglavju študije T.7.2.2, prav tako pa so bili upoštevanji kriteriji in zahteve krajinskega oblikovanja. Zapis o slednjem so del istega poglavja in zapisov – odgovorov na pripombe recenzenta. Podrobnosti o krajinskem oblikovanju – zasaditev pa so predstavljene v drugih načrtih. Prav tako je bilo iskanih več rešitev za območje Doma starejših občanov Ljubljana Vič Rudnik, kar je tudi razvidno iz zapisov o recenziji študije. Tukaj je vključenih več rešitev in obsegajo zmanjšanje hitrosti vozil iz obstoječih 130/80 km/h na 100/80 km/h, uporaba tišje vozne površine in izvedbo sredinske protihrupne ograje, predvidena pa je tudi izvedba pasivne protihrupne zaščite, to je zamenjava oken na sami stavbi. Na območju Doma starejših je bila tudi preverjena možnost izvedbe

nasipa ob robu obstoječe brežine, vendar ta rešitev zaradi oddaljenosti od vira hrupa ni predstavljala vidnega izboljšanja. Ker tak predlog posega tudi izven območja DLN Koseze-Kozarje, ta v okviru študije ni bil predstavljen.

Naslovni organ bi, glede na navedeno, želel opozoriti, da 5. točka prvega odstavka 11. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju določa, da je za obratovanje gradbišča, ki je vir hrupa, treba zagotoviti uporabo začasnih protihrupnih zaslonov. Iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom in iz Poročila pa ne izhaja, ali se bo to tudi zagotovilo. Iz navedenih dokumentov izhaja celo ravno nasprotno, in sicer da bodo v času gradnje obstoječe protihrupne ograje odstranjene, stavbi Cesta na Ključ 96 in Cesta Dolomitskega odreda 163 pa bosta v obdobju 4 mesecev brez protihrupnih ograj, kar pomeni, da se bo celotna obremenitev s hrupom pri teh dveh stavbah povečala. V povezavi z aktivno zaščito vas naslovni organ poziva, da v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom in v Poročilu opredelite tudi tehnične lastnosti protihrupnih ograj, kot tudi začasnih protihrupnih zaslonov (dimenzije, absorpcija, izolimost);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V dopolnjenem Elaboratu ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) in PVO so predvideni dodatni protihrupni ukrepi v času gradnje (začasne protihrupne ograje) za stavbe Cesta na Ključ 96 in Cesta Dolomitskega odreda 163.

1.8. naslovni organ nadalje ugotavlja, da iz predložene dokumentacije ne izhaja vplivno območje vira hrupa, kot je zahtevano v 18. točki prvega odstavka 3. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Vplivno območje vira hrupa je, glede na 18. točko prvega odstavka 3. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju območje, v katerem je na podlagi vrednotenja kazalcev hrupa na podlagi priloge 4, ki je sestavni del prej navedene uredbe, ocenjeno, da je hrup zaradi obratovanja vira hrupa na tem območju višji od mejnih vrednosti za III. stopnjo varstva pred hrupom. V Oceni obremenjenosti okolja s hrupom je navedeno, da bo vplivno območje gradbišča odvisno predvsem od tehnologije in zahtevnosti gradnje, trajanja in intenzivnosti gradbenih del, ki povzročajo emisijo hrupa, jakosti in značilnosti hrupa uporabljenih gradbenih strojev ter intenzivnosti prevozov tovornih vozil in gradbene mehanizacije po gradbišču in dovoznih poteh. Vpliv bo odvisen tudi od gostote poselitve v okolici gradbišča in transportnih poteh. Naslovni organ v povezavi z vplivnim območjem gradbišča kot vira hrupa ugotavlja, da bi le to moralo biti opredeljeno, v nasprotnem primeru naslovni organ ne more ustrezno presojati vplivov nameravanega posega glede obremenjenosti okolja s hrupom. Naslovni organ vas, glede na zgoraj navedeno zato poziva, da Oceno obremenjenosti okolja s hrupom (in ustrezno tudi Poročilo) popravite s preglednim grafičnim prikazom vplivnega območja vira hrupa, in sicer tako za čas gradnje kot obratovanja. Vplivno območje vira hrupa mora biti določeno za vsa obdobja dneva (LDAN, LVEČER in LNOČ) ter tudi za celotno obremenitev okolja s hrupom (LDVN). Vplivno območje mora biti grafično prikazano na karti tako, da bo za vsa prej navedena obdobja dneva (unija) prikazana izofona za III. stopnjo varstva pred hrupom, hkrati pa bodo znotraj te izofone jasno razvidni vsi objekti z varovanimi prostori. V povezavi z navedenim bi naslovni organ želel tudi opozoriti, da lahko vplivno območje vira hrupa, skladno z 18. točko prvega odstavka 3. člena v povezavi z četrtrim odstavkom 8. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju izdelata oseba, ki ima pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa za emisije hrupa v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Ocena obremenitve s hrupom je dopolnjena z grafičnim prikazom vplivnega območja vira hrupa za čas gradnje za kazalec dnevnega hrupa LDAN, saj bo gradbišče obratovalo le v dnevnem obdobju. V času

obratovanja so s hrupom preobremenjena območja za obdobja dneva LNOČ in LDVN podrobneje prikazana na grafičnih prilogah v študiji hrupa (PNZ, št. 12- 1561/HR_16_565, januar 2018, dopolnitev april 2018), na katere se strokovna ocena sklicuje. V oceno obremenitve s hrupom je dodatno vključen prikaz vplivnega območja s preseganjem mejne vrednosti kazalca nočnega hrupa v času obratovanja ceste v planskem obdobju leta 2040. Prikaz vplivnega območja v ostalih obdobjih dneva ni smiseln, saj so emisije hrupa v nočnem obdobju, v katerem so mejne vrednosti za 5 oz 10 dB(A) strožje kot v ostalih obdobjih dneva, praviloma največje. Podjetje Epi Spektrum d.o.o. kot izdelovalec Elaborata ocene obremenitve okolja s hrupom ima pooblastilo za izvajanje obratovalnega monitoringa (MOP št. 35445-10/2016-3 z dne 7.12.2016).

1.9. iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom nadalje izhaja, da bo gradnja potekala v petih fazah. Glede na to, da gre za linijsko gradnjo, ki vključuje različna hrupna dela na trasi gradnje ter glede na gosto poseljenost delov trase, vas naslovni organ poziva, da gradnjo ocenite z vidika obremenjevanja okolja s hrupom za vsako fazo gradnje posebej, kot tudi za celotno leto. Posamezne faze gradnje morajo biti tudi grafično prikazane;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Gradbena dela v okviru posamezne faze se bodo izvajala med 4 in 24 tedni, faznost gradnje ter lokacija posamezne faze je podrobneje opisana v poglavju »Organizacija gradbišča in tehnologija gradnje«. V skladu z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju se za vrednotenje kazalcev hrupa upošteva dolgoročna povprečna raven hrupa, izračunana na letni ravni (365 dni). Upoštevan je najslabši možni scenarij, ko se posamezne faze gradnje med seboj prekrivajo in bo obremenitev s hrupom največja, zato izračuni ločeno za vsako fazo niso smiselni niti potrebni.

1.10. v Poročilu je navedeno, da je na območju rekonstrukcije - novogradnje predvidena vgradnja tišje vozne površine - delno absorpcijska. Na območju voznega in preHITEVALNEGA pasu avtoceste je možna opsijska vgradnja drenažne plasti gumirane bituminizirane zmesi. Nadalje je v Poročilu navedeno, da vgradnja takšne vozne površine na območju Koseze - Kozarij ne bi imela bistvenega vpliva na obseg izvedbe protihrupnih ograj, lahko pa ima vpliv na obseg izvedbe pasivne protihrupne zaščite. Naslovni organ vas poziva, da v Poročilu nedvoumno navedete, katera tišja vozna površina je predvidena ter kakšen je njen učinek, glede na to, da je delno absorpcijska. Nadalje na pregledni grafiki označite (predložite grafični prikaz), kje je vgradnja navedene tišje vozne površine predvidena. Glede na to, da gre v obravnavanem primeru za območje, ki je že v obstoječem stanju hrupno zelo obremenjeno in gosto poseljeno, vas naslovni organ poziva, da natančno proučite opsijsko vgradnjo drenažne plasti gumirane bitumizirane zmesi. V 11. členu Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave je namreč določeno, da je treba pri izbiri izhodišč za ocenjevanje in ocenjevanju vplivov in njihovih posledic ter tudi s tem povezanih ukrepov izhajati iz temeljnih ciljev in načel varstva okolja;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V okviru rekonstrukcije avtocestnega odseka Koseze-Kozarje je na celotni potezi glavne osi predvidena vgradnja tišje obrabne plasti - delno absorpcijska SMA 11PmB prevleka («tišji asfalt»). Prav tako je predvidena vgradnja iste obrabne plasti na območju priključka Ljubljana Brdo - vzhodni in zahodni del. Zmanjšanje emisije hrupa zaradi delno absorpcijske prevleke SMA 11PmB je prevzeto po priporočilu 2003/613/EC. Popravek znaša -1 dB(A) pri hitrosti do 60 km/h, -2 dB(A) pri hitrosti med 61 in 80 km/h ter -3 dB(A) pri hitrosti nad 81 km/h. Dodatni ukrep za zmanjšanje emisije je predvideno zmanjšanje obstoječe hitrosti iz 130 km/h na 100 km/h.

V dopolnjenem Elaboratu ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) in PVO je vključen grafični prikaz predvidene obrabne plasti na posameznem odseku vozišča AC.

1.11. v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom je navedena vrsta uporabljene mehanizacije, ne pa tudi število posameznih enot uporabljene mehanizacije. Kot je navedeno, naj bi bilo število posameznih enot uporabljene mehanizacije in njihov plan koriščenja naveden v planu napredovanja del, ki ga bo izdelal izbrani izvajalec pred pričetkom gradnje. Navedeno je po mnenju naslovnega organa neustrezno, saj brez števila enot uporabljene mehanizacije in plana njihovega koriščenja v posamezni fazi gradnje oz. območju trase naslovni organ ne more preveriti ustreznosti Ocene obremenjenosti okolja s hrupom;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V Elaborat ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) in PVO je vključena ocena števila potrebne gradbene mehanizacije.

1.12. iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom nadalje izhaja, da bo transport za potrebe gradnje zanemarljivo povečal celotno obremenitev s hrupom (do 0,1 dBA), število stavb z varovanimi prostori s preseženimi mejnimi ravnmi hrupa se zaradi dodatnih prevozov za potrebe gradnje po oceni ne bo povečalo. Naslovni organ vas poziva, da predložite detajlno analizo oz. potek preverjanja, po katerem ste prišli do navedenega zaključka;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V Elaborat ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) in PVO je vključena tabela z oceno emisij hrupa AC za izhodiščno stanje v letu 2016 ter z upoštevanjem dodatnega transporta za potrebe gradbišča.

1.13. v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom je navedeno, da bodo obstoječe protihrupne ograje v času gradnje odstranjene. Navedeno je treba pri ocenjevanju hrupa upoštevati;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Izračun celotne obremenitev obratovanja gradbišča in AC v času gradnje je bil izveden, upoštevana je bila tudi odstranitev obstoječih protihrupnih ograj, rezultati so vključeni v okviru dopolnitve Elaborata ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) in PVO.

1.14. v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom je navedeno, da je upoštevana bodoča hitrostna omejitev 100/80 km/h, na priključnih rampah priključka Ljubljana Brdo je upoštevano zmanjšanje vozne hitrosti iz 70/70 km/h na 40/40 km/h. Naslovni organ ugotavlja, da iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom ni razvidno, ali so bile pri ocenjevanju hrupa (ter ostalih primerih, kjer se hitrost povečuje oz. zmanjšuje) upoštevane zahteve iz Priloge 3 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, da se upošteva vrste vozil, hitrost, različne vrste prometnih tokov in vzdolžne profile vozil. Naslovni organ vas poziva, da se do navedenega opredelite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Ocena obremenitve s hrupom s predlogom protihrupne zaščite (PNZ, d.o.o., št. 12- 1561/HR_16_565, januar 2018, dopolnitev april 2018) je bila izdelana v skladu s smernico XPS 31- 133. Na območju priključnih ramp je bil upoštevan sunkovit pospeševalni ali zavirajoči prometni tok, glavni osi AC je upoštevan tekoči stalni prometni tok. V Elaborat ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO, januar 2018, dopolnjeno februar 2019) in PVO so vključena dodatna pojasnila glede vrste prometnih tokov.

1.15. iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom nadalje izhaja, da se bodo na gradbišču uporabljale tudi druge naprave, ki so viri hrupa, npr. avtodvigala, grederji, finišerji, mešalci betona, premični drobilniki ter tovornjaki prekucniki za transport materiala, katerih zvočna moč ne presega 100 dBA. Iz priloženega Načrta ravnanja z gradbenimi odpadki št. 13704_NGGO, ki ga je januarja 2018 (dopolnjeno aprila 2018) izdelal Projekt d.d., Kidričeva ulica 9A, 5000 Nova Gorica, nadalje izhaja, da se bo na gradbišču predeloval odpadni beton v količini 19.972 ton, in sicer po postopku R5. Navedeno je treba ustrezno upoštevati pri ocenjevanju obremenjenosti okolja s hrupom. Naslovni organ vas poziva, da skladno s Prilogo 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju navedete zvočne moči posamezne mehanizacije, ki bo vir hrupa v času gradnje ter vso uporabljeno mehanizacijo pri ocenjevanju tudi upoštevate;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Izvedba predelave odpadnega betona po postopku R5 na gradbišču ni bila upoštevana v strokovnih podlagah s področja varstva okolja (emisije hrupa in delcev PM10 z gradbišča). Po podatkih NGGO (Projekt NG, dop. september 2019), se odpadni beton ne bo predeloval na gradbišču in bo odpeljan pooblaščenemu zbiralcu odpadkov uporaba premične drobilne naprave za drobljenje gradbenih odpadkov na območju posega pa ni predvidena.

1.16. iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom nadalje ni razvidno, ali se je pri vrednotenju hrupa gradbišča za območje upošteval tudi obstoječ promet, ki bo v času gradnje še vedno potekal na odseku avtoceste, ki je predmet nameravanega posega. Prav tako ni razvidno, ali se je pri ocenjevanju hrupa upošteval dodaten promet, ki bo posledica transporta za potrebe gradnje ter ali se je upoštevala obrabna plast vozišča. V povezavi z zgoraj navedenim naslovni organ ugotavlja, da pri rezultatih, podanih v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom, ni zagotovljena sledljivost in ponovljivost do vseh vhodnih podatkov in bistvenih parametrov, kot je to zahtevano v Prilogi 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Naslovni organ vas poziva, da pri Oceni obremenjenosti okolja s hrupom upoštevate Prilogo 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom zagotovite podatke, ki bodo omogočali ponovljivost;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Izračun celotne obremenitve obratovanja gradbišča in AC v času gradnje je bil izveden, pri izračunu obremenitve s hrupom zaradi prometa po AC so bile upoštrevane obratovalne razmere v letu 2016 (prometni podatki, obrabna plast, omejitve hitrosti...), dodatno je bila upoštevana tudi odstranitev obstoječih PH ograj, rezultati so vključeni v okviru dopolnitve Elaborata ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO, januar 2018, dopolnjeno februar 2019) in PVO.

1.17. v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom (in v Poročilu) so v tabeli navedeni podatki o številu stavb z varovanimi prostori in prebivalcev s stalnim prebivališčem v 10, 25, 50 in 100 m pasu z upoštevanjem predvidenih rušitev od meje območja gradbišča. Iz tabele je razvidno, da živi v 10 m pasu 30 stalno prijavljenih prebivalcev, medtem ko jih v 25 m pasu živi 28. Tabela je nejasna, saj po razumevanju naslovnega organa v 25 m pasu ne more živeti manj ljudi kakor v 10 m pasu. Naslovni organ vas zato poziva, da navedene podatke ustrezno popravite oz. podate ustrezna pojasnila;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Napačne vrednosti v Tabeli 39 Poročila glede oddaljenosti števila stavb z varovanimi prostori in prebivalcev od meje gradbišča so odpravljene.

1.18. naslovni organ, glede na vse zgoraj navedeno, ponovno poudarja, da morajo rezultati, podani v Oceni obremenjenosti okolja s hrupom, zagotavljati sledljivost in ponovljivost do vseh vhodnih

podatkov in bistvenih parametrov. Pri modelnem izračunavanju hrupa po kateri koli računski metodi modelnega izračuna morajo biti v Oceni obremenjenosti hrupa z okoljem navedene vrednosti vseh vhodnih podatkov, na podlagi katerih je bil izračun opravljen. Tako nalaga Priloga 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Med bistvene rezultate Ocene obremenjenosti okolja s hrupom pa naslovni organ šteje ravno vplivno območje vira hrupa (18. točka 9. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju), ter vse ukrepe varstva pred hrupom, kot izhajajo iz osmega in desetega odstavka 9. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (tehnično, prostorsko ter ekonomsko upravičeni ukrepi za zmanjšanje emisije na viru hrupa, ukrepi aktivne zaščite ter zasnovani pasivni ukrepi).

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Strokovna podlaga s področja varstva pred hrupom kot priloga PVO vključuje pregled obstoječe obremenitve s hrupom, oceno vpliva posega na obremenitev s hrupom med njegovo izvedbo ter povzetek obremenitve s hrupom v dolgoročnem planskem obdobju leta 2040. Podrobnejši podatki o prometnih obremenitvah in lastnostih ceste ter pričakovani obremenitvi s hrupom med obratovanjem AC odseka so povzeti iz strokovnih podlag, ki so bile izdelane v fazi PGD in na podlagi katerih je pripravljen obseg protihrupnih ukrepov. Skladno s projektnimi rešitvami v projektu PGD so v poročilu o vplivih na okolje navedeni vsi z zakonodajo zahtevani in s projektno dokumentacijo predvideni protihrupni ukrepi. Glede na to, da sta predmetni strokovni podlagi iz projektne dokumentacije sestavni del predanega gradiva, podvajanje vseh vhodnih in računskih podatkov o obremenitvi okolja s hrupom po naši oceni ni potrebno.

2. Zrak:

2.1. v Tabeli 7 na strani 47 Poročila je predvidena obdelava odpadka 17 01 01 - beton na gradbišču po postopku R5. Običajno to pomeni drobljenje s premično drobilno napravo, kar je na območju degradiranega okolja na gradbiščih večjih od 4.000 m² prepovedano. Pojasniti je potrebno, kako se bo izvajal postopek R5;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup in zrak Epi Spektrum d.o.o.): Izvedba predelave odpadnega betona po postopku R5 na gradbišču v strokovnih podlagah s področja varstva okolja (emisije hrupa in delcev PM10 z gradbišča) ni bila upoštevana. Po podatkih NGGO (Projekt NG, dop. september 2019) se odpadni beton ne bo predeloval na gradbišču in bo odpeljan pooblaščenemu zbiralcu odpadkov, uporaba premične drobilne naprave za drobljenje gradbenih odpadkov na območju posega pa ni predvidena.

2.2. na strani 68 Poročila so opisana degradirana območja na območju nameravanega posega. Naslovni organ vas poziva, da opis dopolnite z degradiranim območjem, skladno z Uredbo o kakovosti zunanega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15 in 66/18), ki zajema celotno območje Mestne občine Ljubljana;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): Na strani 68 je Poročilo dodatno dopolnjeno z navedbo, da na območju celotne Mestne občine Ljubljana velja Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 77/17). V povezavi z Uredbo o kakovosti zunanega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15 in 66/18) je Mestna občina Ljubljana zaradi povečane onesnaženosti zraka z delci PM10 opredeljena kot degradirano okolje.

2.3. iz grafičnega gradiva v Poročilu (Sliki 44 in 45 na straneh 151 in 152 Poročila, ki sta videti enako) ni mogoče sklepati, da bo z uporabo omilitvenih ukrepov prišlo do izboljšanja situacije. Naslovni organ vas poziva, da navedeno popravite v primeru, da ni skladno z opisom slik;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V poročilu sta po pomoti bili vstavljeni dve enaki sliki (Ocena onesnaženosti zraka z delci PM10 v okolici gradbišča, brez ukrepov, letno povprečje). V okviru dopolnitve je na novo vstavljena slika 47 (Ocena onesnaženosti zraka z delci PM10 v okolici gradbišča, z omilitvenimi ukrepi, letno povprečje).

2.4. trditev na strani 153 Poročila, da bi najvišja dnevna koncentracija zaradi obratovanja gradbišča brez izvajanja omilitvenih ukrepov presegala mejne vrednosti pri vsaj 14 stanovanjskih stavbah, ni v skladu z zapisanim v Tabeli 51. Prav tako je treba preveriti tudi ostale trditve, ki se nanašajo na splošno oceno vpliva gradnje na povečano onesnaženost zraka z delci PM10 s podatki iz Tabele 51 (npr. navedba podatka dnevne ravni 157 pg/m³, letne ravni 30 pg/m³). Naslovni organ vas poziva, da navedeno preverite in ustrezno popravite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V poročilu je opis ocenjenih koncentracij delcev PM10 usklajen z vrednostmi v tabelah, besedilo na strani 153 in ostale trditve, ki se nanašajo na splošno oceno vpliva gradnje na povečano onesnaženost zraka z delci PM10, je usklajeno s Tabelo 51 (v dopoljenem poročilu: Tabela 53).

2.5. navedbo na strani 153, da bo v času povečanega ozadja delcev PM10, do katerega lahko pride predvsem v kurilni sezoni, lahko skupna koncentracija delcev PM10 med gradnjo pri najbolj izpostavljenih stavbah občasno presegala mejno dnevno koncentracijo, zato je na teh območjih potrebno redno in učinkovito izvajanje protiprašnih ukrepov, dodatno pa je na teh območjih potrebno v času intenzivnih gradbenih del spremljati kakovosti zraka, je treba bolj konkretizirati (npr. na podlagi katerega izračuna, kakšni ukrepi so mišljeni, kaj so intenzivna dela, kaj je mišljeno pod spremljanje kakovosti zraka itd.);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V Poročilu je tekst z navajanjem koncentracij zraka z delci PM10 usklajen z vrednostmi v tabelah, besedilo na strani 153 (v dopoljenem poročilu: na strani 160) je usklajeno s tabelo 51 (v dopoljenem Poročilu: Tabela 53). V Poročilo so dodatno vključeni opisi posameznih navedb (intenzivna gradbena dela...), omilitvenih ukrepov ter spremljanje kakovosti zraka.

2.6. v poglavju 8.6. Zrak (podnaslov Med pripravljalnimi deli in gradnjo) je na strani 193-194 nekaj nejasnosti, in sicer:

- opisan je potek spremljanja stanja kakovosti zraka med gradnjo, kjer med drugimi piše, da mora vključevati meritve koncentracije delcev PM10 na 4 lokacijah na območju večjih gradbiščnih posegov, v nadaljevanju pa je v Tabeli 69 navedenih 5 lokacij. Glede na navedeno vas naslovni organ poziva, da preverite zapisano v Poročilu in po potrebi popravite;
- zapisano je, da je na dveh merilnih mestih (Gr-Zr1 in Gr-Zr3) v obdobju apnene stabilizacije nasipov potrebno izvajati dodatne meritve, vendar pa iz Tabele 69 izhaja, da se bo izvedla le ena dodatna meritev. Naslovni organ vas zato poziva, da se do tega opredelite;
- navedeno je, da je potrebno v primeru visokih koncentracij pogostost in obseg meritev povečati, po potrebi pa izvajati neprekinjene meritve. Naslovni organ vas poziva, da se

določeneje opredelite do tega, kaj so visoke koncentracije, v kolikšni meri je treba pogostost in obseg meritev povečati ter kdaj je treba izvajati neprekinjene meritve;

- navedeno je tudi, da je, razen na navedenih lokacijah, potrebno v primeru nepredvidenih okoliščin, kot so pritožbe občanov, nepredvidene dejavnosti, posebno obremenjene transportne poti izven območja gradbišča ipd. meritve izvajati tudi na dodatnih lokacijah. Naslovni organ vas zopet poziva k določnejšemu zapisu zgoraj navedenega (kaj pomenijo termini: nepredvidene okoliščine, nepredvidene dejavnosti, posebno obremenjene, dodatne lokacije ...);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): Za spremljanja stanja kakovosti zraka med gradnjo je predvidenih 5 lokacij, navedba števila merilnih mest v Tabeli 69 (v dopolnjenem Poročilu: Tabela 72) je pravilna, besedilo z opisom ustreznih merilnih mest je popravljeno. Na območju stabilizacije nasipov z apneno stabilizacijo bo po oceni ena dodatna meritev koncentracij delcev PM10 zadostna. V Poročilu se je dodala konkretnjša opredelitev, kaj so visoke koncentracije, v kolikšni meri je treba pogostost in obseg meritev povečati ter kdaj je treba izvajati neprekinjene meritve. Opisi dejavnikov (nepredvidene okoliščine in dejavnosti, posebno obremenjene in dodatne lokacije ...), ki vplivajo na dodaten obseg meritev koncentracij delcev PM10, bodo v tekstu Poročila dopolnjeni.

2.7. v poglavju 5.2.6. Zrak (podnaslov Med uporabo, obratovanjem ali trajanjem posega) je nekaj nejasnosti, in sicer:

- na strani 154 Poročila je navedeno, da bo vpliv nameravanega posega na emisijo onesnaževal v zrak v planskem obdobju leta 2030 in 2040, glede na obstoječe stanje pozitiven, saj bodo emisije onesnaževal v zrak kljub povečanemu prometu zaradi višjih ekoloških standardov vozil manjše, emisije dušikovih oksidov tudi do 82 %, emisije ostalih onesnaževal pa med 8 in 70 %. Naslovni organ vas poziva, da se opredelite do tega, na podlagi česa trdite, da bodo v prihodnosti visoki standardi vozil. Hkrati vas poziva, da preverite izračunane deleže v Tabeli 53 ter jih po potrebi popravite (po potrebi popravite tudi zapis v besedilu, ki se nanaša na tabelo);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): Emisije onesnaževal zraka zaradi cestnega prometa v planskem obdobju so določene po metodi HBEFA 3.3 (Handbuch Emissionsfaktoren des Straßenverkehrs, verzija 3.3., Infrac, 2017). Ocena emisijskih faktorjev za plansko obdobje upošteva pričakovano posodobitev voznega parka skladno z NEC direktivo (Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES).

Po oceni se bodo emisijski faktorji za večino onesnaževal zraka zaradi pričakovane posodobitve voznega parka do leta 2030 glede na obstoječe stanje občutno zmanjšali: emisije NOX za cca 70 % pri osebnih in 87 % pri tovornih vozilih, emisije hlapnih organskih spojin za 49% pri osebnih in 53 % pri tovornih vozilih, emisije delcev PM10 med 63 % pri osebnih in 88 % pri tovornih vozilih. Izjema so emisije SO₂, ki se bodo pri tovornih vozilih po oceni povečale za 4%, medtem ko je pri osebnih vozilih pričakovano zmanjšanje emisij za 25%.

Posledično je ocenjeno tudi skupno zmanjšanje emisij onesnaževal zaradi prometa po AC odseka Koseze-Kozarje (emisije dušikovih oksidov do 82 %, emisije ostalih onesnaževal pa med 8 in 70 %),

pri čemer je zmanjšanje emisij onesnaževal primarno posledica pričakovane posodobitve voznega parka in z njim povezanega zmanjšanja neposrednih emisij iz cestnega prometa, saj se bodo prometne obremenitve AC odseka delno povečevale tudi v prihodnjem obdobju.

Na strani 155 Poročila je navedeno, da bo onesnaženost zraka v planskem obdobju v neposredni bližini AC prekomerna, saj bo po oceni v 10 in 20 m pasu ob AC preseženo letno dopustno število preseganj mejne dnevne koncentracije PM10. Nadalje je vpliv ocenjen kot nebitven (ocena B). Naslovni organ je mnenja, da glede na navedeno, vpliv nikakor ne more biti nebitven, prav tako ni navedenih nikakršnih ukrepov, kljub navedbi, da bo preseženo letno dopustno število preseganj mejne dnevne koncentracije PM10. Kot dodatni ukrep med obratovanjem je navedeno, da je za zmanjšanje emisije delcev PM10 potrebno redno in ustrezno vzdrževanje vozniških površin, s čimer se zmanjša resuspenzija delcev (stran 185 Poročila). Naslovni organ ne vidi povezave med vplivom emisij PM10 in navedenim ukrepom, zato vas poziva, da se glede navedenega ukrepa izjasnite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): Kakovost zraka v času obratovanja AC odseka je ocenjena z izračunom srednjih letnih imisijskih koncentracij dušikovega dioksida in delcev PM10 ter z oceno števila preseganj mejne urne vrednosti dušikovega dioksida in mejne dnevne vrednosti delcev zaradi emisij prometa v planskem obdobju po metodologiji RluS-2012, po kateri so privzeti tudi emisijski faktorji za plansko obdobje, ki upoštevajo pričakovano posodobitev voznega parka skladno z NEC direktivo.

V Poročilu sta bili ocenjeni neposredna onesnaženost zraka zaradi prometa po AC odseku Koseze-Kozarje ter skupna onesnaženost zraka z upoštevanjem ozadja.

Neposredna onesnaženost zraka zaradi obratovanja AC odseka ne bo nikjer presegala mejne letne koncentracije, prav tako ni ocenjeno dovoljeno število preseganj mejne dnevne koncentracije. V 10 m pasu od AC bo neposredna onesnaženost zraka na letnem nivoju dosegala 25% mejne letne koncentracije NO₂ in 52% mejne letne koncentracije delcev PM10. V 25 m pasu bo neposredna onesnaženost zraka zaradi prometa po AC dosegala na letnem nivoju 19% mejne letne koncentracije NO₂ in 43% mejne letne koncentracije delcev PM10, v 50 m pasu pa bo letna koncentracija na 13% na mejne letne vrednosti NO₂ in 30% mejne letne koncentracije delcev PM10. Ocenjeno število preseganj mejne dnevne koncentracije zaradi neposredne obremenitve zaradi prometa po AC dosega v 10 m pasu eno preseganje mejne dnevne koncentracije NO₂ (dovoljeno 18x na leto) in 18 preseganj mejne dnevne koncentracije delcev PM10 (dovoljeno 35x na leto), medtem ko je v 50 m pasu ocenjeno eno preseganje mejne dnevne koncentracije NO₂ in 8 preseganj mejne dnevne koncentracije delcev PM10.

Skupna obremenitev okolja z delci PM10 bo z upoštevanjem ozadja v planskem obdobju v neposredni bližini AC povečana in to predvsem zaradi povečane onesnaženosti zraka zaradi drugih virov onesnaževanja na širšem območju Ljubljane. Povečanje bo najbolj izrazito v hladnejšem obdobju leta v času trajanja kurilne sezone. Pri oceni skupne onesnaženosti zraka je za ozadje privzeta srednja letna koncentracija onesnaženost zraka v letu 2016, ki znaša 29 µg/m³ za NO₂ (73% mejne letne koncentracije) ter 25 µg/m³ za delce PM10 (63% mejne letne koncentracije).

Z upoštevanjem ozadja bo skupna onesnaženost zraka za NO₂ v neposredni bližini AC na razdalji 10 m od AC odseka dosegala na letnem nivoju 89% mejne letne koncentracije NO₂ (5 preseganj mejne dnevne koncentracije), medtem ko bo skupna koncentracija delcev PM10 za 12% presegala mejno letno koncentracijo (45 preseganj mejne dnevne koncentracije). V 25 m pasu bo skupna onesnaženost zraka dosegala na letnem nivoju 85% mejne letne vrednosti NO₂ in 103% mejne letne vrednosti

delcev PM10 (38 preseganj mejne dnevne koncentracije), v 50 m pasu pa pade letna koncentracija na 79% na mejne letne vrednosti NO2 (2 preseganji mejne dnevne koncentracije), in 81% mejne letne vrednosti delcev PM10 (30 preseganj mejne dnevne koncentracije).

V neposredni bližini AC odseka do razdalje približno 20 m bo po oceni skupna onesnaženost zraka z delci PM10 presegala mejno letno koncentracijo delcem PM10, prav tako je v neposrednem območju ob AC ocenjeno večje število preseganj mejne dnevne koncentracije od dovoljenih 35x na leto.

V neposredni bližini AC odseka ni stanovanjskih stavb ali drugih stavb, ki zahtevajo povečano varstvo pred onesnaženostjo zraka. Najbližja stanovanjska stavba je od AC odseka Koseze-Kozarje oddaljena 41 m (Cesta Dolomitskega odreda 163), v pasu do 50 m pa leži skupno 19 stanovanjskih stavb. Vse izpostavljene stavbe ležijo izven območja s povečano skupno onesnaženostjo zraka, zato je posledično vpliv obratovanja AC odseka na kakovost zraka v času obratovanja ocenjen kot nebiten.

V PVO posebni omilitveni ukrepi za zmanjšanje emisije onesnaževal zraka in izboljšanje kakovosti zraka ob AC niso predvideni. Eden izmed možnih ukrepov za dodatno zmanjšanje emisij onesnaževal je omejitev hitrosti vožnje, kar je v okviru projekta tudi upoštevano (omejitve hitrosti vožnje do največ 100 km/h). Za dodatno zmanjšanje emisij delcev PM10 je predlagano tudi redno in ustrezno vzdrževanje in čiščenje prometnih površin, s čimer se bo zmanjšala resuspenzija delcev s cestne površine AC odseka. Ta ukrep se sicer že izvaja v okviru rednih vzdrževalnih del na AC omrežju.

Na strani 155 Poročila je navedeno, da zaradi vodnogospodarskih ureditev Gradaščice in plinovoda Kalce-Vodice ne bo dodatnih emisij onesnaževal v zrak. Naslovni organ vas poziva, da tako trditev podrobneje pojasnite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): Poročilo je dopolnjeno na način, da ne bo dodatnih emisij onesnaževal v zrak v primeru, če se ureditve ne bodo izvajale sočasno. Emisije delcev PM10 zaradi gradnje vodnogospodarskih ureditev Gradaščice ali plinovoda Kalce-Vodice bodo glede na emisije z gradbišča AC Koseze – Kozarje po oceni zanemarljive (vodnogospodarske ureditve se izvajajo na območju z veliko vlažnostjo zemlje, zemeljska dela za plinovod so v zelo majhnem obsegu), kljub temu bo za primer, da bodo gradbena dela potekala hkrati na AC Koseze – Kozarje in vodnogospodarskih ureditev Gradaščice ali plinovoda Kalce-Vodice, pa je naveden dodatni omilitveni ukrep:

Skladno z zahtevo 5. člena Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana (Ur. list RS, št. 49/17) je treba v hladni polovici leta (med 1. oktobrom in 31. marcem) v dneh, ko bo s strani ARSO za Mestno občino Ljubljana razglašena čezmerna onesnaženost z delci PM10 (preseganje 1,5-kratnika dnevne mejne vrednosti) prekiniti izvajanje dejavnosti na prostem, ki povzročajo emisije delcev PM10 (gradbišča, pometanje cest).

2.8. pri opisu obstoječega stanja v poglavju 4.4.6. Zrak so navedeni neveljavni predpisi;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V poglavju 4.4.6 PVO so za Zrak navedeni zadnji veljavni predpisi.

2.9. v poglavju 5.2.6. Zrak je navedeno, da se bo del nasipov ob razširjeni trasi AC izvajal z apneno stabilizacijo, in sicer v okviru izvedbe faze 1 in faze 4 gradnje, v nadaljevanju pa sta opisani le Faza 1 in Faza 2. Naslovni organ je mnenja, da je prišlo do napake, in v kolikor je temu tako, vas v tem primeru poziva k popravku;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): Del nasipov ob razširjeni trasi AC izvajal se bo izvajal z apneno stabilizacijo v okviru izvedbe faze 1 in faze 4 gradnje, tekst v Poročilu je ustrezno dopolnjen.

2.10. v Tabeli 50 Poročila so napačne dolžinske enote, naslovni organ vas poziva da ustrezno popravite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V tabeli 50 (v dopolnjenem Poročilu: Tabela 52) PVO je navedena ustrezna enota za dolžino (km).

2.11. v Tabeli 52 je najverjetneje prišlo do napake v znaku »večje, manjše«, naslovni organ vas zato poziva, da preverite in po potrebi popravite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V tabeli 52 (v dopolnjenem Poročilu: Tabela 54) PVO je popravljena naslovna celica zadnjega stolpca (Voz. > 3,5t).

2.12. v Poročilu popravite decimalne zapise, saj je zapis s piko napačen (npr. Tabeli 52 in 53).

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta zrak Epi Spektrum d.o.o.): V tabelah 52 in 53 (v dopolnjenem Poročilu: Tabeli 54 in 55) PVO je decimalni zapis urejen z vejico.

3. Odpadki:

3.1 v Poročilu na strani 35 (Tabela 4) se opredelite do tega, ali so izkopi material ali odpadek. V nadaljevanju se opredelite, kateri odpadki se bodo uporabili kot polnilo in na kakšen način. Temu primerno uskladite podatke skozi celotno Poročilo.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V Tabeli 4 (v dopolnjenem Poročilu: Tabela 7) v poglavju »2.2.5.1. Vrsta in količina izkopanih in vgradnih materialov oz. surovin« navajamo masno bilanco in se ne opredelujemo do tega, ali je posamezen material gradbeni odpadek. V tabeli je pregledno navedeno, kolikšna količina izkopov se bo ponovno uporabila in kolikšna količina izkopov bo ostala kot višek. V Tabeli 7 v poglavju »2.2.5.1. Vrsta in količina izkopanih in vgradnih materialov oz. surovin« smo zaradi večje razumljivosti tabele pri skupni predvideni količini izkopane zemljine navedli sledeče: »Skupaj FAZA 1, Skupaj FAZA 2, Skupaj FAZA 3, Skupaj FAZA 4, Skupaj FAZA 5«. Poglavje »2.2.5.1 Vrsta in količina izkopanih in vgradnih materialov/surovin« smo dopolnili skladno z zadnjimi podatki o količini izkopov, porabi zemeljskih izkopov in viškov zemeljskih izkopov ter način ravnanja z njimi. V poglavju 2.3.2 Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi je opredeljeno kateri material bo v času gradnje in obratovanja po zakonodaji s področja odpadkov, opredeljen kot odpadek. Pričakovane vrste in količine gradbenih odpadkov, ki bodo nastali zaradi gradnje novega objekta, rekonstrukcije objekta, nadomestne gradnje ali odstranitve objekta, ter načini ravnanja z odpadki so opredeljeni v Tabelah 8, 9, 10, 11 v navedenem poglavju. Hkrati ugotavljamo, da bi bilo smiselno masne bilance iz poglavja 2.2.5.1. Vrsta in količina izkopanih in vgradnih materialov oz. surovin navesti tudi med vrednotenje vpliva na Tla, v poglavju 5.2.4. Tla, kjer je opredeljeno le ravnanje z humusom. Poglavje 5.2.4. Tla smo tako smiselno dopolnili.

3.2. v prvem odstavku Poročila na strani 38, preverite in po potrebi zamenjajte pojem odlagališče. Iz besedila Poročila na strani 38 je namreč razbrati, da gre za območja začasnega odlaganja materiala (vgradnega in izkopanega) in ne za odlagališča, kot to določa petnajsti odstavek 3. člena Uredbe o odlagaliških odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbo smo popravili.

3.3. v Poročilu na strani 38 je navedeno, da se bo izvajalo tudi mešanje zemeljskih izkopov z apnom. Naslovni organ vas poziva, da navedete ali bodo pri mešanju vstopni materiali tudi odpadki ter pojasnite kakšen bo status navedene mešanice;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Vstopni material je zemeljski izkop, ki se ga bo stabiliziralo z apnom. Zemeljski izkop je že v sami osnovi gradbeni odpadki (zemljina in kamenje, ki nista navedena pod 17 05 03 (številka odpadka: 17 05 04)). Mešanje zemeljskega materiala z apnom je čisti geotehnični ukrep in nima korelacije z odpadki in njihovo predelavo.

3.4. v Poročilu na strani 38 v poglavju Mehanizacija in oprema niso navedene drobilne naprave za predelavo odpadkov kot to izhaja iz teksta na strani 45. Naslovni organ vas poziva, da navedete, ali se bodo odpadki predelovali na gradbišču na lokaciji nastanka oziroma vnosa ter naprave s katerimi se bo vršila predelava;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Besedilo v PVO se je popravilo, saj na gradbišču ni predvidene predelave gradbenih odpadkov, kot to izhaja iz NGGO (Projekt NG, dop. september 2019).

3.5. v Poročilu na strani 45 je navedeno, da se bo zemljina zbirala po postopku D1. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, kakšen bo postopek zbiranja;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Zemeljski izkopi se po podatkih dopolnjenega NGGO (Projekt NG, dop. september 2019) ne bodo zbirali po postopku D1. Navedbe v PVO se popravljene.

3.6. v Poročilu na strani 45 je navedeno, da se bodo viški zemeljskih izkopov »Skladno z obrazložitvijo Uredbe o državnem lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Koseze - Kozarje (Uradni list RS, št. 71/09 in 12/18, v nadaljevanju DLN) trajno vnašali v peskokopu Tomc - Drtija v občini Moravče«. Naslovni organ ne razpolaga z navedeno obrazložitvijo DLN. V kolikor le ta obstaja, vas naslovni organ poziva, da jo priložite dopolnitvi;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Po podatkih dopolnjenega NGGO Projekt NG, dop. september 2019) se viški zemeljskih izkopov ne bodo trajno vnašali v tla po postopku R10 v peskokopu Tomc - Drtija v občini Moravče, temveč se bodo predajali s strani ARSO pooblaščenemu zbiratelju/prevzemniku tovrstnih odpadkov. Navedbe v PVO so popravljene.

3.7. iz Poročila izhaja, da bo skladno z obrazložitvijo Uredbe o državnem lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Koseze -Kozarje (Uradni list RS, št. 71/09, 12/18) lokacija za trajen vnos viškov zemeljskih izkopov v peskokopu Tomc - Drtija v občini Moravče. Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list 34/08, 61/11) določa pogoje v zvezi z vnašanjem zemeljskega izkopa. Skladno s prvim odstavkom 9. člena te uredbe mora oseba, ki namerava pripravljati zemeljski izkop zaradi njegove ponovne uporabe (vnosa v tla) pridobiti okoljevarstveno dovoljenje za predelavo odpadkov po postopku z oznako R10.

Izjema, ko okoljevarstvenega dovoljenja ni treba pridobiti (3. točka 10. člena Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov) je, če gre za zemeljski izkop za katerega so pogoji za izpolnjevanje zahtev po tej uredbi določeni v okoljevarstvenem soglasju, izdanem k nameravani gradnji objekta, zaradi katere se namerava uporabiti zemeljski izkop.

Okoljevarstveno soglasje za vnos zemeljskega izkopa je torej lahko izdano samo, če so izpolnjene zahteve določene po tej uredbi, predložena dokumentacija za izdajo OVS pa ne vsebuje potrebnih

podatkov in predlog. Podlage za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja so (4. odstavek 9. člena Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov); * načrt ravnanja z odpadki, ki bo izdelan v skladu s 40 Členom Uredbe o odpadkih ter skladno s šestim odstavkom 9. člena Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov in bo vseboval podatke, iz katerih bo razvidno:

- številke odpadkov - v primeru vnosa zemeljskega izkopa gre za pripravo zemeljskega izkopa za njegovo ponovno uporabo po postopku z oznako R10 je klasifikacijska številka odpadka: 17 05 04 - Zemljina in kamenje, ki nista navedena pod 17 05 03;
 - izvor zemeljskega izkopa, ki ga nameravate vnašati (lokacija izkopa);
 - grafični prikaz situacije in prečnega profila terena, višinske kote nasutja, ki predstavlja podatek o količini vnosa in da bo vnos zemeljskega izkopa izveden tako, da bodo zemljišča na parcelni meji prilagojena sosednjemu zemljišču in da na parcelnih mejah ne bo višinskih razlik;
 - lokacija vnosa določena s parcelnimi številkami, vključno z imeni lastnikov zemljišč
 - količina vnosa, kije predviden za vnos na lokacijo;
 - namen in predviden način vnosa;
 - pričakovani vplivi obdelave odpadkov na okolje (kako bo zadoščeno desetemu členu Uredbe o odpadkih ki določa, da je z odpadki treba ravnati tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in se ne škodi okolju, ter da ravnanje zlasti: (1) ne predstavlja tveganja za vode, zrak, tla, rastline in živali, (2) ne povzroča čezmernega obremenjevanja s hrupom in neprijetnimi vonjavami, (3) ne povzroča škodljivih vplivov na območja, na katerih je predpisan poseben režim v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, ali predpisi, ki urejajo varovanje virov pitne vode, in (4) ne povzroča škodljivih vplivov na krajino ali območja, na katerih je predpisan poseben režim v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine;
 - predvideni okoljevarstveni ukrepi za preprečitev nenadzorovanih vplivov na okolje (npr. plazenje, zdrs nasutega zemeljskega materiala);
 - izvajanje predpisanega ugotavljanja kakovosti zemeljskega izkopa in preprečevanje nenadzorovanega vnosa drugih zemljin in odpadkov,
 - imenovanje odgovorne osebe, ki bo zemeljski izkop prevzemala in vodila vse potrebne evidence.
- ocena kakovosti zemeljskega izkopa in ocena kakovosti tal, kamor se izkop vnaša, ki ne smeta biti starejši od šestih mesecev od dneva vložitve vloge,
 - vodno soglasje, kadar je potrebno v skladu s predpisi o urejanju voda,
 - soglasja lastnikov kraja vnosa zemljine glede nameravanega vnosa.

Potrebno bo predložiti načrt ravnanja z odpadki, oceno kakovosti zemeljskega izkopa in oceno kakovosti tal, kamor se zemljina ali izkop vnaša, ki ne smeta biti starejši od šestih mesecev od dneva vložitve vloge, soglasja lastnikov zemljišč na katerih je predviden vnos;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Viške zemeljskih izkopov se po predajalo s strani ARSO pooblaščenemu zbiralcu/prevzemniku tovrstnih odpadkov, ki jih bo predelal po postopku R10.

Zahteve, ki jih skladno z veljavno zakonodajo tak postopek predelave prinaša, so navedene kot omilitveni ukrepi v poglavju 7.4. Tla.

3.8. v Poročilu je navedeno, da bo pri rušitvah objektov (znani objekti) nastal odpadki s št. 17 06 05*. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, kako nameravate ravnati s tem odpadkom;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Ravnanje z nevarnimi odpadki, med katere se uvršča tudi naveden odpadki (gradbeni materiali, ki vsebujejo azbest (številka odpadka: 17 06 05*)) je pojasnjeno v poglavju 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi. Načini ravnanja z odpadki, ki bodo predvidoma nastali med pripravljalnimi deli in gradnjo, vključno z njihovo količino in vrsto ter predvidenim načinom njihove obdelave so predstavljeni tudi v Tabelah 8, 9, 10, 11. Način ravnanja z navedenim odpadkom (gradbeni materiali, ki vsebujejo azbest (številka odpadka: 17 06 05*)) skupaj z njegovo predvideno količino, je predstavljen v Tabelah 8, 9, 10, 11. Po Uredbi o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest (Ur. l. RS, št. 60/06) mora biti za ravnanje z azbestnimi odpadki v fazi PZI izdelan Načrt ravnanja z azbestnimi odpadki, saj skupna površina azbest cementnih plošč presega 300 m². Poročilo je, skladno z Uredbo o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest (Ur. l. RS, št. 60/06), dopolnjeno z naslednjo navedbo: »Pri projektiranju rekonstrukcije ali odstranitve objektov in pri projektiranju vzdrževalnih del mora investitor zagotoviti, da izdelovalec projektne dokumentacije izdelava in sprejme izjavo o varnosti z oceno tveganja v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje delavcev pred azbestom. Projektna dokumentacija za rekonstrukcijo, odstranitev ali vzdrževalna dela mora vsebovati dokumentacijo o: ukrepih za preprečevanje emisije azbestnih vlaken v okolje, meritvah koncentracije azbestnih vlaken v zraku na območju odstranjevanja in ravnanju z odpadki v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z azbestnimi odpadki. Rekonstrukcijo ali odstranitev objektov in vzdrževalna dela lahko opravlja oseba, ki ima za odstranjevanje azbesta okoljevarstveno dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.« Naveden odpadki (gradbeni materiali, ki vsebujejo azbest (številka odpadka: 17 06 05*)) se uvršča med nevarne odpadke, ki jih je potrebno oddati za to registriranemu odjemalcu. Seznam pooblaščenih zbiralcev, predelovalcev, odstranjevalcev, posrednikov,... se nahaja na spletni strani ARSO (URL: <http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/odpadki/podatki/>). Navedeni gradbeni odpadki (gradbeni materiali, ki vsebujejo azbest (številka odpadka: 17 06 05*)) se bodo ločeno zbirali na gradbišču. Nastali navedeni gradbeni odpadki so v celoti predvideni za oddajo zbiralcu gradbenih odpadkov, po postopku D1 (odlaganje v ali na zemljo) (npr. odlaganje na odlagališčih itd.). Izvajalec izbere za to pooblaščen osebo. Izvajalec obdelave gradbenih odpadkov v času izdelave načrta ni znan. Pogoj pri izbiri najugodnejšega izvajalca obdelave gradbenih odpadkov je, da je vpisan v seznam izvajalec obdelave gradbenih odpadkov pri MOP, ARSO.

3.9. v Tabeli 9 na strani 49 Poročila je v zadnjem stolpcu naveden izvajalec obdelave in način obdelave (R5, R4, R10, D1 in D10). Podatki, ki so navedeni v tabeli so identični podatkom v Načrtu gospodarjenja z gradbenimi odpadki, št. načrta 13704_NGGO, januar 2018, dopolnjeno april 2018, PROJEKT d.d. NOVA GORICA, Kidričeva ulica 9A, 5000 Nova Gorica. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, ali ste te podatke navedli v smislu postopkov odstranjevanja oziroma postopkov predelave. Ob pojasnilu je treba upoštevati 9. člen Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15 in 69/15) (hierarhija ravnanja z odpadki);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Zemeljski izkopi se bodo deloma ponovno uporabili na istem gradbišču, kjer bodo nastali in sicer za vgradnjo v nasipe z apneno stabilizacijo, skladno z Uredbo o

obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08 in 61/11). Vsega zemeljskega izkopa ne bo mogoče ponovno uporabiti na območju predmetne gradnje, zato se ga bo kot gradbeni odpadki pod št. odpadka 17 05 04 (Zemlja in kamenje, ki nista navedena pod 17 05 03) oddalo pooblaščenemu prevzemniku – predelovalcu tovrstnih odpadkov, ki ima za predelavo navedenih odpadkov s strani Agencije RS za okolje izdano ustrezno okoljevarstveno dovoljenje za predelavo odpadkov.

Preostale odpadke se bo predalo pooblaščenim osebam, ki imajo pridobljena dovoljenja za ravnanje z odpadki (t.j. obdelovalcu odpadkov, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje za predelavo oz. odstranjevanje odpadkov, kot določa prvi odstavek 42. člena Uredbe o odpadkih (Ur. l. RS, št. 37/15 in 69/15). V Načrtu gospodarjenja z gradbenimi odpadki je v tabeli 8 za vsak odpadki določen postopek predelave oz. odstranjevanja.

3.10. v Poročilu je treba razmejiti opise in podatke za nastajanje odpadkov. Predvsem je treba razmejiti odpadke, ki bodo nastali v času rušitve in v času gradnje, ter jasno opredeliti, kako se bo ravnalo z gradbenimi odpadki, ki bodo nastali v povezavi z rušitvijo objektov (rušitev hiš) in z odpadki, ki bodo nastajali zaradi novogradnje, in sicer v skladu z Uredbo o odpadkih in Uredbo o odpadkih, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Izdelovalec načrta podjetje Projekt d.d. Nova Gorica je dopolnil NGGO. Na osnovi teh dopolnitev smo v PVO dopolnili poglavje 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi.

3.11. v Poročilu (se) je treba:

- podrobneje opredeliti načine (ukrepe) ravnanja z azbestnimi odpadki in tudi z ostalimi nevarnimi odpadki;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V Načrt rušitev gospodarskih in stanovanjskih objektov je izdelovalec načrta Projekt d.d. Nova Gorica dodal podrobnejše načine (ukrepe) ravnanja z nevarnimi odpadki (azbest,...), v Načrtu gospodarjenja z gradbenimi odpadki (v nadaljevanju NGGO) pa povzetek teh ukrepov. Na osnovi teh dopolnitev smo v PVO dopolnili poglavje 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi.

- navesti, ali so bili objekti, ki so predmet rušenja, grajeni z materiali, ki vsebujejo poliklorirane bifenile (PCB);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Glede na Načrt gospodarjenja z gradbenimi odpadki (Projekt d.d. Nova Gorica, januar 2018, dopolnjeno april 2018, maj 2018, dop. september 2019) nastanek gradbenih materialov in odpadkov iz rušenja objektov, ki vsebujejo PCB (npr. tesnila, ki vsebujejo PCB, tlaki na osnovi smol, ki vsebujejo PCB, zatesnjene enote za zastekljevanje, ki vsebujejo PCB, kondenzatorji, ki vsebujejo PCB) ni predvidenih. Skladno z navedenim je dopolnjeno tudi Poročilo.

- navesti odpadke, ki bodo nastajali v postopku rušenja in gradnje, zaradi obratovanja in vzdrževanja naprav, ki so navedene v Tabeli 2-4. Prav tako je treba obrazložiti nadaljnje ravnanje s temi odpadki;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Izdelovalec načrta podjetje Projekt d.d. Nova Gorica je dopolnil NGGO. . Na osnovi teh dopolnitev smo v PVO dopolnili poglavje 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi.

- navesti, kako se bo izvajala peta točka 2. člena Uredbe o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 60/06);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Peta točka 2. Člena omenjene Uredbe se bo izvajala tako, da se bo izdelal se bo načrt ravnanja z azbestnimi odpadki, ki bo del PZI dokumentacije. V PVO je v poglavju 7.4. Ukrepi/Tla že bil podan omilitven ukrep, ki je zahteval izdelavo tega načrta v nadaljnjih fazah projektiranja.

- glede na predvidene aktivnosti jasno opredeliti glede postopka odstranjevanja materialov na gradbišču, ki vsebujejo azbest, ki bo (minimalno) vključeval opis: predpriprave lokacije za izvajanje odstranjevanja, priprave osebja za izvajanje odstranjevanja, odstranjevanja materialov, ravnanja z odstranjenimi materiali, ravnanja z nastalimi odpadki, ureditve območja po zaključku izvajanja del;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V Načrt rušitev gospodarskih in stanovanjskih objektov je izdelovalec načrta Projekt d.d. Nova Gorica dodal postopek odstranjevanja materialov na gradbišču, ki vsebujejo azbest.), v NGGO pa povzetek teh ukrepov. Na osnovi teh dopolnitev smo v PVO dopolnili poglavje 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi.

3.12. predložiti je treba skico, iz katere bo razvidno, kje in kako se bo gradbene odpadke v času rušitve skladiščilo ločeno po vrsti odpadka. Podatke iz skice je treba tudi tekstualno opredeliti v Poročilu, oziroma če se bodo odpadki sprotno odvažali iz gradbišča, je treba to nedvoumno navesti;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V Načrt rušitev gospodarskih in stanovanjskih objektov je izdelovalec načrta Projekt d.d. Nova Gorica dodal skico in le-to tudi opisal. Na osnovi teh dopolnitev smo v PVO dopolnili poglavje 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi

3.13. pojasniti je treba, kako se bo upoštevalo določilo Uredbe o odpadkih, ki v prvem odstavku 5. člena določa, da se odpadek, ki se mu lahko pripiše oznaka za nevarni in nenevarni odpadek, šteje za nevarni odpadek, dokler niso njegove nevarne lastnosti ovrednotene v skladu s petim odstavkom tega člena. Vrednotenje nevarnih lastnosti odpadka ter vzorčenje odpadka za njihovo vrednotenje, pa bo morala v skladu s šestim odstavkom 5. člena Uredbe o odpadkih opraviti oseba s pridobljeno akreditacijo za vzorčenje odpadkov po SIST EN ISO/IEC 17025;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Izdelovalec načrta podjetje Projekt d.d. Nova Gorica je dopolnil NGGO. Na osnovi teh dopolnitev smo v PVO dopolnili poglavje 2.3.2. Stranski proizvodi, odpadki in način ravnanja z njimi.

3.14. poglavja št. 4, 5, 7 in 8 Poročila je potrebno v celoti dopolniti s podpoglavji segmenta odpadkov;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Glede na 2. člen Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17) je predmet poročila opis in analiza nameravanega posega v okolje v času njegove izvedbe, trajanja, razgradnje in prenehanja v odnosu do okolja, v katero se umešča, ter ugotovitev in ocena neposrednih in posrednih pomembnih vplivov posega na naslednje dejavnike: (1) prebivalstvo in zdravje ljudi, (2) biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, s posebnim poudarkom na vrstah in habitatih, ki se ohranjajo ali varujejo na varovanih območjih v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, (3) zemljišča, (4) tla, (5) vodo, (6) zrak, (7) podnebje, (8) materialne dobrine, (9) kulturno dediščino,

vključno z arhitekturno in arheološko dediščino, (10) krajino ter (11) medsebojno delovanje navedenih dejavnikov. Segment odpadkov tako ni obravnavan ločeno, pač pa je vključen v preostale segmente – natančneje v segment tal, ki je v PVO obravnavan v poglavjih 4.4.4. Tla, 5.2.4 Tla, 7.4. Tla ter 8.4. Tla. Pojasnilo je dodano v poglavju 5.1. Metodologija vrednotenja vplivov.

3.15. na strani 140 Poročila je navedeno, da bo znašala skupna količina izkopane zemljine ca. 203.512 ton. Del odkopanega humusa (približno 11.234 ton) bo ponovno uporabljen za humusiranje brežin. Dalje iz Poročila izhaja, da bo med pripravljalnimi deli in gradnjo nastalo 173.271 m³ oz. 300.695 ton zemeljskega izkopa. Za vgradnjo izkopanih zemljin v nasipe z apneno stabilizacijo, vgradnjo v nasipe in za humusiranje je predvidenih 61.676 m³ oz. 109.457 ton zemeljskih izkopov. Naslovni organ vas poziva, da v Poročilu preverite in uskladite zgoraj navedene podatke;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedeni podatki bodo usklajeni. Poročilo bo dopolnjeno z navedenimi usklajenimi podatki.

3.16. na straneh 45/46 Poročila je navedeno, da se bo: »del izkopane zemljine po tretiranju z apnom ponovno uporabil kot polnilo pri gradnji objektov - se bo vgradil v nasipe. Zemljina, ki se bo uporabila kot polnilo pri gradnji objektov glede na analize (RTCZ, 2018) ustreza zahtevam iz Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08 in 61/11). Preostala zemljina se bo zbirala po postopku D1 - odlaganje v ali na zemljo (npr. odlaganje na odlagališčih itd.) ter predala pooblaščenemu prevzemniku za predelavo odpadkov po postopku z oznako R10 - vnos v ali na tla v korist kmetijstvu ali za ekološko izboljšanje. Zemljina glede na analize (RTCZ, 2018) ustreza pogojem za predelavo po postopku R10, navedenim v omenjeni Uredbi«. Naslovni organ ne razpolaga z omenjenimi analizami - RTCZ, 2018, zato navedenih trditev ni mogoče preveriti. Glede na navedeno vas naslovni organ poziva, da zgoraj navedene analize priložite Poročilu.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: »Oceno kakovosti vzorcev zemljin in ugotavljanje primernosti ravnanja« je na podlagi naročila podjetja PNZ d.o.o. izdelalo podjetje Regionalni tehnološki center Zasavje d.o.o., januarja 2018 in je priloženo k PVO kot tekstualna priloga 5.

4. Svetlobno onesnaževanje:

4.1. v skladu z drugim odstavkom 20. člena Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10 in 46/13) je treba pri pridobivanju okoljevarstvenega soglasja dokazati, da vir svetlobe v zvezi s svetlobnim sevanjem izpolnjuje zahteve iz te uredbe, vključno z omejitvijo osvetljevanja varovanih prostorov. Naslovni organ vas zato poziva, da predložite izračune osvetljenosti, s katerimi bo dokazano izpolnjevanje 17. člena v povezavi z drugim odstavkom 20. člena omenjene uredbe:

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec Načrta električnih inštalacij in električne opreme LINEAL d.o.o.): Pripravljeni so dodatni izračuni osvetljenosti glede na zahteve iz 17. in 20. člena Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja s strani izdelovalca Načrta električnih inštalacij in električne opreme (LINEAL d.o.o., Jezdarska ulica 3, 2000 Maribor), ki bodo vključeni v dopolnjen Načrt električnih inštalacij in električne opreme. Ugotovitve navedenega načrta bodo povzete v Poročilu v poglavjih 4.4.1.5. Svetlobno onesnaževanje, 5.2.1.5 Svetlobno onesnaževanje, 7.1.5. Svetlobno onesnaževanje in 8.1.5. Svetlobno onesnaževanje.

4.2. na strani 128 Poročila je navedeno, da zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov vpliv svetlobnega onesnaženja ne bo bistven. V nadaljevanju Poročila na strani 173 je navedeno, da omilitveni ukrepi

sploh niso potrebni, da pa naj se na odsekih, kjer je predvidena manjša osvetljenost, uporablja svetilke z nižjo barvno temperaturo 2.700 K. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, ali se bo izvajal omenjeni ali kakšen drug omilitveni ukrep (na primer avtomatska regulacija osvetljenosti skladno z razmerami v prometu...);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Zaradi prometne varnosti je potrebna razsvetljava celotnega AC odseka z uporabo močnejših LED svetilk, ki pa so na voljo le v barvni temperaturi 4000 K. Na nadvozih in podvozih, kjer niso potrebne tako močne svetilke, je mogoča namestitvev svetilk z nižjo barvno temperaturo (2700 K). Iz tega izhaja tudi zgoraj omenjeni ukrep. Svetilke bodo osvetljevale avtocesto, medtem ko njihov vpliv izven avtocestnega telesa ne bo segal dlje kot 40 m. V PVO je v poglavju 7.1.5. Ukrepi/Svetlobno onesnaženje navedeno da omilitveni ukrepi niso potrebni med pripravljalnimi deli in gradnjo, za čas uporabe, obratovanja in trajanja posega pa je bil naveden omilitven ukrep, ki pa smo ga preoblikovali na sledeč način: Pri javni razsvetljavi na nadvozih in podvozih, kjer so predvidene svetilke z manjšo svetilnostjo kot na AC, naj se uporabi svetlobna telesa, ki oddajajo svetlobo barvne temperature 2700 K (*presoja*).

4.3. na strani 177 Poročila je navedeno, da naj imajo svetiila za razsvetljevanje AC čim nižjo možno barvno temperaturo in naj ne oddajajo UV svetlobe - možnost uporabe filtra (*presoja*, Zakon o varstvu narave); da naj se pri javni razsvetljavi na nadvozih in podvozih, kjer so predvidene svetilke z manjšo svetilnostjo kot na AC, uporabi svetlobna telesa, ki oddajajo svetlobo barvne temperature 2.700 K, ali pa naj se uporabi ustrezen filter ter naj se območja Natura 2000 POO Ljubljana - Gradaščica - Mali graben ne osvetljuje (*presoja*, Zakon o varstvu narave). Kljub temu se v Načrtu električnih inštalacij in električne opreme, Cestna razsvetljava v upravljanju DARS, št. načrta 1405-CRA1, januar 2018, dopolnjeno april 2018, LINEAL d.o.o., Jezdarska ulica 3, 2000 Maribor, in v Načrtu električnih inštalacij in električne opreme, Cestna razsvetljava v upravljanju MOL, št. načrta 1405-CRA2, januar 2018, dopolnjeno april 2018, LINEAL d.o.o., Jezdarska ulica 3, 2000 Maribor, pojavljajo izključno svetilke s standardno barvno temperaturo 4.000K. Naslovni organ vas poziva, da se izjasnite glede uporabe svetilk z nižjo barvno temperaturo (2.700K - 3.000K), ki je manj moteča za nočne živali;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Zaradi prometne varnosti je potrebna razsvetljava celotnega AC odseka z uporabo močnejših LED svetilk ki pa so na voljo le v barvni temperaturi 4000 K. Na nadvozih in podvozih, kjer niso potrebne tako močne svetilke, je mogoča namestitvev svetilk z nižjo barvno temperaturo (2700 K). V skladu s tehnično izvedljivostjo in upoštevanjem prometne varnosti so predvideni naslednji ukrepi za zmanjšanje vpliva na živalstvo in varovana območja:

- Svetila za razsvetljevanje AC, kjer je potrebna močnejša razsvetljava, naj bodo neprodušno zaprta, naj ne oddajajo emisij svetlobe nad vodoravnico in naj ne oddajajo UV svetlobe – možnost uporabe filtra (*presoja*, Zakon o varstvu narave).
- Pri javni razsvetljavi na nadvozih in podvozih, kjer so predvidene svetilke z manjšo svetilnostjo kot na AC, naj se uporabi neprodušno zaprta svetlobna telesa, ki oddajajo svetlobo barvne temperature 2700 K, ne oddajajo UV svetlobe (možnost uporabe filtra) in ne oddajajo svetlobe nad vodoravnico(*presoja*, Zakon o varstvu narave).
- Na območju Natura 2000 POO Ljubljana – Gradaščica – Mali graben (med P106 in P109) naj se ne umešča svetilnih teles. Svetilke se namestijo pred začetkom in koncem mostu 5-2, izven območja Nature 2000. Na te svetilke se namestijo zaslonke, ki dodatno zmanjšajo osvetljenost v smeri območja Natura 2000 (*presoja*, Zakon o varstvu narave).

Načrta električnih inštalacij in električne opreme sta dopolnjena.

4.4. v Poročilu ni jasnih podatkov o številu in lokacijah nameščenih svetilk, je pa to razvidno iz obeh Načrtov elektroinštalacij in električne opreme, Cestne razsvetljave v upravljanju DARS / MOL (citiranih v točki 4.3 tega poziva). V projektni dokumentaciji je navedeno, da se za določitev potrebne osvetlitve upošteva "Priporočila SDR CESTNA RAZSVETLJAVA" PR5/2-2000, ki so po podatkih izdajatelja zastarela. Naslovni organ predlaga, da se za izračun ustrezne osvetlitve uporabijo trenutno veljavni standardi.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Poročilo smo dopolnili s podatki o številu in lokacijah nameščenih svetilk. Izdelovalec Načrtov električnih inštalacij in električne opreme, podjetje Lineal d.o.o. je ponovno preveril priporočila in smiselno dopolnil prej navedena Načrta.

5. Emisije v vode:

segment padavinskih vod je v Poročilu pomanjkljivo in nerazumljivo predstavljen. V Poročilu je navedeno, da se mora odvodnjavanje cestnega telesa izvajati v skladu z Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest (Uradni list št. 47/05), sam način pa ni natančneje/zadostno opisan. Po pregledu Poročila je tako naslovni organ ugotovil naslednje:

5.1. iz Poročila izhaja, da se padavinska voda odvaja preko zadrževalnika in lovilnika olj v vodotok. Na strani 29 Poročila so navedeni zemeljski zadrževalni bazen/čistilni bazen Z- 4, Z-5, L03, na straneh 22, 23 pa zadrževalnik L01, zadrževalnik L02, zadrževalnik L03, na straneh 25/26 Poročila pa se navajajo tudi zaledne vode. Iz Poročila ni jasno, koliko je dejansko zadrževalnikov, kje se nahajajo, kateri so novi, kako so zgrajeni, ali imajo čistilno napravo, ali imajo lovilnik olj, kam, v kateri vodotok je speljan iztok iz posameznega zadrževalnika padavinskih vod itd. Skladno z zgoraj navedenim vas naslovni organ poziva, da opišete ravnanje s padavinsko vodo v skladu z Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest. V Poročilu poenotite poimenovanje zadrževalnikov. Predložiti je treba podatke o številu zadrževalnikov (obstoječi, novi) in vsakega posebej opisati (parcelna št., k.o., ter podatek, ali se nahaja na vodovarstvenem območju), prostornino, ter podatek kam je speljan iztok, ali ima čistilno napravo, ali ima lovilnik olj. Prav tako je treba navesti, ali bodo lovilniki olj v skladu s standardom SIST EN 858;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Pripomba je upoštevana. Poročilo je dopolnjeno skladno z navedeno pripombo in skladno z dopolnitvijo vodilne mape oziroma »Načrta gradbenih konstrukcij: Odvajanje in čiščenje padavinskih voda s cest, vključno z zadrževalnimi bazeni« (št. projekta 16_565) (PNZ svetovanje in projektiranje d.o.o. Ljubljana, januar 2018, dopolnjeno april 2018).

5.2. ni opredelitve, na kakšen način bo zagotovljeno upoštevanje določbe prvega odstavka 4. člena Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest, ki med drugim določa, da je treba padavinsko vodo, ki odteka s cestišča zajeti v zadrževalniku, ločeno od zalednih vod, ki nastajajo na območju javne ceste. Iz Poročila namreč ni razvidno, ali bo in na kakšen način bo zagotovljen ločen zajem zalednih vod. V Poročilu je treba jasno opisati, kako bo rešeno odvajanje zalednih vod;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Pripomba je upoštevana. Poročilo je dopolnjeno skladno z navedeno pripombo. Način odvodnjavanja je opisan v podpoglavju 2.2.1. Opis projektnih rešitev. Način odvodnjavanja zalednih voda je v Poročilu opisano v podpoglavju 2.2.1. Opis projektnih rešitev z naslednjo navedbo: »Odvodnjavanje zalednih voda je urejeno ločeno od odvodnje vode s cestišča. Na predmetnem odseku je relativno majhen delež zalednih voda, ki se jih prestreže z betonsko kanaletto in vodi v odvodni jarek na obstoječi način (kot je že obstoječe stanje).«

5.3. ni opredelitve do tega, na kakšen način bo zagotovljeno upoštevanje določbe drugega odstavka 4. člena Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest, ki določa, da če na iztoku zadrževalnika padavinske odpadne vode iz cest presegajo mejne vrednosti iz Priloge 2 te uredbe, je treba padavinsko vodo očistiti v čistilni napravi padavinske odpadne vode;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Poročilo je dopolnjeno skladno z navedeno pripombo. Upoštevanje določbe drugega odstavka 4. člena Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest (Uradni list RS, št. 47/05) je zagotovljeno, na način opisan v podpoglavju 2.2.1. Opis projektnih rešitev.

5.4. na strani 228 Poročila je naveden nabor parametrov za izvajanje obratovalnega monitoringa, in sicer so navedeni dodatni parametri skladno s prilogo 2 Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest. Poleg dodatnih parametrov je treba na podlagi 5. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15), izvajati tudi meritve osnovnih parametrov, zato je treba nabor parametrov popraviti, upoštevajoč pripombo naslovnega organa;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15) v 5. členu določa, da so osnovni parametri za industrijske odpadne vode ali mešanice odpadnih voda temperatura, pH-vrednost, neraztopljene in usedljive snovi, kemijska potreba po kisiku (v nadaljevanju: KPK) in biokemijska potreba po kisiku (v nadaljevanju: BPK₅). Pravilnik določa, da so osnovni parametri za komunalno odpadno vodo: neraztopljene snovi, KPK in BPK₅, če gre za komunalno odpadno vodo iz komunalne ali skupne čistilne naprave, in KPK in BPK₅, če gre za komunalno odpadno vodo iz male komunalne čistilne naprave. Ne glede na osnovne parametre za industrijske odpadne vode ali mešanice odpadnih voda, je osnovni parameter za hladilno odpadno vodo le temperatura, če se za to hladilno odpadno vodo ne uporablja predpis, ki ureja emisijo snovi pri odvajanju odpadnih voda iz naprav za hlajenje ter naprav za proizvodnjo pare ali vroče vode; če ta hladilna odpadna voda ne vsebuje onesnaževal in če se ta hladilna odpadna voda odvaja neposredno v površinsko ali posredno v podzemno vodo. Naveden Pravilnik se uporablja za prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih voda v skladu s predpisom, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo. Določbe, ki se nanašajo na industrijsko odpadno vodo, se uporabljajo tudi za prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih in izcednih voda v skladu s predpisom, ki ureja odlagališča odpadkov, in za prve meritve in obratovalni monitoring tekočih odpadkov iz proizvodnje titanovega dioksida, ki se v skladu s predpisom, ki ureja emisijo snovi in odstranjevanje odpadkov iz proizvodnje titanovega dioksida, odstranjujejo z izpuščanjem v vode, razen če naveden pravilnik določa drugače (2. člen, Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15)). Glede na navedeno, se omenjeni osnovni parametri ne vključujejo v nabor parametrov za izvajanje obratovalnega monitoringa za obravnavan poseg. Za izvajanje obratovalnega monitoringa za obravnavan poseg se uporabljajo dodatni parametri skladno s »Prilogo 2 Mejne vrednosti parametrov za padavinsko odpadno vodo« Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest (Uradni list RS, št. 47/05), ki so vključeni tudi v Poročilo.

5.5. na strani 25 Poročila pod poglavjem Odvodnjavanje manjka opis odvodnjavanja od km 1,8 do km 2,4, zato vas naslovni organ poziva, da to popravite.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Pripomba bo upoštevana. Poročilo bo dopolnjeno skladno z navedeno pripombo. V vmesnem obdobju je prišlo do dopolnitve Vodilne mape (PNZ svetovanje in

projektiranje d.o.o., Ljubljana, januar 2018, dopolnjeno april 2018). Dopolnjen je bil tudi opis projektnih rešitev po posameznih odsekih, kjer je obravnavan tudi način odvodnjavanja po odsekih. Skladno z navedeno dopolnitvijo Vodilne mape, ki obravnava opis projektnih rešitev in načinom odvodnjavanja po posameznih odsekih, bo dopolnjeno Poročilo.

6. Podnebne spremembe:

6.1. iz Poročila (stran 160/161) podpoglavje Ocenjena je ranljivosti posega za prihodnje stanje z upoštevanjem predvidenih prilagoditvenih ukrepov izhaja »izpostavljenost posega na ekstremne padavine, poplave in nestabilnosti tal ter posredno na erozijo bo z upoštevanjem predvidenih projektnih rešitev majhna. Z upoštevanjem prilagoditvenih ukrepov, predvidenih v projektu PGD za AC odsek Koseze-Kozarje, je ocenjeno, da bo izpostavljenost projekta na poplave majhna, posledično pa je v splošnem ocenjena srednja ranljivost projekta. Srednja ranljivost je, z upoštevanjem projektnih rešitev, ocenjena za naslednje dejavnike: ekstremne padavine, poplave, erozija in nestabilnost tal, ekstremne temperature, sunki vetra, nevihte, gozdni požari, zmrzovanje, žled«. Iz Poročila ne izhaja, katere so predvidene projektne rešitve niti kateri so prilagoditveni ukrepi, na podlagi katerih je bila podana ocena ranljivosti posega.

Dalje iz Poročila (stran 162/163) podpoglavje Ocena tveganja izhaja »Skupna ocena tveganja razširitve AC odseka Koseze Kozarje na podnebne spremembe«, ki je z upoštevanjem predvidenih prilagoditvenih ukrepov, ki so vključeni v projektno dokumentacijo, naslednja:

- povečanje intenzivnosti padavin in z njimi povezanih poplavnih območij ter povečanja maksimalnih poletnih temperatur na izpostavljenost nameravanega posega je ocenjeno z zmernim tveganjem,
- vpliv pričakovanih vetrnih razmer, erozije in nestabilnosti tal na izpostavljenost projekta je ocenjeno z majhnim tveganjem.

Ob upoštevanju predpisanih standardov in veljavne zakonodaje s področja projektiranja je bilo ugotovljeno, da so potrebni ukrepi zaradi predpisanih standardov in zakonodaje že del projektne dokumentacije PGD. Na podlagi opredelitve tveganj na podnebne spremembe pa so bili med načrtovanjem cestnih ureditev upoštevani dodatni prilagoditveni ukrepi«. Iz Poročila ne izhaja, katere so predvidene projektne rešitve niti kateri so dodatni prilagoditveni ukrepi, na podlagi katerih ste podali oceno tveganja. Naslovni organ bi glede na zgoraj navedeno želel poudariti, da morajo biti navedbe pri ocenjevanju vplivov v Poročilu navedene na način, da je možno preverjanje njihove ustreznosti, kot nalaga 13. člen Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave. Naslovni organ vas poziva, da Poročilo popravite, upoštevajoč zgoraj navedeno;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta podnebne spremembe Epi Spektrum d.o.o.): Poročilo je dopolnjeno z dodatnimi prilagoditvenimi ukrepi iz zadnje verzije Elaborata ocene tveganja na podnebne spremembe za razširitev AC odseka Koseze - Kozarje v šestpasovnico (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040e/PVO, januar 2018, dopolnjeno februar 2019).

6.2. iz Poročila izhaja, da je bil za nameravani poseg izdelan Elaborat ocene tveganja na podnebne spremembe za razširitev AC odseka Koseze - Kozarje v šestpasovnico (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO, januar 2018), ki vključuje analizo občutljivosti, izpostavljenosti, ranljivosti in tveganja nameravanega posega na podnebne spremembe. Po oceni tveganja na podnebne spremembe bodo vplivi zaradi ekstremnih padavin in vročine na območju Južne in Srednje Evrope srednje negativni do

leta 2025 in visoko negativni do leta 2080. Naslovni organ vas poziva, da predložite zgoraj omenjeni elaborat.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta podnebne spremembe Epi Spektrum d.o.o.): Posredovana je zadnja verzija Elaborata ocene tveganja na podnebne spremembe za razširitev AC odseka Koseze - Kozarje v šestpasovnico (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040e/PVO, januar 2018, dopolnjeno februar 2019).

7. Vibracije:

7.1. iz Poročila na strani 126 izhaja, da je vplivno območje, kot posledica vibracij v času gradnje ocenjeno na 10 m pas ob gradbišču, v katerem skupno leži 7 stanovanjskih stavb na naslovih: Snojeva ulica 3, Cesta na Bokalce 28, Cesta na Bokalce 49, Cesta na Bokalce 45, Cesta na Vrhovce 52, Cesta Dolomitskega odreda 163, Ulica Jožeta Japlja 25. Naslovni organ tako ugotavlja, daje v vplivno območje nameravanega posega v času gradnje (izhajajoče iz Aneksa) vključen le en stanovanjski objekt na naslovu Cesta na Bokalce 49, ki se nahaja na zemljišču v k.o. 2682 Brdo s parcelno št. 1588/1. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, zakaj se ostalih 6 stanovanjskih objektov ne nahaja v območju vpliva vibracij;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta vibracije Epi Spektrum d.o.o.): Stavba Cesta na Bokalce 49 je vključena v vplivno območje zaradi vpliva hrupa v času obratovanja, saj bo v planskem obdobju kljub predvidenim protihrupnimi ograjam s hrupom preobremenjena, pri stavbi je predvidena preveritev izvedbe ukrepov pasivne protihrupne zaščite.

Za vplivno območje vibracij v času gradnje se brez omilitvenih ukrepov upošteva 10 m pas od meje območja gradbišča. V Poročilu je ocenjeno, da bo z upoštevanjem predvidenih omilitvenih ukrepov območje pomembnega vpliva med gradbenimi deli zaradi vibracij omejeno le na območje znotraj meje gradbenega posega. Zaradi učinkovitosti izvajanja omilitvenih ukrepov je spremljanje stanja zaradi vpliva vibracije predvideno pri vseh 7 stanovanjskih stavbah, ki ležijo v 120 m pasu od meje gradbišča.

7.2. v poglavju 8.1.3. Vibracije (podnaslov Med pripravljalnimi deli in gradnjo) na strani 189/190 Poročila je navedeno, kaj naj popis in dokumentiranje objektov vključuje, ni pa navedeno, čemu bo v nadalje ta popis služil, zato vas naslovni organ poziva, da se do tega opredelite.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta vibracije Epi Spektrum d.o.o.): Poročilo je dopolnjeno z podrobnejšimi navodili glede izvedbe popisa stavb v okviru spremljanja vplivov vibracij v času gradnje:

Popis objektov vključuje:

- popis, vizualni pregled in foto dokumentiranje vseh vidnih poškodb nosilnih elementov kakor tudi nenosilnih elementov, zunanosti in notranosti objekta, z izvedbo meritev širine karakterističnih razpok na označenih mestih,
- pred začetkom del določiti osebo izvajalca gradbenih ali drugih del, ki lahko povzročajo obremenjevanje okolja z vibracijami, ki bo odgovorna za stike s prizadetimi prebivalci.

Terenske ogleda in meritve se foto dokumentira, evidentira in popiše še pred pričetkom izvajanja gradbenih del. Izvajalec popisa objektov in ničelnih pregledov stanja objektov o terenskih opažanjih in

predlogih izdelava ničelna poročila in z njimi seznanjeni izvajalca gradbenih del, po končani gradnji izdelava skupno poročilo.

Za ugotovitev prekomernih vplivov je potrebno najprej ponoviti popis objektov in rezultate primerjati z ničelnimi meritvami. Meritve izvede strokovnjak z ustreznimi referencami, ki pripravi o svojih ugotovitvah poročilo in predlaga najbolj primerne. V kolikor pride med gradnjo do poškodb na objektih, je poškodbe potrebno sanirati.

8. Tveganja povezana z varstvom pred okoljskimi in drugimi nesrečami;

8.1. v poglavju 2.3.4 Tveganja, povezana z varstvom pred okoljskimi in drugimi nesrečami je možnost okoljskih nesreč opisana in podana zelo na splošno in pavšalno brez podaje konkretnih podatkov. Naslovni organ vas poziva, da v Poročilu obravnavate možnost okoljskih in drugih nesreč, upoštevajoč drugi odstavek 5. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave, in sicer je pri opisu tveganj povezanih z varstvom pred okoljskimi in drugimi nesrečami treba upoštevati značilnosti posega v času njegove gradnje ali izvedbe, njegove uporabe, trajanja ali obratovanja in njegove ukinitve, prenehanja uporabe ali obratovanja. Z nameravanim posegom se namreč prestavlja plinovod, poseg posega na vodovarstvena območja v času gradnje in obratovanja lahko pride do izlitja nevarnih snovi,....

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Z namenom izdelave preglednejših in krajših poročil se v tem uvodnem poglavju poročil večinoma navede le opis vrste tveganj. Vrednotenje vpliva tveganja z navedbo natančnih količin (v kolikor so iz projektne dokumentacije razvidne) je namreč podano v poglavjih poročila (5. Poglavje PVO), kjer se skladno z 9 in 10. Členom Uredbe izvede vrednotenje vplivov na posamezne dejavnike okolja. Poglavje Vplivi posega na okolje je razdeljeno po dejavnikih okolja skladno z drugim odstavkom 2. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17). Vrednotenje vplivov na posamezen dejavnik okolja vsebuje tudi vrednotenje vpliva morebitnega nastanka okoljskih in drugih nesreč na posamezen dejavnik okolja, nima pa vrednotenje tega vpliva v izogib ponavljanja dejstev, svojega podpoglavja. Na primer vpliv nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi je opisan v poglavju Tla, itd. Na podlagi ustaljene prakse je dopolnjeno poglavje 5.1. Metodologija vrednotenja vplivov in sicer z natančnejšo razlago načina vrednotenja vplivov ter sklici na poglavja v poročilu o vplivih na okolje, kjer so opredeljeni vplivi navedeni v zgornjih alinejah oz. 10. členu Uredbe o PVO in sicer na sledeč način: »Vplivi možnosti nastanka okoljskih in drugih nesreč so opredeljeni v poglavjih 5.2.1 Prebivalstvo in zdravje ljudi, 5.2.4 Tla, 5.2.5 Voda in 5.2.7 Podnebje.«

9. Možnost nastanka okoljskih in drugih nesreč;

v Poročilu so možnosti nastanka okoljskih ali drugih nesreč, ki bi lahko imele negativen vpliv na sestavino okolja, delno obravnavane v posameznih podpoglavjih poglavja 5. Vplivi posega. Do nesreč ste se opredelili v podpoglavjih 5.2.1.7. Pitna voda, 5.2.3.

Zemljišča, 5.2.4. Tla, 5.2.5. Vode, 5.2.8. Materialne dobrine. Naslovni organ ugotavlja, da v Poročilu ni podanih vseh podatkov za izvedbo presoje vplivov na okolje. Možnosti nastanka okoljskih in drugih nesreč niso v celoti obravnavane v poglavju 5. Poročila. Že v podpoglavju Vsebinjenje na strani 123 Poročila je navedeno: na podlagi preučitve stanja okolja in predvidenih posegov je bilo v času vsebinjenja ugotovljeno, da je treba za predmetni poseg presojati naslednje vsebine:

- Prebivalstvo in zdravje ljudi (Hrup, Emisije v zrak, ki vplivajo na zdravje ljudi, Vibracije, Elektromagnetno sevanje, Svetlobno onesnaženje, Poplavna in erozijska varnost, Pitna voda)

- Narava (Rastlinstvo, živalstvo in habitatni tipi, Varovana območja, Naravne vrednote, EPO in biotska raznovrstnost)
- Zemljišča
- Tla
- Voda
- Zrak
- Podnebje
- Materialne dobrine
- Kulturna dediščina, vključno z arhitekturno in arheološko dediščino
- Krajina
- Možnost nastanka okoljskih in drugih nesreč, ki bi lahko imele negativen vpliv na sestavino okolja
- Medsebojno delovanje dejavnikov

Glede na zgoraj navedeno naslovni organ ugotavlja, da v Poročilu manjkajo vsebine iz četrte alineje prve točke 9. člena ter pete in šeste točke 9. člena in enajste alineje prve točke 10. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave in vas poziva, da se do tega opredelite.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: poglavje Vplivi posega na okolje je razdeljeno po dejavnikih okolja, skladno z drugim odstavkom 2. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17). Vrednotenje vplivov na posamezen dejavnik okolja vsebuje tudi vrednotenje vpliva morebitnega nastanka okoljskih in drugih nesreč na posamezen dejavnik okolja, nima pa vrednotenje tega vpliva, v izogib ponavljanja dejstev, svojega podpoglavja. Na primer vpliv nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi je opisan v poglavju Tla, itd. Na podlagi ustaljene prakse je dopolnjeno poglavje 5.1. Metodologija vrednotenja vplivov in sicer z natančnejšo razlago načina vrednotenja vplivov ter sklici na poglavja v poročilu o vplivih na okolje, kjer so opredeljeni vplivi navedeni v zgornjih alinejah oz. 10. členu Uredbe o PVO in sicer na sledeč način: »Vplivi možnosti nastanka okoljskih in drugih nesreč so opredeljeni v poglavjih 5.2.1 Prebivalstvo in zdravje ljudi, 5.2.4 Tla, 5.2.5 Voda in 5.2.7 Podnebje.«

V podpoglavju Vsebinjenje Poročila o vplivih na okolje (Aquarius d.o.o. Ljubljana, maj 2018, dopolnjeno december 2018) ni navedeno, da je bilo na podlagi preučitve stanja okolja in predvidenih posegov je bilo v času vsebinjenja ugotovljeno, da je treba za predmetni poseg posebej presojati Možnost nastanka okoljskih in drugih nesreč, ki bi lahko imele negativen vpliv na sestavino okolja.

10. Raba naravnih virov (lastnosti posega):

10.1. iz Tabele 4 na strani 35 Poročila izhaja, da bo med pripravljalnimi deli in gradnjo nastalo 173.271 m³ oz. 300.695 t zemeljskega izkopa. Za vgradnjo izkopanih zemljin v nasipe z apneno stabilizacijo, vgradnjo v nasipe in za humusiranje, je predvidenih 61.676 m³ oz. 109.457 t zemeljskih izkopov. Nastalo bo tudi 111.595 m³ oz. 191.238 t viška zemeljskih izkopov. Za vgradnjo bo potrebno

dobaviti še ca. 2.387 m³ apna, ca. 200.000 m³ kamnitega materiala za potrebe izvedbe nasipov, drenaž, platoja za BS Brdo, itd., 26.885 m³ materiala za vgrajevanje asfaltnih slojev, 12.595 m³ betona in 1.308 t jekla (podatek iz strani 42 Poročila). Naslovni organ pri pregledu Poročila ugotavlja, da v Poročilu ni podanih vseh podatkov za izvedbo presoje vplivov na okolje. Iz Poročila namreč ne izhaja, od kod natančno bo material za potrebe gradnje pripeljan, prav tako ni jasno razvidno, kako se bo ravnalo z viški izkopanega materiala. Za način ravnanja z viški izkopanega materiala se v Poročilu navajajo različne navedbe, in sicer:

- postopek D1 - odlaganje v ali na zemljo (npr. odlaganje na odlagališčih itd.),
- postopek R10 - odvoz na lokacijo za vnos viškov zemeljskih izkopov in sicer peskokop Tomc
- Drtija v občini Moravče,
- začasno skladiščenje na lokacijah za začasno skladiščenje izkopanega materiala in humusa znotraj meje gradbišča (navedeno na strani 198 Poročila).

Glede na navedeno naslovni organ ugotavlja, da presoja ne sledi načelu od izvora do ponora; v Poročilu namreč niso opredeljene natančne lokacije od kod bo pripeljan material za potrebe nameravanega posega, prav tako ni nedvoumno opredeljeno kako se bo ravnalo z viški materiala, in sicer kje bodo locirane lokacije za začasno skladiščenje izkopanega materiala (ali bo zmožno skladiščiti vse, z nameravanim posegom nastale viške izkopanega materiala), oziroma kam bodo odpeljani viški materiala, zato vas poziva, da Poročilo dopolnite tako, da bo v skladu s tretjo in peto alinejo, 2. točke, prvega odstavka 5, člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V tej fazi izdelave projektne dokumentacije ni znano, iz kje bo pripeljan material za gradnjo. Navadno so to najbližji kamnolomi in betonarne. Je pa izbor materiala stvar javnega naročila in izbranega dobavitelja materiala. Zemeljski izkopi se bodo deloma ponovno uporabili na istem gradbišču, kjer bodo nastali in sicer za vgradnjo v nasipe z apneno stabilizacijo, skladno z Uredbo o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08 in 61/11). Vsega zemeljskega izkopa ne bo mogoče ponovno uporabiti na območju predmetne gradnje, zato se ga bo kot gradbeni odpadki pod št. odpadka 17 05 04 (Zemlja in kamenje, ki nista navedena pod 17 05 03) sprti oddajalo pooblaščenemu prevzemniku – predelovalcu tovrstnih odpadkov, ki ima za predelavo navedenih odpadkov s strani Agencije RS za okolje izdano ustrezno okoljevarstveno dovoljenje za predelavo odpadkov.

Preostale odpadke se bo predalo pooblaščenim osebam, ki imajo pridobljena dovoljenja za ravnanje z odpadki (t.j. obdelovalcu odpadkov, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje za predelavo oz. odstranjevanje odpadkov, kot določa prvi odstavek 42. člena Uredbe o odpadkih (Ur. l. RS, št. 37/15 in 69/15). Med gradnjo se bo znotraj gradbišča začasno skladiščila plodna zemljina (količina je všteta v količine zemeljskih izkopov uporabljenih za vgradnjo na območju gradbišča), ki se v celoti porabil za sanacijo brežin ob cesti. Ob mestih vgrajevanja se bo začasno skladiščilo polizdelke (betonska in plastična galanterija, armatura ipd.), ki se bodo v celoti porabili med gradnjo. Plato bencinskega servisa Brdo bo imel funkcijo začasne lokacije za odlaganje viškov zemeljskih izkopov v posameznih fazah gradnje, v kolikor se sprotne predaja ne bo mogla izvesti.

11. Narava:

11.1. pri opisu pod naslovom Ribe naslovni organ meni, da je prišlo do napake pri navedbi števila evidentiranih vrst rib v Gradaščici ter pri navedbi števila uvrščenih vrst na rdeči seznam. Prav tako je v

Tabeli 21, kjer so navedene vrste rib evidentirane v ribolovnem revirju Glinščica in njihov varstveni status, med drugimi tudi naveden rak koščak. Naslovni organ vas poziva, da navedeno preverite in v primeru, da gre za napake, da jih ustrezno popravite;

Pojasnilo Aquarius: V poglavju 4.4.2.1. smo popravili opis pod naslovom Ribe. Pravilni stavek se glasi: »V Gradaščici je bilo evidentiranih 15 vrst rib in 1 vrsta obloustke, od tega jih je 11 uvrščenih na rdeči seznam.« Podatek o raku koščaku smo izbrisali iz Tabele 21 (v dopolnjenem Poročilu: Tabela 22) v poglavju 4.4.2.1.

11.2. v prvem odstavku poglavja 5.2.2.1. Rastlinstvo, živalstvo in habitatni tipi je nekaj nejasnosti, in sicer:

je navedeno, da bo zaradi izgradnje nameravanega posega na območju uničeno tam prisotno rastlinstvo. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, kako bo lahko, ob zgoraj navedenem, vpliv na rastlinstvo, živalstvo in habitatne tipe med pripravljalnimi deli in gradnjo le zmeren, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov pa bo nebitven;

Pojasnilo Aquarius: Rastlinstvo bo sicer na območju posega uničeno, vendar gre za manjše površine ob obstoječi avtocesti. Ker bo s krajinskimi ureditvami lesno-grmovna vegetacija po končanem posegu ponovno zasajena, gozdni rob pa saniran, bo vpliv na rastlinstvo, živalstvo in habitatne tipe širšega območja nebitven.

nadalje je navedeno, da bo na območju, kjer je predvidena dostopna pot ob Glinščici do zadrževalnika uničenih okoli 0,2 ha mokrotnih travnikov. Naslovni organ vas poziva, da se opredelite, kateri zadrževalnik je tukaj mišljen;

Pojasnilo Aquarius: Poročilo je v poglavju 5.2.2.1. dopolnjeno z navedbo zadrževalnika. Gre za zadrževalnik Z-5.

na strani 132 (na koncu prvega odstavka) je nadalje navedeno, da se lahko vpliv omili s primerno izvedbo del. Naslovni organ vas poziva, da opredelite, kakšna je primerna izvedba del;

Pojasnilo Aquarius: Stavek v poglavju 5.2.2.1. smo popravili, da se glasi: »Vpliv se lahko omili z upoštevanjem omilitvenih ukrepov.«

Omilitveni ukrepi, ki se nanašajo na primerno izvedbo del, so podani v poglavju 7.2.:

- Med gradnjo se morajo preprečiti neposredni posegi v strugo potoka z materialom, ki vsebuje nevarne spojine, kakršne so klorirane organske spojine, toksične kovine in druge sestavine. Prav tako ne sme biti razlitja cementnih in apnenih mešanic v vodo (pranje gradbenih strojev z vodo iz potoka ni dovoljeno).
- Posege v vodotoke je treba izvajati zunaj drstne dobe ribjih vrst (marec–junij in avgust–oktober). Pristojna ribiška družina, ki po potrebi izvede intervencijski izlov rib, se obvesti 14 dni pred gradnjo.
- Z gradbeno mehanizacijo naj se ne vozi po strugi vodotokov.

pod podnaslovom Med uporabo, obratovanjem ali trajanjem posega je navedeno, da je na načrtovanem odseku predvidena uporaba LED svetilk z visokim deležem modre barve (barvna temperatura 4.000

K), kar bo negativno vplivalo na populacije žuželk. Naslovni organ vas poziva, da se opredelite, ali so predvideni kakšni dodatni ukrepi za preprečitev negativnega vpliva;

Pojasnilo Aquarius: V poglavju 7.2. sta za preprečitev negativnega vpliva navedena dva ukrepa:

- Svetila za razsvetljevanje AC naj imajo čim nižjo možno barvno temperaturo (2700 K ali manj) in naj ne oddajajo UV svetlobe – možnost uporabe filtra (*presoja, Zakon o varstvu narave*).
- Pri javni razsvetljavi na nadvozih in podvozih, kjer so predvidene svetilke z manjšo svetilnostjo kot na AC, naj se uporabi svetlobna telesa, ki oddajajo svetlobo barvne temperature 2700 K, ali pa naj se uporabi ustrezen filter (*presoja, Zakon o varstvu narave*).

na strani 133 (tretji odstavek) je navedeno, da bo v času obratovanja nameravanega posega potrebnega več soljenja cestišča pozimi, kar bo negativno vplivalo na vegetacijo v neposredni bližini. Glede na to, da je z nameravanim posegom predvideno zbiranje in čiščenje odpadnih vod s cestišč (poglavje Odvodnjavanje), se opredelite, zakaj bo tak vpliv. Namreč, če bo kljub predvidenim odvodnjavanjem negativni vpliv, je naslovni organ mnenja, da je potrebno predvideti dodatne ukrepe;

Pojasnilo Aquarius: Gre za vpliv na vegetacijo, ki je neposredno ob cestišču in je ob soljenju cestišča tudi sama posoljena. Vpliv ima zelo kratek doseg in ni bistven za vegetacijo širšega območja.

V istem odstavku v nadaljevanju piše, da se količina polutantov (težkih kovin, ostankov herbicidov) v bližini AC ne bo bistveno spremenila, morda se bo zaradi večje pretočnosti in posledično manj zaviranja in pospeševanja celo zmanjšala. Naslovni organ vas poziva, da navedete, na podlagi česa to trdite;

Pojasnilo Aquarius: Ob zaviranju se obrabljajo zavorne obloge, pri čemer se delci zavornih oblog sproščajo v okolico. Zaradi večje pretočnosti bo manj zaviranja in posledično manj onesnaževanja iz naslova zaviranja. Poraba goriva je pri pospeševanju večja kot pri enakomerni vožnji pri optimalnem številu obratov (pri številu obratov, ko je navor največji, je izgorevanje motorja najbolj optimalno). Posledično se pri pospeševanju v zrak sprošča več onesnaževal zaradi izgorevanja goriva.

na strani 133 (peti odstavek) je omenjen zadrževalni bazen prostornine 322 m³. Naslovni organ vas poziva, da navedete, za kateri zadrževalni bazen gre in njegovo lokacijo;

Pojasnilo Aquarius: Poročilo je v poglavju 5.2.2.1. dopolnjeno z navedbo zadrževalnika. Gre za zadrževalnik LO-3.

V istem odstavku je v nadaljevanju zapisano, da zadrževalni bazeni predstavljajo umeten življenjski prostor, ki ga lahko naselijo različne vodne in obvodne rastline, vodni nevretenčarji in dvoživke. Zato morajo biti narejeni tako, da ne predstavljajo pasti za te organizme. Naslovni organ ne more razbrati, ali se navedeno nanaša na konkretne zadrževalnike v okviru nameravanega posega, zato vas poziva, da se glede tega jasno opredelite;

Pojasnilo Aquarius: Navedeno se nanaša tudi na konkretni novi zadrževalnik LO-3. V poglavju 7.2. je naveden tudi ukrep:

- Zadrževalni bazen LO3 mora biti narejen tako, da ne predstavlja pasti za organizme (da lahko manjše živali npr. dvoživke splezajo ven).

11.3. v poglavju 5.2.2.2. Varovana območja (podnaslov Med uporabo, obratovanjem ali trajanjem posega) je navedeno, da je odsek AC, ki poteka neposredno ob zavarovanih območjih, že v obstoječem stanju osvetljen, medtem ko je v poglavju 5.2.2.1. Rastlinstvo, živalstvo in habitatni tipi (podnaslov Med uporabo, obratovanjem ali trajanjem posega) navedeno, da je obravnavani odsek AC osvetljen le na uvozih in izvozih. Naslovni organ vas poziva, da se jasno opredelite do tega, za katere odseke AC gre, in če gre za isti odsek, da se nedvoumno izjasnite, ali je osvetljen cel ali je na uvozih in izvozih.

Pojasnilo Aquarius: V obstoječem stanju je osvetljen del obravnavanega odseka AC, in sicer severni del, ki poteka ob zavarovanih območjih (ob Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, naravnem rezervatu Mali Rožnik in spomeniku oblikovane narave Pot spominov in tovarištva). Južni del odseka, ki poteka ob POO Ljubljana – Gradaščica – Mali graben, v obstoječem stanju ni osvetljen. Zato je v poglavju 7.2. predviden tudi omilitveni ukrep:

- Območja Natura 2000 POO Ljubljana – Gradaščica – Mali graben naj se ne osvetljuje.

12. Vplivno območje na katerem nameravani poseg lahko povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi:

12.1. iz Poročila na strani 145 poglavje Zrak izhaja, da bo vpliv gradnje na ožjem območju ob gradbišču neposreden in kratkoročen, na širšem vplivnem območju pa bo prisoten tudi daljinski vpliv zaradi prevozov gradbenega in izkopanega materiala. Dalje je na strani 109 Poročila poglavje Hrup navedeno, da bo v širši okolici vpliv hrupa prisoten tudi ob transportnih poteh do odzemnih mest gradbenega materiala (kamnolomi, betonarne, asfaltne baze, ...) ter do lokacij za vnos viškov izkopenega materiala, predvidoma bo to peskokop Tomc - Drtija v občini Moravče. V Poročilu pa niso natančno opredeljena odzemna mesta gradbenega materiala, prav tako niso opredeljene poti, predvidene za transport tega materiala. Na strani 197 Poročila je namreč navedeno da bo transport za potrebe gradnje s težkimi tovornimi vozili potekal po državnem in lokalnem cestnem omrežju, iz Poročila pa ni mogoče razbrati, po katerih lokalnih poteh bo potekal promet za potrebe gradnje. Prav tako iz Poročila (slika 13 - Organizacija gradbišča) na strani 37 ter Elaborata začasnih prometnih ureditev (vse faze gradnje), št. načrta 1405-ZAP, januar 2018 dopolnjeno april 2018, LINEAL d.o.o., Jezdarska ulica 3, 2000 Maribor, izhaja, da bo z nameravanim posegom potrebna vzpostavitev obvoznih poti (poglavje 2.4 Obvozi po vzporednih cestah). Naslovni organ ugotavlja, da v Poročilu navedene obvozne poti niso opisane, niti vključene v vplivno območje nameravanega posega v času gradnje.

Glede na navedeno Poročilo ne vključuje pomembnih podatkov potrebnih za izvedbo presoje vplivov na okolje. Naslovni organ vas poziva, da v Poročilu predstavite in opišete vse poti, potrebne za potrebe gradnje (obvoznimi, dostopnimi, gradbiščnimi, servisnimi in transportnimi potmi) tako grafično kot opisno, ter opredelite vsa odzemna mesta gradbenega materiala ter predvidene lokacije za postopek D1 ali začasno skladiščenje viškov materiala ali lokacije za vnos viškov gradbenega materiala ter preverite in po potrebi popravite vplivno območje, t.j. območje, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi upoštevajoč določila prvega in četrtega odstavka 15. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave. Navedena uredba v prvem odstavku 15. člena določa, da je v Poročilu potrebno določiti območje, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi, tako, da se upošteva pričakovana obremenitev okolja kot posledica vplivov posega na okolje, zlasti zaradi: emisije snovi v zrak, vključno z vonjavami; emisije snovi v vode; nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi; uporabe nevarnih snovi in z njo povezanih tveganj; obremenjevanja okolja s hrupom ali vibracijami; obremenjevanja okolja z elektromagnetnim ali

ionizirnim sevanjem ali svetlobnega onesnaževanja okolja. Iz četrtega odstavka 15. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje in načinu njegove priprave izhaja, da območje iz prvega odstavka tega člena, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ni območje posega, ampak območje, kjer je verjetno pomemben vpliv posega na kateri koli okoljski dejavnik iz drugega odstavka 2. člena te uredbe.

Naslovni organ vas opominja, da je pri določitvi vplivnega območja, na katerem nameravani poseg lahko povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi, treba upoštevati vse dostopne ceste na gradbišče in transportne ter obvozne poti (npr. z vidika obremenjevanja okolja s hrupom in onesnaženostjo zraka); upoštevajoč načelo od izvora do ponora pa je treba pri določitvi vplivnega območja upoštevati tudi posege povezane z nameravani posegom, kar pa lokacije za postopek D1 oziroma lokacije vnosa viškov materiala in odvzemna mesta materiala za potrebe gradnje vsekakor so. Vplivno območje na zdravje in premoženje ljudi pa je upoštevajoč vse zgoraj navedeno, treba tudi grafično prikazati skladno s četrtem odstavkom 15. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega v okolje. Naslovni organ vas poziva da v Poročilo (vključno s tangiranimi grafičnimi prilogami) vključite zgoraj navedeno;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): Za vsa dela na trasi avtoceste se vsi transporti vršijo izključno po avtocestni mreži, transport do lokacij za oskrbo z materiali (kamnolomi, betonarna, asfaltna baza...) in lokacije za vnos odvečnega materiala pa bo dodatno potekal po obstoječem državnem in lokalnem cestnem omrežju na širšem območju posega. V tej fazi izdelave projektne dokumentacije točne lokacije za oskrbo z materiali in lokacije za vnos niso določene, saj so odvisne od izbranega izvajalca gradnje (Elaborat ukrepov v času gradnje, Projektivni atelje – NG d.o.o., PA-16_565/OR, Ljubljana, januar 2018, dopolnjeno april 2018, dopolnjeno september 2019). Zato opredelitev vpliva transporta po državnem in lokalnem prometnem omrežju, predvidenem za dovoz in odvoz tega materiala, tudi ni bilo možno. Za določitev vpliva prometa na obremenitev s hrupom po obvoznih cestah, ki bodo vzpostavljene v času gradnje, ni na voljo ustreznih vhodnih podatkov, saj se zaradi obvozov spremenijo prometni tokovi na širšem obravnavnem območju, kar pa ni obdelano v nobeni prometni študiji.

12.2. pri preveritvi in po potrebi ponovni določitvi vplivnega območja t.j. območja, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi je treba upoštevati tudi točko 7.1 tega poziva.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta Epi Spektrum d.o.o.): Pripomba se je smiselno upoštevala.

13. Drugo:

13.1. ukrepe v času pripravljanih del in gradnje, ki so navedeni v Poročilu je treba ločiti na ukrepe, ki jih določa zakonodaja in na ukrepe, ki jih določa Poročilo.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Ukrepi, ki se navajajo v Poročilu nimajo osnove le v zakonodaji in presoji, temveč tudi v Uredbi o DLN in raznih strokovnih podlagah, ki so bile izdelana v sklopu PGD dokumentacije. Zato je osnova za omilitvene ukrepe navedena v oklepajih po navedbi ukrepa.

Poleg tega so v Poročilu navedeni nekateri ukrepi iz zakonodaje, ki pa jih naslovni organ v navedeni zakonodaji ni našel

- npr. pri javni razsvetljavi na nadvozih in podvozih, kjer so predvidene svetilke z manjšo svetilnostjo kot na avtocesti, naj se uporabi svetlobna telesa, ki oddajajo svetlobo barvne temperature 2700 K:

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana:

V poglavju 7.2. smo ukrep preoblikovali na sledeči način:

- Pri javni razsvetljavi na nadvozih in podvozih, kjer so predvidene svetilke z manjšo svetilnostjo kot na AC, naj se uporabi svetlobna telesa, ki oddajajo svetlobo barvne temperature 2700 K, ali pa naj se uporabi ustrezen filter (*presoja, Zakon o varstvu narave*).
- odložen material se zaščiti pred erozijo in izpiranjem;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Ukrep v poglavju 7.1.6 smo preoblikovali z natančno navedbo ravnanja na začasnih lokacijah za odlaganje plodnega dela zemeljskih izkopov na naslednji način:

- Izvirni povzročitelj odpadkov mora pri začasnem odlaganju plodne zemljine izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje zaradi emisij snovi, raznašanja lahkih frakcij v okolje zaradi vetra, razsutja odpadkov. Zemljina se mora skladiščiti tako, da ni neposredno izpostavljena padavinam. Plodna zemlja se lahko pred odstranitvijo začasno skladišči največ 12 mesecev od njenega nastanka oz. največ tri leta pred predelavo (19. člen Uredbe o odpadkih, Ur.l. RS. št. 37/15 in 69/15).
- morebitne dodatne lokacije začasnega odlaganja viškov materiala se uredijo izven območja poplav;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Ukrep v poglavju 7.1.6 smo preoblikovali z natančno navedbo ravnanja z zemeljskimi izkopi na poplavnem območju na sledeč način:

- Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja (2. odstavek 86. člena Zakona o vodah, Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15). Zato je treba začasne lokacije odlaganja zemeljskih izkopov in gradbenega materiala locirati izven poplavnih območij (ukrep – presoja).
- ukrepi za varstvo tal v času pripravljanih del in gradnje, ki naj bi bili povzeti po Uredbi o odpadkih, Uredbi o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih in Uredbi o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 34/08) idr.). Navedeno je treba ustrezno popraviti;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Ukrepi, ki so predvideni za varstvo tal med pripravljanimi deli in gradnjo (poglavje 7.4. PVO) so bili preoblikovani na sledeč način:

Odpadni material, ki nastane pri razlitju pogonskega goriva, mazalnega in drugega olja, hidroizolacijski in drug material, ki se uporablja na območju gradbišča in ostane pri gradbenih delih na obstoječih objektih ali prometnih površinah, se mora odstraniti skladno z Uredbo o odpadkih (Uredba o odpadkih). Izvirni povzročitelj odpadkov mora pri začasnem odlaganju plodne zemljine izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje

tudi zaradi razsutja ali razlitja odpadkov (3. Odstavek 19. člena Uredbe o odpadkih, Ur.l. RS. št. 37/15 in 69/15). V kolikor do razsutja ali razlitja odpadkov vseeno pride je treba z njimi ravnati skladno z Uredbo o odpadkih (ukrep iz presoje).

- *Na celotnem vplivnem območju je treba zagotoviti zbiranje in odstranjevanje odpadne embalaže, ki vsebuje ostanke hidroizolacijskega materiala, ter drugih sredstev, s katerimi se izvajajo gradbena dela.*

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Gradbeni odpadki se morajo na gradbišču začasno skladiščiti ločeno po posameznih vrstah s klasifikacijskega seznama odpadkov in ločeno od drugih odpadkov tako, da ne onesnažujejo okolja, z njimi pa ravnati tako, da jih je mogoče obdelati (6. odstavek 4. člena Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08).

- *Za ravnanje z azbestnimi odpadki je treba v fazi PZI izdelati Načrt ravnanja z azbestnimi odpadki, saj skupna površina azbest cementnih plošč presega 300 m².*

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Povzročitelj azbestnih odpadkov mora izdelati načrt gospodarjenja z azbestnimi odpadki v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki (8. člen Uredbe o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 34/08). Med rušitvenimi deli je treba upoštevati ukrepe pri nastajanju azbestnih odpadkov, skladno s 4. členom prej navedene Uredbe.

- *Začasno odloženo humusno plast je potrebno ustrezno zaščititi pred vremenskimi vplivi.*

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Izvirni povzročitelj odpadkov mora pri začasnem odlaganju plodne zemljine izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje zaradi: emisij snovi, raznašanja lahkih frakcij v okolje zaradi vetra, razsutja odpadkov. Zemljina se mora skladiščiti tako, da ni neposredno izpostavljena padavinam. Plodna zemlja se lahko pred odstranitvijo začasno skladišči največ 12 mesecev od njenega nastanka oz. največ tri leta pred predelavo (19. člen Uredbe o odpadkih, Ur.l. RS. št. 37/15 in 69/15).

13.2. ukrepe za varstvo pred hrupom, ki so navedeni v Poročilu, je treba določeneje opredeliti ali pa jih dopolniti, in sicer:

- pri ukrepu, ki določa da je treba pred pričetkom gradbeni del izvesti protihrupno zaščito pri stavbah Cesta na Ključ 96 in Cesta Dolomitskega odreda 163, je treba opredeliti za kakšno protihrupno zaščito gre (višina ograje, dolžina, material, absorpcija itd.);
- pri ukrepu, ki določa, da je treba na območjih, kjer se gradbišča neposredno približajo stanovanjski pozidavi, z logističnimi ukrepi organizacije gradbišča omejiti vpliv na najnižjo možno raven, je treba opisati, kaj zajemajo logistični ukrepi organizacije gradbišča in kakšna je najnižja možna raven; ukrep, da lahko v bližini stavb z varovanimi prostori intenzivna gradbena dela s povečanimi impulznimi karakteristikami potekajo le v dnevnem času med 8. in 16. uro, je treba dopolniti z določitvijo dni v tednu, ko taka aktivnost lahko poteka. Prav tako je treba pojasniti, kaj so intenzivna gradbena dela. Podobno je treba dopolniti ukrep, ki določa potek transporta po javnem cestnem omrežju in po gradbišču in gradbiščnih poteh;
- pri ukrepu, ki določa da je treba prevoze za potrebe gradnje voditi po najkrajših možnih poteh po cestah višjega ranga, ki v čim manjši meri potekajo skozi naselja, je treba določiti najkrajše možne poti in katere so ceste višjega ranga;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta Epi Spektrum d.o.o.): V dopolnjenem Elaboratu ocene obremenitve okolja s hrupom (Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO) in PVO so predvideni dodatni protihrupni ukrepi v času gradnje (začasne protihrupne ograje) za stavbi Cesta na Ključ 96 in Cesta Dolomitskega odreda 163. V Poročilu bodo določene tudi zahtevane akustične lastnosti ograj.

Organizacija gradbišča ter transportne poti so opisane in določene v Načrtu organizacije gradbišča (Projektivni atelje – Nizke gradnje d.o.o., dop. september 2019), zato dodatni zapisi na to temo niso potrebni in bodo izbrisani. V Poročilu je tudi že bilo navedeno, da bodo dela na odprtih gradbiščih potekala do 12 ur v dnevnem času 6 dni tedensko (brez nedelj in praznikov). Intenzivna gradbena dela so dela s težko gradbeno mehanizacijo povečano obremenitvijo okolja s hrupom (zemeljska dela – izkop in nasipavanje, rušitve, pilotiranje...).

13.3. ukrep, namenjen varstvu zraka, ki določa izvedbo začasnih gradbiščnih ograj pri izpostavljenih stavbah, je treba konkretizirati, opredeliti je potrebno lastnosti ograj (višina, dolžina, lokacija itd.);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta Epi Spektrum d.o.o.): Protiprašne zaslonke so predvidene na območjih z apneno stabilizacijo nasipov, v dopolnjenem PVO so navedene okvirne dolžine in višine teh ponjav.

13.4. iz Poročila izhaja, da je za izboljšanje kakovosti zraka na območju Mestne občine Ljubljana sprejet Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana, Uradni list RS, št. 24/14 in 77/17. V odloku so opredeljeni osnovni ukrepi za zmanjšanje emisij delcev PM10 ter posledično tudi drugih onesnaževal v zrak. Naslovni organ ugotavlja, da naveden Odlok ni več veljaven. Naslovni organ vas poziva, da Poročilo ustrezno popravite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta Epi Spektrum d.o.o.): V dopolnjenem PVO je naveden veljavni Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 77/17), vključno z zahtevami za obratovanje gradbišča.

13.5. ukrepe za varstvo narave je treba določeneje opredeliti ali pa jih dopolniti, in sicer:

pri ukrepu, ki določa osvetljevanje gradbišča le kolikor je to nujno potrebno, je treba določeneje opredeliti, kaj pomeni besedna zveza »le kolikor je to nujno potrebno«;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V poglavju 7.2. je bil ukrep preoblikovan na sledeč način:

- Gradbišče naj se osvetljuje le kolikor je to nujno potrebno glede na Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/05 in 43/11 – ZVZD-1). Pri osvetljevanju naj se upošteva Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10, 46/13). Območje Natura 2000 POO Ljubljanica – Gradaščica – Mali graben naj v času gradnje ne bo osvetljeno (*presoja, Zakon o varstvu narave*).

v Dodatku za presojo sprejemljivosti vplivov avtocestnega odseka Koseze - Kozarje (razširitev v šestpasovnico) na varovana območja, št. naloge 1373-16 VO, maj 2018, AQUARIUS d.o.o. Ljubljana, Cesta Andreja Bitenca 68, 1000 Ljubljana, so na straneh 47-49 navedeni ukrepi, ki jih Poročilo ne povzema. Naslovni organ vas poziva, da se do zgoraj navedenega opredelite in ustrezno dopolnite Poročilo;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V poglavje 7.2. smo vključili ukrepe iz Dodatka:

- Posegi v vode naj bodo prostorsko in časovno omejeni z minimalnim vnosom snovi v vodo. Humusno plast je treba previdno odstraniti, tako da se ne sipa v vodo (*presoja, Zakon o varstvu narave*).
- Pri rušitvah obstoječih objektov je treba v največji možni meri preprečiti padanje ruševin v vodotoke, posamezne kose, ki bi kljub temu padli v strugo, pa odstraniti iz struge (*presoja, Zakon o varstvu narave*).

pri ukrepu, ki določa da je treba za razsvetljevanje avtoceste uporabiti svetila s čim nižjo možno barvno temperaturo, ki ne oddajajo UV svetlobe - možno je uporabiti filter, je treba določeneje opredeliti, kaj pomeni besedna zveza »čim nižja barvna temperatura«;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V poglavju 7.2. je bil ukrep preoblikovan na sledeč način:

- Svetila za razsvetljevanje AC naj imajo čim nižjo možno barvno temperaturo (2700 K ali manj) in naj ne oddajajo UV svetlobe – možnost uporabe filtra (*presoja, Zakon o varstvu narave*).

13.6. ukrep namenjen varstvu površinskih voda, ki določa, da je treba v času izvajanja gradbenih del v vodotokih zagotoviti doseganje predpisanih mejnih vrednosti za salmonidne vode, je treba konkretizirati, in sicer na kakšen način se bo ta ukrep izvajal;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V poglavju 7.5.1 je bil ukrep preoblikovan na sledeč način:

- V času izvajanja gradbenih del je treba v vodotokih zagotoviti doseganje predpisanih mejnih vrednosti za salmonidne vode (*Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib in Uredbi o stanju površinskih voda*). V primeru ne-doseganja vrednosti je treba dela začasno prekiniti in po potrebi uporabiti zaščitne ukrepe (npr. baraže) (*ukrep iz presoje*).

13.7. iz Poročila izhaja, je bila za nameravani poseg izdelana Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode, junij 2017, Geologija d.o.o. Idrija, Prešernova ulica 2, 5280 Idrija, iz katere so v Poročilu povzeti ukrepi za varstvo pitne vode. Naslovni organ vas poziva, da predložite zgoraj omenjeno analizo;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode, junij 2017, Geologija d.o.o. Idrija, Prešernova ulica 2, 5280 Idrija je predložena kot Tekstualna priloga 4 PVO.

13.8. pri ukrepu za varstvo podzemnih voda, ki določa, da je treba v primeru morebitnega onesnaženja z nevarnimi snovmi izvesti posebne preventivne tehnične ukrepe za preprečitev nadaljnjega širjenja onesnaženja, je treba obrazložiti, kakšni so posebni preventivni tehnični ukrepi;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Omilitven ukrep izhaja iz Analize tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode, junij 2017, Geologija d.o.o. Idrija. Gre za splošen omilitven ukrep, ki je naveden v vseh tovrstnih študijah. Posebni tehnični ukrepi z vidika varstva podzemne vode se izvedejo po pravilih stroke. V tem kontekstu pomenijo tehnični ukrepi:

- Zajezitev oz. omejitev širjenja onesnaženja npr. proti neutrnjenim površinam.
- Pregled lovilca olj - delovanje samodejne zapore.
- Čimprejšnja sanacija izlitja (posutje mesta onesnaženja z absorpcijskim sredstvom, v času gradnje izkop onesnažene zemljine...).

13.9. pri ukrepu za varstvo kulturne dediščine je treba natančneje opredeliti, katere ukrepe za preprečevanje prašenja je treba upoštevati;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Ukrepi v poglavju 7.9. smo dopolnili z naslednjo navedbo: Na vplivnem območju KD EŠD 8773 Ljubljana - Graščina Bokalce in EŠD 18695 Ljubljana - Vaško jedro Kozarje je treba upoštevati ukrepe za preprečevanje prašenja ter omogočiti dostop do objektov (presoja, ZVKD-1). Ukrepi za preprečevanje prašenja so navedeni v poglavju 7.6. Omilitveni ukrepi za zrak.

13.10. na strani 21 Poročila je navedeno, da v sklopu državnega prostorskega načrta zasnovane rešitve omogočajo ureditve spremljajočega objekta - bencinskega servisa tipa 2. Naslovni organ vas poziva, da natančneje opredelite kakšen je bencinski servis tipa 2;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Bencinski servis tipa 2 vključuje parkirne površine, površine za počitek in rekreacijo ter bencinski servis, ki lahko vključuje tudi trgovinsko in gostinsko dejavnost – bife.

13.11. na strani 21 Poročila (Plato BS Brdo) je navedeno, da priključno krožišče v tej fazi ni predmet obdelave, vendar pa je zajeto v območje nameravanega posega (Priloga 2 Poročila). Prav tako je navedeno, da bodo končne ureditve bencinskega servisa (BS) Brdo in priključnega krožnega krožišča predmet druge projektne dokumentacije, ki jo bo naročil najemnik platoja, ločeno ter da je v sklopu nameravanega posega za BS Brdo načrtovan zgolj plato za bodoči bencinski servis. Naslovni organ ne more jasno razbrati, kaj bo narejeno v sklopu nameravanega posega, zato vas poziva, da se jasneje opredelite do navedenega;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Priključno krožišče je v območju obravnavanega posega zato, ker se bo podobno kot za plato bencinskega servisa Brdo, nasipalo spodnje plasti rondoja. Tako bo zemljišče pripravljeno za nadaljnjo gradnjo.

13.12. na strani 22 poročila je omenjena cesta za (na) grič, vendar naslovni organ tega poimenovanja ceste ne najde (obstaja edino cesta z imenom Grič);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Gre za napako iz opisa posega, ki je povzet po Vodilni mapi PGD. Neskladje smo odpravili in navedli pravo poimenovanje ulice, ki je Grič.

13.13. na strani 22 Poročila iz opisa pod poglavjem Deviacija 1-1, cesta za Grič (nadvoz 4-1) ni jasno, ali se obstoječi nadvoz poruši (podatek iz PGD) in izgradi nov podvoz (podatek iz Poročila);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Vse obstoječe nadvoze je treba prilagoditi novi širini ceste, zato se jih poruši in gradi na novo. Opis nadvozov smo dopolnili z razlago.

13.14. na strani 22 in 23 Poročila je med opisi večkrat navedeno: »(ni del tega načrta)«. Naslovnemu organu ni jasno, za kateri načrt gre pri posameznih navedbah in vas poziva k opredelitvi do tega;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbo »ni del tega načrta« smo izbrisali, saj je to tehnični izraz, ki pomeni da je objekt posebej projektiran.

13.15. naslovni organ smatra, da gre na strani 23 Poročila pri naslovu Podvoz 3-1 v km 0,9 + 22,87 za napako v zapisu;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Projektant posega podjetje PNZ d.o.o. je potrdil, da je navedba v zapisu pravilna.

13.16. naslovni organ vas poziva, da pojasnite kratico GG na strani 25 Poročila;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Kratica GG pomeni Geološko - geotehnični elaborat. Kratico smo zamenjali z navedbo Geološko – geotehničnih elaboratov (Geoinženiring d.o.o., januar 2018).

13.17. na strani 25 Poročila je navedeno, da gre za zemeljski izkop (slabo nosilno zemljino), ki glede na opravljene analize ni onesnažen Naslovni organ vas poziva, da se opredelite do tega, katere analize so tukaj mišljene, jih citirate in jih povzamete ali pa navedete ustrezen sklic;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedli smo sklic na opis izvedenih analiz v poglavju 4.4.4. Tla.

13.18. dopolnite citat Uredbe o državnem lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Koseze - Kozarje (Uradni list RS, št. 71/09 in 12/18) z manjkajočimi uradnimi listi skozi celotno Poročilo;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Citat smo dopolnili skozi celotno Poročilo.

13.19. v poglavju 2.1.8.1. Povezani posegi Poročila, kjer je opisan povezan poseg Bencinski servis Brdo - vzhod, je navedeno, da so bili pri načrtovanju predvidenih ureditev in ustrezne navezave preverjeni in uporabljeni elementi ter velikost krožišča, ki zagotavlja ustrezno kapaciteto ter prevoznost za vsa vozila. Predvideno je krožišče premera 44 m. Naslovni organ vas poziva, da pojasnite, katere predvidene ureditve so tukaj mišljene in ali so te predvidene ureditve del nameravanega posega ali del z nameravanim posegom povezanega posega;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Opis povezanega posega smo preoblikovali na naslednji način: ..., pri načrtovanju posega, ki je predmet pridobivanja OVS, je bila preverjena možnost ustrezne izvedbe krožišča, ki bo zagotavljal ustrezno kapaciteto ter prevoznost za vsa vozila po izvedbi povezanega posega. Predvideno je krožišče premera 44 m. Priključno krožišče je v območju obravnavanega posega zato, ker se bo podobno kot za plato bencinskega servisa Brdo, nasipalo spodnje plasti rondoja. Tako bo zemljišče pripravljeno za nadaljnjo gradnjo.

13.20. v Poročilu navajate, da se bo med gradnjo pilotiralo, vendar pa ni navedeno, za kakšno pilotiranje gre, zato vas naslovni organ poziva, da se do tega opredelite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Tip pilotov je naveden v opisu posega (poglavje 2.2.1 PVO), za vsak objekt posebej.

13.21. v poglavju 4.4.5.1. Površinske vode je na strani 96 napačna navedba Uredbe o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, št. 46/02 in 41/04 -ZVO-1);

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Napaka je bila odpravljena.

13.22. v poglavju 5.2.1.5. Svetlobno onesnaževanje Poročila je navedeno, da gradnja ne bo potekala v nočnem času; v Tabeli 65 je navedeno, da bo na območju gradnje predorov gradnja potekala tudi v večernem in nočnem času; v poglavju 8.1.1. Hrup (na strani 188 poročila), je navedeno, da so predvidene spremenjene razmere med gradnjo, ki vključujejo tudi povečano intenzivnost gradnje v večernem in nočnem času. Naslovni organ vas poziva, da se nedvoumno opredelite do tega, kdaj bo potekala gradnja in ustrezno popravite možne vplive takega poteka gradnje;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Gre za napačno navedbo v tabeli, kar smo popravili. Gradnja ne bo potekala v večernem in nočnem času, ampak v dnevnem času med 6. in 18. uro (brez nedelj in praznikov), gradbišče bo ob sobotah obratovalo le do 16. V PVO je to navedeno v poglavjih, ki obravnavajo obremenitev okolja s hrupom, vibracijami in emisijami onesnaževal v zrak. Navedbo obdobja gradnje smo v izogib nejasnosti dodali tudi v poglavje Vplivi- svetlobno onesnaževanje 5.2.1.5.

13.23. v poglavju 5.2.1.6. Poplavna in erozijska varnost je navedeno, da lahko v času izvajanja gradbenih del močno deževje vpliva na stabilnost brežin vodotokov, kar lahko povzroči plazenje tal v vodotok, zato je treba brežine med gradnjo ustrezno zavarovati. Naslovni organ vas poziva, da se opredelite na kakšen način je treba brežine med gradnjo ustrezno zavarovati;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbo v poglavju 5.2.1.6. PVO smo preoblikovali na sledeč način: »V času izvajanja gradbenih del lahko močno deževje vpliva na stabilnost brežin vodotokov, kar lahko povzroči plazenje tal v vodotok, zato je treba dela na brežinah zaključiti v čim krajšem možnem času ter jih prav tako čim hitreje zasaditi skladno s krajinsko ureditvenim načrtom«.

13.24. v Poročilu je pri upoštevanju kumulativnih vplivov enkrat navedeno, da se povezani posegi ne bodo izvajali sočasno, drugič pa da ta možnost obstaja. Naslovni organ vas poziva, da se nedvoumno opredelite, ali se bodo povezani posegi izvajali sočasno z nameravanim posegom ali ne;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Povezani posegi se ne bodo izvajali sočasno. Dvoumnosti pri navedbi kumulativnih vplivov v PVO smo odpravili.

13.25. v poglavju 5.2.5.1. Površinske vode je pod podnaslovom Med pripravljalnimi deli in gradnjo navedeno, da je treba v največji možni meri preprečiti padanje ruševin v strugo med rušenjem obstoječih konstrukcij. Naslovni organ vas poziva, da navedete, s kakšnimi ukrepi se bo navedeno preprečilo;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbo v poglavju 5.2.1.1. smo dopolnili na sledeč način: »To je treba v največji možni meri preprečiti, kar se v praksi izvaja s premičnimi lovilnimi odri«.

13.26. v poglavju 5.2.10. Krajina je pod podnaslovom Med uporabo, obratovanjem ali trajanjem posega v drugem odstavku in tretjem odstavku obširen opis vplivov in ukrepov za zmanjšanje vplivov na krajino. Naslovni organ vas poziva, da se opredelite, s katero dokumentacijo so predvideni omenjeni ukrepi, oziroma v kolikor gre za dodatne ukrepe, jih navedite tudi v ustreznem poglavju Poročila;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V prvem odstavku omenjenega poglavja je že navedeno s katero dokumentacijo so v besedilu opisani ukrepi predvideni (Načrt krajinske arhitekture (Projekt d.d. Nova Gorica, januar 2018). Za opustitev dvoma smo dokumentacijo navedli tudi v drugem odstavku omenjenega poglavja.

13.27. v Poročilu navedene površine prizadetih kmetijskih zemljišč in gozdov niso skladne med seboj (4,9 ha / 4,53 ha kmetijskih površin in 2,2 ha / 2,7 ha / 2,6 ha gozdov), zato vas naslovni organ poziva, da površine preverite in ustrezno popravite;

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbe površin smo poenotili.

13.28. slike: 4 na strani 16, 10 na strani 33, 12 na strani 34, 13 na strani 37, 15 na strani 60, 16 na strani 61 Poročila so nerazločne. Naslovni organ vas poziva, da jih popravite na način, da bo iz njih mogoče razbrati vsebino.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Slike so povzete po projektni dokumentaciji in nam niso dosegljive v originalu. Kjer je bilo mogoče, smo izboljšali resolucijo.

Naslovni organ je, skladno z določilom prvega odstavka 61. člena ZVO-1, ki določa, da ministrstvo vlogo za izdajo okoljevarstvenega soglasja in osnutek odločitve o okoljevarstvenem soglasju pošlje ministrstvom in organizacijam, ki so glede na nameravani poseg pristojne za posamezne zadeve varstva okolja ali varstvo ali rabo naravnih dobrin ali varstvo kulturne dediščine, in jih pozove, da v 21 dneh od prejema vloge podajo mnenje o sprejemljivosti nameravanega posega, pridobil mnenja od:

- Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana, št. 35102-1408/2016-6 z dne 26. 2. 2019;
- Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območne enote Ljubljana, Cankarjeva cesta 10, 1000 Ljubljana, št. 3-11-201/2-0-19/AP z dne 5. 3. 2019;
- Zavoda za ribištvo Slovenije, Spodnje Gameljne 61 a, 1211 Ljubljana, št. 4206-5/2019/2 z dne 8. 3. 2019;
- Ministrstva za zdravje, Direktorata za javno zdravje, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana, št. 354-22/2019-4 z dne 6. 3. 2019 s priložo: strokovno mnenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje, št. 354-30/19-2/256 z dne 4. 3. 2019, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zdravstveno ekologijo, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana in
- Direkcije Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana, št. 35019-9/2019-2 z dne 2.4. 2019.

V prilogi tega dopisa so priložene fotokopije navedenih mnenj.

ZZRS

Prosimo vas, da osnutek okoljevarstvenega soglasja dopolnite z naslednjima pogojema Zavoda za ribištvo Slovenije:

1. Gradbena dela, ki lahko vplivajo na kakovost vode in vodni režim, se morajo izvajati v koordinaciji s pristojnim izvajalcem ribiškega upravljanja, Ribiško družino Dolomiti. Investitor oz. izvajalec mora o predvidenem času izvajanja gradbenih del pravočasno obvestiti pristojnega izvajalca ribiškega upravljanja (vsaj 14 dni pred začetkom del), da ta lahko izvede ali organizira izvedbo intervencijskega odlova rib na predvidenem območju posega oziroma predelu, kjer je ta vpliv še lahko prisoten. Če bodo dela potekala etapno in daljše časovno obdobje, mora izvajalec oz. investitor obvestiti pristojnega izvajalca ribiškega upravljanja o predvidenih delih ob vsakem novem posegu v strugo, tako da se lahko intervencijski odlovi po potrebi opravijo pred vsakim novim posegom v strugo vodotoka.

2. V času izvajanja načrtovanih posegov je potrebno kontinuirano spremljati povečanje kalnosti oz. motnosti vode na območju, kjer se bodo posegi izvajali. Načrtovani naj bodo ukrepi, katerih namen je znižanje kalnosti vode med izvajanjem posegov. Priporočena vrednost za suspendirane snovi v salmonidnih in ciprinidnih vodah, ki je navedena v Uredbi o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, št. 46/2002), je £ 25 mg/l.

Ugotavljamo, da načrtovani posegi ob upoštevanju vseh pogojev Zavoda za ribištvo Slovenije ne bodo bistveno vplivali na obstoječe stanje ribjih populacij. Prav tako ugotavljamo, da bo osnutek okoljevarstvenega soglasja ob vključitvi dodatnih pogojev ZZRS, ustrezen.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Pripombe se sicer nanašajo na osnutek okoljevarstvenega soglasja, vendar smo pripombe upoštevali tudi v opredelitvi omilitvenih ukrepov v PVO, poglavju 7.2 Ukrepi/Narava in sicer tako da smo dopolnili že obstoječe omilitvene ukrepe v zvezi z gradbenimi deli in varstvom rib. Prav tako je bilo dopolnjeno določilo o spremljanju stanja narave v poglavju 8.2. Spremljanje stanja okolja/Narava.

Ministrstvo za zdravje

OPOZORILO: Ocena hrupa ne zajema koničnih vrednostih hrupa in ocene o vplivu hrupa, ki ga spremljajo vibracije. Zaradi negotovosti, ki je posledica neupoštevanja hrupa, ki ga spremljajo vibracije, ne moremo izključiti možnosti, da bodo občasno presežene mejne vrednosti kazalcev hrupa (konične vrednosti), oziroma, da bodo motnje večje, kot bi jih pričakovali samo na podlagi ocene hrupa. Zato je nujno dodati omilitveni ukrep, ki bo omogočil, da se prebivalci največjim obremenitvam s hrupom po možnosti izogonejo:

Prebivalci v bližini posega naj bodo pravočasno in natančno obveščeni o trajanju in poteku izvajanja najbolj hrupnih del, da se čezmernemu hrupu po možnosti lahko izogonejo.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana (izdelovalec segmenta hrup Epi Spektrum d.o.o.): V oceni obremenitve s hrupom v času gradnje so bili upoštevani dodatni prispevki zaradi impulznega hrupa na območju pilotiranja temeljev ter rušitev obstoječih objektov. Tako bo povprečna dnevna obremenitev s hrupom v času intenzivnih gradbenih del večja, kot izračunana povprečna letna obremenitev s hrupom, a mejne vrednosti konične ravni hrupa L1 v času gradnje po oceni ne bodo presežene.

Za zmanjšanje vznemirjenosti prizadetih prebivalcev zaradi občasno povečanih ravnih hrupa iz gradbišča bo v Poročilo dodan omilitveni ukrep:

»Na celoletnem povprečju mejne vrednosti kazalcev hrupa za gradbišče ne bodo presežene pri nobeni stavbi z varovanimi prostori, bodo pa v posameznih krajših obdobjih v času najbolj intenzivnih del dneva ravni hrupa povišane. Za zmanjšanje vznemirjenosti prizadetih prebivalcev zaradi hrupa iz gradbišča je treba v času najbolj intenzivne gradnje pravočasno in dosledno obveščanje najbližjih prebivalcev o vrsti in predvidenem trajanju del.«

Direkcija za vode

Elaborat PVO je izdelan pomanjkljivo, nedosledno in ga je treba dopolniti oz. podati dodatna pojasnila in sicer:

1. V poglavju 2.3.3, Vrsta in količina emisij snovi in energije v vodo, zrak in tla, vključno s hrupom, vibracijami, sevanjem ter svetlobnim in toplotnim onesnaženjem so v podpoglavju Onesnaženje tal in voda zelo skopo opisane vrste emisij snovi predvsem v površinske vode med pripravljalnimi deli in v času gradnje, izpuščene pa so podzemne vode. Iz naslova lega poglavja je pričakovati tudi kaj več o količinah emisij snovi. Navedeno poglavje je treba dopolniti s količinami (opisno), kot z dopolnitvijo vseh možnih vrst emisij snovi.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Uvodno poglavje 2.3.3. je namenjeno opredelitvi posameznih vrst emisij. V poglavje bomo dodali sklic na poglavje 5.2.5 Vplivi posega na okolje- Vode, kjer natančneje opredeljen vpliv gradnje in obratovanja na vode.

2. V poglavju 4.1.2. Hidrološke lastnosti območja je v podpoglavju Površinske vode navedeno, da sta Gradaščica in Mali graben desna pritoka Ljubljanice, kar ni res, pač pa sta leva pritoka Ljubljanice. Navedeno je treba popraviti.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbo smo popravili in dopolnili poglavje 4.1.2. PVO.

3. V poglavju 4.4.1.6. Poplavna in erozijska varnost, je v okviru opisa obstoječega stanja okolja opisana obstoječa kakovost okolja in navedeno, da je obstoječe stanje poplav povzeto po Hidrološko hidravlični študiji (v nadaljevanju: študija) PNZ, iz leta 2018. Pri pregledu evidenc je bilo ugotovljeno, da navedena študija z izdelanimi in prikazanimi kartami poplavne in kartami razredov poplavne nevarnosti za obstoječe in projektirano stanje, še ni bila pregledana in potrjena s strani organa pristojnega za vode (DRSV). Na podlagi Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/2008) morajo biti podatki o novi določitvi območja poplav in z njimi povezane erozije ali spremembi območja ali razreda nevarnosti ali ogroženosti na območju načrtovanja, posredovani ministrstvu pristojnemu za vode, ki jih potrdi in vpiše v vodni kataster. Do takrat takšni podatki (študije) ne morejo biti osnova za načrtovanje oz. vrednotenje vpliva predmetnega plana na vodni režim oz. poplavno varnost in ogroženost, oziroma se ni možno opredeljevati do vrednotenja vpliva in predlaganih omilitvenih ukrepov. Navedena študija je bila DRSV posredovana, pregled pa bo predvidoma opravljen do konca junija 2019. Po potrditvi študije je treba njeno vsebino ustrezno povzeti v posamezna poglavja poročila o vplivih na okolje (v nadaljevanju: PVO).

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Dne 10.9.2019 je projektant PNZ d.o.o. s strani DRSV prejel mnenje št. 35507-3538/2018-7 (z dne 9.9.2019) na Hidrološko hidravlično študijo AC Koseze-Kozarje (PNZ d.o.o., št. 13-1331/HHA, januar 2018, dop. april 2018) (v nadaljevanju HHŠ) iz katerega izhaja, da je treba HHŠ dopolniti in jo posredovati na DRSV v ponovni pregled do najkasneje 1.11.2019.

Glede na to, da DRSV v mnenju navaja, da nepotrjeni podatki ne morejo biti osnova za načrtovanje oz. vrednotenje vpliva predmetnega plana na vodni režim oz. poplavno varnost in ogroženost, oziroma se ni možno opredeljevati do vrednotenja vpliva in predlaganih omilitvenih ukrepov, PVO v delu, ki se nanaša na poplavno in erozijsko varnost, ni mogoče dopolniti.

Na podlagi mnenja DRSV, bo HHŠ dopolnjena najkasneje do 1.11.2019 ter na DRSV poslana v ponovni pregled in potrditev kar pomeni, da bo k dopolnitvi PVO v delih, ki se nanaša na poplavno in erozijsko varnost možno pristopiti, po potrjeni HHŠ.

4. V poglavju 4.4.1.6. Poplavna in erozijska varnost, je v okviru opisa obstoječega stanja okolja opisana obstoječa kakovost okolja in navedeno, da je pri dosegu stoletnih visokih voda, v območju mostu čez Glinščico, zagotovljena varnostna višina več kot 0,5 m, kar ni povsem skladno s četrtem odstavkom 24. člena (vodne ureditve) Uredbe o državnem lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Koseze - Kozarje (Uradni list RS, št. 71/09 in 12/18). Navedeno mora biti v PVO ugotovljeno in obdelano.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: 24. člen Uredbe o DLN pravi da morajo biti nove ureditve prečkanja vodotokov izvedene tako, da svetli profil zagotavlja pretok 100- letne visoke vode pri varnostni višini, ki praviloma ne sme biti manjša od 1,0 m. V poglavju 4.4.1.6. pa je navedeno obstoječe stanje, kjer je zagotovljena varnostna višina več kot 0,5 m. Po ponovnem pregledu predvidene ureditve premostitve Glinščice podaja pripravljavec načrta Vodnogospodarskih ureditev za

obravnava (PNZ d.o.o., januar 2018 dopolnjeno april 2018) poseg spodnjo razlago, s katero bomo dopolnili 5.2.1.6. Vplivi posega – Poplavna in erozijska varnost :

Glinščica gorvodno od AC poteka pretežno po kmetijskih površinah. Ceste premošča s poddimencioniranimi odprtinami, kar pozitivno prispeva k večji poplavni varnosti dolvodno ležečih naselij. Predvidene ureditve skupaj z izgradnjo zadrževalnika Brdnikova celostno rešujejo problematiko poplavljanja urbanih površin na celotnem povodju Glinščice. Poplavne površine doline Glinščice med Podutiško cesto in mostom pod AC predstavljajo naravno retencijo za visoke vode, zato se mora dimenzija obstoječe mostne odprtine pod AC ohranjati. Če bi se le ta povečala, načrtovane ureditve dolvodno ne bi zagotavljale predvidene poplavne varnosti. Na Glinščici je v izgradnji zadrževalnik v prerezu gorvodno od Brdnikove ulice. Zadrževalni prostor je dolina Glinščice na območju sotočja s Pržancem. Na zahodu jo omejuje AC, na vzhodu pa Brdnikova ulica. Le ta bo bistveno vplival na zmanjšanje kote poplavnih voda dolvodno urbaniziranega območja. Zajezna gladina akumulacije zadrževalnika pri nastopu stoletnih voda je na koti 300,60. Pri zajezi gladine na koti 300,60 (Q100) je koristna prostornina zadrževalnika 470.844 m³, površina pa 42,30 ha. Vozišče AC je na celotnem odseku več kot 1,0 m nad koto stoletnih voda, kar je skladno z Uredbo o DLN in 60. členom Pravilnikom o projektiranju cest. Spodnji rob mostne konstrukcije je 301,50 m n.v. V primeru, da v zadrževalnik neovirano priteka stoletni pretok Glinščice, je H (Q100) pod mostom 300,20 m n.v. Varnostna višina je v tem primeru 1,30 m. Ko je zadrževalnik poln, znaša maksimalna kota 100 letnih voda v zadrževalniku 300,60 m n.v. Vendar takrat v zadrževalnik priteka voda z mnogo manjšim pretokom kot je Q100. V tem primeru bo varnostna višina pod mostom 0,90 m. Zadrževalnik Brdnikova je že v izgradnji in je kot tak nujno potreben za poplavno varnost Ljubljane. Sam most je že delno razširjen oziroma pripravljen na širitev AC. Pri polnem zadrževalniku bodo hitrosti pod mostom majhne, posledično pa majhna transportna sposobnost in s tem tudi manjša nevarnost plavin. Zaključek je da so vodnogospodarske ureditve so načrtovane tako, da svetli profil zagotavlja pretok 100-letne visoke vode pri varnostni višini, ki znaša 1,30 m.

Poglavje 4.4.1.6 Poplavna in erozijska varnost bo končno dopolnjeno, ko bo s strani DRSV potrjena HHŠ.

5. V poglavju 4.4.1.7. Pitna voda, je v okviru opisa obstoječega stanja okolja opisana obstoječa kakovost okolja in pri tem ni navedeno, da je bila izdelana analiza tveganja, kot je to razvidno iz nadaljevanja PVO (poglavje 5.2.5.2.). Z navedenim je to poglavje treba dopolniti.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: V poglavje 4.4.1.7. bomo navedli da je bila izdelana analiza tveganja in izdelovalca analize. Opis obstoječih hidrogeoloških značilnosti bomo iz analize dodali v poglavje 4.4.1.7. Pitna voda, kjer bomo dodali sliko geološkega profila vodarne Brest. Ostali podatki uvodnih poglavij analize tveganja so že del PVO, sami zaključki in ukrepi analize pa sodijo v poglavje 5. Vplivi posega in poglavje 7. Omilitveni ukrepi.

6. V poglavju 4.4.5.1. Površinske vode, je v okviru opisa obstoječega stanja okolja pri Glinščici in Gradaščici navedeno, da globina struge znaša 10-20 cm oz. 10-40 cm, kar ni ustrezna navedba, saj je verjetno mišljena globina vode. Navedeno je treba popraviti.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbo smo popravili in dopolnili poglavje 4.4.1.7. PVO.

Pri opisu Gradaščice je navedenih več neresnic (le-ta ne teče skozi Podutik, ni tlakovana, nima sotočja s Pržancem in pdb.), ki jih je prav tako treba popraviti, opise pa podati v besednjaku hidrotehnične

stroke. Tudi pri opisu Bokalskega jezua je navedeno, da po vedenju izdelovalca ni objektov, ki bi ovirali migracijo vodnih organizmov, kar prav tako ne drži, saj ima Bokalski jezik izrazito stopnjo. Ima tudi ribjo stezo, ki pa ne omogoča migracije vodnih organizmov, morda le migracijo določenih vrst rib. Tudi navedba, da na obravnavanem območju ni zadrževalnikov ali prodnih zadrževalnikov, ki bi vplivali na premeščanje sedimentov ni resnična in zelo pomanjkljiva saj se ravno v območju tik nad Bokalskim jezikom in tudi pod njim ustvarja Izrazit prodni žep, ki se po potrebi prazni oziroma odstranjuje. Navedeno je treba spremeniti in dopolniti s pravimi dejstvi.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Navedbe smo v poglavju 4.4.5.1. PVO popravili in dopolnili s pravimi dejstvi.

7. V poglavju 5.2.1.6. Poplavna in erozijska varnost, kjer je vrednoten vpliv posega na poplavno in erozijsko varnost je treba dopolniti z ugotovitvami iz potrjene študije In se opredeliti tudi do vpliva predmetnega posega na obstoječo poplavno varnost in ogroženost, tako v času med pripravljalnimi deli in gradnjo, kot med uporabo, obratovanjem ali trajanjem posega. V tem smislu je treba tudi preveriti optimistično podano oceno vpliva na poplavno in erozijsko varnost med obratovanjem, ki je ocenjena kot pozitivna (ocena A), za to oceno pa ni podana ustrezna obrazložitev. Vrednotenje vpliva na poplavno varnost mora biti izvedeno skladno z ugotovitvami iz potrjene študije. Navedeno poglavje je treba dopolniti.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Poglavji 7. Omilitveni ukrepi in 8. Spremljanje stanja bosta dopolnjeni, ko bo s strani DRSV potrjena Hidrološko hidravlična študija. Poglavji sta dopolnjeni z izsledki Analize tveganja za podzemno vodo.

8. Poglavje 5.2.1.7. Pitna voda, kjer je vrednoten vpliv posega na pitno vodo je treba preveriti in po potrebi dopolniti tudi z ugotovitvami iz analize tveganja, ki ni priložena PVO.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Glavni zaključki analize tveganja so povzeti v poglavju 5.2.1.7 Pitna voda. Res je v analizi tveganja zelo obširno opisna možen vpliv na pitno vodo v času gradnje in obratovanja kopica podatkov, vendar se v PVO teži k večji preglednosti dokumentov in racionalizaciji pri kopičenju podatkov. Analizo tveganja bomo še enkrat pregledali in po potrebi dopolnili poglavje 5.2.1.7.

9. V poglavju 5.2.5.1. Površinske vode, kjer je vrednoten vpliv posega na površinske vode je ugotovljeno neskladje med podatkom o dolžini ureditve Glinščice v PVO (78,Om) in Uredbo o DLN (166 m). Tudi samo vrednotenje je pomanjkljivo in ga je treba dopolniti ter urediti.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: 24. člen Uredbe o DLN v 6. odstavku navaja: Na trasi avtoceste se uredijo naslednji vodotoki in odvodniki:

- regulacija 7-1 – potok Glinščica se na območju prečkanja avtoceste uredi v okvirni dolžini 10 m gor- in dolvodno,
- regulacija 7-2 – potok Glinščica, v okvirni dolžini 166 m.

Po ponovnem pregledu predvidene ureditve premostitve Glinščice podaja pripravljavec načrta Vodnogospodarskih ureditev za obravnavan (PNZ d.o.o., januar 2018 dopolnjeno april 2018) poseg spodnjo razlago, s katero smo dopolnili poglavje 5.2.5.1. Vplivi posega – Površinske vode: *Pri regulacijah 7-1 in 7-2 gre za dva različna vodotoka, ki imata enako poimenovanje Glinščica. Regulacija 7-1 je načrtovana v dolžini 78 m , kar je znotraj toleranc zapisanih v Uredbi (10 m*

dolvodno, cca 40 m širina mostu, 10 m gorvodno). Regulacija 7-2 je načrtovana v dolžini 266 m, kar je več kot je zapisano v Uredbi. Podaljšanje je posledica spremenjene cestne rešitve – rondoja na priključku Brdo.

10. V poglavju 5.2.5.2. Podzemne vode je navedena Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode iz junija 2017, izdelovalca Geologija d.o.o. Idrija, ki ni dostopna iz gradiva na strežniku ARSO in tudi ni navedena med viri podatkov in informacij (poglavje 11.1.). Analiza tveganja mora biti izdelana in preverjena kontrola brezhibnosti in njena računsko pravilnost, skladno z določili Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Analizo tveganja je treba navesti med vire podatkov in informacij ter predložiti, skupaj s zahtevano preveritvijo, izsledke analize tveganja pa smiselno vključiti v vrednotenje vpliva na podzemne vode in pitno vodo.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Analizo tveganja bomo priložili k PVO, kot tekstualna priloga 4. Analiza tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode je bila maja 2017 revidirana s strani podjetja Hidropro, inženirske storitve Zoran Fujs s.p. Končno poročilo Analize tveganja je bilo izdelano v januarju 2018 (Geologija d.o.o. Idrija). Analiza tveganja je že bila navedena med viri in podatki PVO v poglavju 11.1., spremenjen je bil le datum izdelave končnega poročila. Prav tako so bili že povzeti izsledki analize tveganja v vrednotenje vpliva na podzemne vode in pitno vodo. Ker nam do sedaj ni bila na voljo končna verzija analize tveganja smo še enkrat šli čez njene zaključke in smiselno dopolnili prej omenjena poglavja PVO.

11. Skladno z ugotovitvami potrjene študije in preverjeno analizo tveganja je treba dopolniti tudi poglavji 7. Omilitveni ukrepi in 8. Spremljanje stanja okolja.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Omilitveni ukrepi in spremljanje stanje so že bili smiselno dopolnjeni z ugotovitvami Analize tveganja. Ker nam do sedaj ni bila na voljo končna verzija analize tveganja (januar 2018) smo še enkrat šli čez zaključke in smiselno dopolnili prej omenjena poglavja PVO.

12. V poglavju 9.1. Opredelitev območja med pripravljalnimi deli in gradnjo je pri poplavni in erozijski varnosti navedeno, da gradnja lahko začasno lokalno poslabša erozijsko varnost območja, vendar bo vpliv omejen na mejo gradbenega posega ter, da gradnja ne bo vplivala na poplavno varnost. Slednje iz obstoječe, sicer še ne pregledane in potrjene študije ne izhaja. Navedeno je treba popraviti oz. dopolniti skladno s potrjeno študijo.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Poglavje 9.1 Opredelitev vplivnega območja med pripravljalnimi deli in gradnjo bo dopolnjeno, ko bo s strani DRSV potrjena HHS.

13. Iz predmetnega PVO ni jasno zakaj je oz. ne v celoti vrednoten vpliv posega na stanje površinskih voda (tekstualna priloga 1).

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Tekstualna priloga 1 zajema tabelo možnih vplivov na stanje s posegom tangiranih površinskih vodotokov in služila za podajo ocene vpliv na površinske vodotoke. V prilogo je bila dana zaradi lažje berljivosti. Ker pri predvidenih vodnogospodarskih ureditvah ni predvidenih posegov, za katere je Oceno vpliva posega na stanje površinskih voda treba opredeliti, le ta ni izdelana.

14. V predmetnem PVO ni opredelitve do predstavitev in vzpostavitve začasnega merilnega mesta v času gradnje, v smislu zagotovitve nemotenega spremljanja hidroloških parametrov.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Opredelitev bomo dodali v poglavje 5.2.5.1.

Darinka, Irena, Matej Ferkulj Cesta na Ključ 96 1000 Ljubljana

Glede na postopek, ki ga vodi ARSO, podajamo tudi vsebinske pripombe na Predlog okoljevarstvenega soglasja:

Str. 18: pri navedbi območja posega, na katerem bi nameravani poseg povzročil obremenitve okolja, v času obratovanja, je izpuščena parcelna številka z našo nepremičnino, 1829/6, k.o. 1994 Dobrova.

Str. 20: A) Varstvo pred hrupom, A2) Pričakovani vplivi v času pripravljanih del in gradnje ter pogoji. Zapisano je, da se 'gradbišče najbolj približa stanovanjski poselitvi na območju Ceste na Bokalce, Ceste na Vrhovce, Ceste dolomitskega odreda'. V besedilo je treba dodati Cesto na Ključ 96.

Str. 24: B) Varstvo zraka, B2) Pričakovani vplivi v času pripravljanih del in gradnje ter pogoji. Zapisano je, da 'bodo zaradi povečane onesnaženosti zraka z delci PM10 najbolj obremenjena območja na območju Cest na Bokalce in Vrhovce, dolomitskega odreda ter Španova pot.' V besedilo je treba dodati Cesto na Ključ 96.

Str. 24: B) Varstvo zraka, B2) Pričakovani vplivi v času pripravljanih del in gradnje ter pogoji. Glede na Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15 in 66/18), ki določa tudi mejne vrednosti za varovanje zdravja ljudi, je območje posega razvrščeno v območje onesnaženosti zraka, kjer raven onesnaževanja presega alarmno vrednost. Zaradi obratovanja gradbišča in gradbiščnih poti. bi koncentracije delcev PM10, ki so zdravju najbolj škodljivi, času intenzivnih gradbenih del pri najbližjih stanovanjskih stavbah brez izvajanja omilitvenih ukrepov na dnevni ravni dosegale preko 157 pg/m³, na letni ravni pa do 30 pg/m³. Dnevna dovoljena meja je torej večkrat presežena, tudi letna mejna koncentracija teh delcev za varovanje zdravja ljudi je presežena. Verjetnost, da bi mehki ukrepi, ki jih je predvidel nosilec posega v II./2./2.1 izreka predloga okoljevarstvenega soglasja, odločilno vplivali na manjše obremenitve z onesnaženostjo zraka, je, glede na naše izkušnje, manj verjetna.

Str. 28: C) Varstvo pred vibracijami, C2) Pričakovani vplivi. Zapisano je, da je Vplivno območje vibracij ocenjeno na 10m pas ob gradbišču'. Po našem mnenju in praktičnih izkušnjah iz preteklih avtocestnih gradenj ne tem območju, je vplivno območje za vibracije določeno preozko in bi ga bilo treba razširiti. Posledično bi bilo treba v navedbo stanovanjskih stavb dodati tudi Cesto na Ključ 96, tudi z vidika odmika naše stanovanjske nepremičnine od sosednje, ki je predvidena za rušenje.

Ob zaključku poudarjamo, da v zvezi s predvidenim projektom zahtevamo realno obravnavo naše nepremičnine in zemljišča ob avtocesti. Zaradi lokacije naše nepremičnine in zemljišča ter vseh učinkov, ki bi jih za nas prinesla gradnja dodatnih pasov AC ter novega nadvoza in glede na preteklo škodo, ki nam je bila že povzročena in zanjo nismo prejeli nobene odškodnine, ne pristajamo zgolj na pasivno protihrupno zaščito objekta, temveč zahtevamo za našo nepremičnino in zemljišča odkup. Ne predstavljamo si in ne dovolimo, da se nam ponovno zgodi podobno, kot pri osnovni gradnji AC v 80. letih prejšnjega stoletja, in v okolščinah, kjer bi bila naša prva sosedna avtocesta, ne želimo živeti. Zahtevamo odkup hiše in pripadajočih zemljišč in s tem povračilo, ki upošteva zgoraj navedene izgube v letih življenja ob avtocesti.

Nasprotujemo izdaji okoljevarstvenega soglasja, saj se s pripravo projekta brezobzirno in grobo posega v osnovne človekove pravice in krši naša pravica do zdravega okolja in dostojnega življenja.

Pojasnilo Aquarius d.o.o. Ljubljana: Zahteva za vstop v postopek – priznanje položaja stranskega udeleženca v upravni postopek za izdajo OVS za poseg: avtocestni odsek Koseze-Kozarje (razširitev v

šestpasovnico), MOP ARSO št. 35400-139/2019-2 z dne 25.03.2019, je podjetje Epi Spektrum d.o.o. v posebnem dopisu dne 02.04. 2019 naslovljenega na PNZ d.o.o. kot izdelovalec strokovnih podlag s področja vplivov posega na obremenitev s hrupom in vibracijami ter na kakovost zraka med izvedbo posega ter kot sodelavec pri izdelavi Poročila o vplivih na okolje za področje varstva pred hrupom, vibracijami in kakovosti zraka (nosilec Aquarius d.o.o. Ljubljana) podal odgovore na dokument Pripombe na vlogo za OVS za razširitev AC odseka Koseze-Kozarje v šestpasovnico, Darinka, Irena, Matej Ferkuļj z dne 19.03.2019. Z dopisom št. 7.0.1/2019-O-044-KV-18 je DARS 4.4.2019 podal Opredelitev do zahteve za vstop v postopke MOP ARSO. Dopis je v prilogi 1 tega dokumenta.

Priloga 1: Dopis št. 7.0.1/2019-O-044-KV-18 (DARS d.d., z dne 4.4.2019)

UZ: OSEBNI PREJEM

Št.:

Datum:

7.0.1./2019-O-044-KV-18

04-04-2019

D11190009315

Povezava:

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE		02
LJUBLJANA, Vojkova 1b		
Prejeto:	4. 04. 2019	Sig. znak:
Vredn.:	Pričet.:	
Številka zadeve:		

Ministrstvo RS za okolje in prostor

Agencija RS za okolje

Vojkova 1b

1000 Ljubljana

- Zadeva:** Opredelitev do zahteve za vstop v postopek - priznanje položaja stranskega udeleženca v upravni postopek za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: razširitev avtocestnega odseka Koseze-Kozarje (razširitev v šestpasovnico) – poziv za izjasnitev
- Zveza:** Zahteva za vstop v postopek – priznanje položaja stranskega udeleženca v upravni postopek za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: razširitev avtocestnega odseka Koseze-Kozarje (razširitev v šestpasovnico) – poziv za izjasnitev (dopis ARSO št. 35400-139/2019-2 z dne 25.3.2019)
- št. upravne zadeve: 35400-139/2019**

Spoštovani,

dne 27.3.2019 smo z vaše strani prejeli dopis Zahteva za vstop v postopek – priznanje položaja stranskega udeleženca v upravni postopek za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: razširitev avtocestnega odseka Koseze-Kozarje (razširitev v šestpasovnico) – poziv za izjasnitev (dopis ARSO št. 35400-139/2019-2 z dne 25.3.2019), v katerem nas pozivate, da se do poziva opredelimo v roku 8 dni od prejema poziva, t.j. do 4.4.2019.

V dopisu navajate, da ste v času javne razgrnitve, dne 19.3.2019 s strani Darinke Ferkulj, Irene Ferkulj in Mateja Ferkulja, vsi stanujoči na naslovu Cesta na Ključ 36, 1000 Ljubljana, prejeli zahtevo za vstop v upravni postopek za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: avtocestni odsek Koseze-Kozarje (razširitev v šestpasovnico). K dopisu je priložena fotokopija zahteve za vstop, iz katere je razvidno, da navedene osebe bivajo na naslovu Cesta na Ključ 96. Iz navedenega smatramo, da je v dopisu ARSO prišlo do napake pri navedbi hišne številke.

V nadaljevanju vam posredujemo naslednja pojasnila, ki sledijo iz zahteve za vstop ter se nanašajo na objekt Cesta na Ključ 96. Pojasnila so razdeljena v dve točki, in sicer v točki 1 so podane splošne ugotovitve o pričakovanih vplivih gradnje in obratovanja na stavbo Cesta na Ključ 96, v točki 2 pa pojasnila v zvezi s pripombami, ki se nanašajo na osnutek okoljevarstvenega soglasja.

1. Splošno o pričakovanih vplivih gradnje in obratovanja na stavbo Cesta na Ključ 96

Za objekt Cesta na Ključ 96 so bili preverjeni pričakovani vplivi med gradnjo in obratovanjem. Podatki o ocenjenih vplivih med gradnjo in obratovanjem AC odseka Koseze-Kozarje na okolje so povzeti po naslednjih strokovnih podlagah:

- Poročilo o vplivih na okolje za avtocestni odsek Koseze – Kozarje (razširitev v šestpasovnico), Aquarius d.o.o. Ljubljana, št. 1373-16 PVO, maj 2018, dopolnitev december 2018 (v nadaljevanju PVO)
- Obratovalni monitoring hrupa za omrežje cest, ki so v upravljanju DARS d.d. za leto 2016, JV PNZ d.o.o. & Epi Spektrum d.o.o. & A-projekt d.o.o., št. 18_713, december 2018

- 9/06 Elaborat, Ocena obremenitve s hrupom s predlogom ZPH, PNZ d.o.o., št. 12- 1561/HR_16_565, januar 2018, dopolnjeno april 2018
- 9/11 Elaborat ocene obremenitve okolja s hrupom Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040b/PVO, januar 2018, dopolnjeno februar 2019
- 9/14 Elaborat ocene kakovosti zraka v času gradnje, Epi Spektrum d.o.o., št. 2016-040c/PVO, januar 2018, dopolnjeno februar 2019

Stavba Cesta na Ključ 96, parcela št. 1829/6 k.o. 1994 Dobrava, leži oddaljenosti 53 m od desnega voznega pasu AC odseka A1/0015 Lj. (Koseze-Kozarje) v km 1,380. Stavba je pred hrupom z AC delno zaščiten s protihrupno ograjo višine do 5,0 m, ki se začne približno 30 m severno od stavbe in poteka vse do razcepa Kozarje v skupni dolžini 1.027 m. Fotografija stavbe Cesta na Ključ 96 je na sliki 1.

Obremenitev s hrupom je pri stavbi povečana že v obstoječem stanju. Po podatkih obratovalnega monitoringa hrupa za leto 2016 je obremenitev s hrupom v najvišji etaži stavbe v nočnem času do 59 dB(A), v celodnevem obdobju 67 dB(A), medtem ko je obremenitev v višini pritličja v nočnem času do 50 dB(A), v celodnevem obdobju do 58 dB(A). V višjih etažah stavbe so razen v dnevnem obdobju v vseh obdobjih dneva presežene mejne vrednosti kazalcev hrupa.

Slika 1: Fotografija stavbe Cesta na Ključ 96, Ljubljana, pogled z vzhoda

Pri stavbi Cesta na Ključ 96 se bo med razširitvijo AC obremenitev okolja s hrupom, vibracijami in prašnimi delci povečala zaradi gradbenih del in zaradi prevozov materiala za potrebe gradnje. Stavba bo od gradbišča na AC oddaljena 30 m, od območja rušitve stavbe Cesta na Ključ 98 pa 18 m.

Obremenitev okolja bo povečana pri intenzivnih zemeljskih delih, rušenju obstoječih stavb na sosednji vzhodni parceli, pilotiranju za temelje objektov (razširitev nadvoza 4-3), v manjši meri tudi zaradi transporta za potrebe gradnje. Največja obremenitev stavbe je pričakovana v času med odstranitvijo obstoječe in postavitvijo nove ograje (okvirno štirje meseci) ter v času rušitve sosednje stavbe Cesta na Ključ 98.

Gradbena dela na AC bodo v bližini stavbe potekala do 10 mesecev (faze 2, 3 in 5). Glede na umestitev trase v prostor in zaradi širitve potrebnih ukrepov (nasip ob desnem robu, manjši vkop ob levem robu) je ocenjeno, da bodo intenzivna dela na odseku dolžine 60 m najbliže stavbi trajala cca. 7 - 10 dni, ko bo vpliv izrazito povečan (hrup, vibracije emisija delcev PM₁₀). Rušitvena dela za odstranitev sosednje stavbe ter pilotiranje za temelje nadvoza, pri katerih bodo prisotni tudi impulzni viri hrupa, predvidoma ne bodo trajala več kot 7 dni.

Dodatno je v času pripravljanih in zemeljskih del ter v času rušitve sosednjega objekta ocenjeno povečanje koncentracij delcev PM₁₀, ki pa ga je možno z rednim in učinkovitim izvajanjem predvidenih protiprašnih ukrepov omejiti v zakonsko dovoljeni okvir.

Ocena obremenitve s hrupom med obratovanjem AC odseka je izdelana na podlagi napovedi prometa za plansko obdobje v letu 2040 z upoštevanjem v projektu PGD predvidenih dodatnih ukrepov varstva pred hrupom. V okviru razširitve AC odseka je za zaščito območja zahodno od AC predvidena izvedba nove protihrupne ograje vse od vkopa pri Gradu Bokalce do nadvoza Ceste Dolomitskega odreda višine do 5,0 m, dodatno je predvidena preplastitev cestišča z delno absorpcijske obrabne plastjo, s katero se bo zmanjšala emisija hrupa.

Kljub izvedbi obsežnih protihrupnih ograj in drugih ukrepov bo obremenitev s hrupom v višjih bivalnih etažah stavbe (3. in 4. etaža) v večernem, nočnem in celodnevem obdobju presegala mejne vrednosti za linijski vir hrupa.

Za odpravo čezmerne obremenitve je bil v projektu PGD skladno z določili 8. točke 9. člena Uredbe o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 43/18, izveden pregled potrebnosti izvedbe pasivne protihrupne zaščite (Elaborat pasivne protihrupne zaščite, PNZ d.o.o., št. 12-1561/PAS_16_565). Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da so varovani prostori v stavbi že ustrezno zvočno izolirani v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah, in da dodatni ukrepi na stavbi niso potrebni.

2. Pojasnila na pripombe osnutka okoljevarstvenega soglasja

1. Str. 18; pri navedbi območja posega, na katerem bi nameravani poseg povzročil obremenitve okolja v času obratovanja, je izpuščena parcelna številka z našo nepremičnino, 1829/6, k.o. 1994 Dobrova

Pojasnilo: V skladu z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18), se hrup ocenjuje in primerja z mejnimi vrednostmi na mestih ocenjevanja hrupa. Mesto ocenjevanja hrupa, ki ga povzroča posamezni vir hrupa, je v skladu z uredbo pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb z varovanimi prostori. V kolikor v razdalji z vodoravno projekcijo 500 m od vira hrupa ni stavb z varovanimi prostori, se za mesto ocenjevanja izbere mesto v razdalji 500 m od vira hrupa. Hrup lahko potencialno vpliva na zdravje ljudi zgolj v kolikor na fasadi stavbe povzroča emisijo, ki je višja od mejne vrednosti, ki velja za obravnavani vir. Glede na določila 18. točke 3. člena Uredbe je vplivno območje vira hrupa območje, v katerem je na podlagi vrednotenja kazalcev hrupa na podlagi priloge 4, ki je sestavni del te uredbe, ocenjeno, da je hrup zaradi obratovanja vira hrupa na tem območju višji od mejnih vrednosti za III. stopnjo varstva pred hrupom. Mejne vrednosti so določene za mesta ocenjevanja hrupa, torej za fasade izpostavljenih stavb z varovanimi prostori. V skladu z navedenim je vplivno območje vira hrupa določeno kot obris vseh posameznih stavb z varovanimi prostori, na fasadah katerih vir povzroča obremenitev, ki je višja od mejne vrednosti za III. stopnjo varstva pred hrupom. Skladno z 8. točko 9. člena Uredbe se pri presoji vplivov na okolje za linijski vir hrupa šteje, da obremenitev stavb ni čezmerna, če so upoštevani ali izvedeni tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičeni ukrepi za zmanjšanje emisije na viru hrupa in aktivne zaščite vira hrupa, ter so v vplivnem območju vira hrupa:

- na obstoječih varovanih prostorih načrtovani ukrepi pasivne protihrupne zaščite,
- obstoječi varovani prostori že zvočno izolirani v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah,
- obstoječi objekti, pri gradnji katerih bi obremenitev zaradi vira hrupa morala biti upoštevana, ali
- izvedba ukrepov na obstoječih objektih zaradi njihovega slabega gradbenega stanja ni mogoča oziroma bi lahko ogrozila statično stabilnost stavbe z varovanimi prostori.

Z dodatnimi pasivnimi ukrepi se doseže zmanjšanje obremenitve v za hrup občutljivih bivalnih prostorih, kar posledično zmanjša vpliv na zdravje ljudi med zadrževanjem v stavbi, medtem ko v zunanjem okolju obremenitev še vedno presega mejne vrednosti, kar velja tako za stavbe, ki so ustrezno zvočno izolirane, kot za tiste, ki so potrebne sanacije.

Na podlagi navedenega se bo v PVO gradbena parcela objekta Cesta na Ključ 96, parcela št. 1829/6, k.o. 1994 Dobrava, vključila med območja pomembnega vpliva na zdravje in premoženje ljudi med obratovanjem.

2. *Str. 20: A) Varstvo pred hrupom, A2) Pričakovani vplivi v času pripravljanih del in gradnje ter pogoji. Zapisano je, da se 'gradbišče najbolj približa stanovanjski poselitvi na območju Ceste Bokalce, Ceste na Vrhovce, Ceste dolomitskega odreda'. V besedilo je treba dodati Cesto na Ključ 96.*

Pojasnilo: Navedba je že vključena v PVO, in sicer na strani 114 poročila (poglavje 5.2.1.1):

»Obremenitev s hrupom med gradnjo bo največja pri intenzivnih zemeljskih delih, rušenju obstoječih stavb, pilotiranju za temelje večjih objektov (most, podvoz, podhod). Vpliv gradnje na ožjem območju ob gradbišču bo neposreden in kratkoročen, na širšem vplivnem območju pa bo prisoten tudi daljinski vpliv zaradi prevozov gradbenega in viškov izkopnega materiala, vpliv bo kratkoročen.

Glede na celoletno povprečje mejne vrednosti kazalcev hrupa, ki ga bo povzročalo gradbišče, ne bodo presežene pri nobeni stavbi z varovanimi prostori. V času gradnje se bo obremenitev okolja s hrupom kratkoročno najbolj povečala na naslednjih območjih:

- Cesta na Bokalce, od km 1.531 do km 1.565, levo; stanovanjska stavba Cesta na Bokalce 28 in Cesta na Bokalce 49, povečana obremenitev zaradi razširitve AC ter nadvoza 4-2, ureditev deviacije 1-3 Cesta na Bokalce.
- Cesta na Vrhovce, km 1.820, levo; stanovanjska stavba Cesta na Vrhovce 52, povečana obremenitev zaradi razširitve AC ter podvoza 3-3, ureditev deviacije 1-4 Cesta na Vrhovce.
- Cesta na Ključ, km 2.287, desno; stanovanjska stavba Cesta na Ključ 96, povečana obremenitev zaradi razširitve AC ter nadvoza 4-3, ureditev deviacije 1-5 Cesta Dolomitskega odreda.
- Cesta Dolomitskega odreda, km 2.335, levo; stanovanjska stavba Cesta Dolomitskega odreda 163, povečana obremenitev zaradi razširitve AC ter nadvoza 4-3, ureditev deviacije 1-5 Cesta Dolomitskega odreda.

V času gradnje bo promet potekal po 4 pasovih AC, hitrost na AC bo omejena na 60 km/h, obstoječe protihrupne ograje bodo odstranjene. Po terminskem planu je štiri mesece po rušitvi obstoječih ograj predvidena postavitve novih protihrupnih ograj. Predvsem pri stavbah Cesta na Ključ 96 in Cesta Dolomitskega odreda 163 bo v obdobju 4 mesecev brez protihrupnih ograj povečana celotna obremenitev s hrupom. Pri obeh stavbah je predvidena pasivna protihrupna zaščita, ki jo je potrebno izvesti pred pričetkom gradnje.«

Podrobnejša ocena obremenitve stavbe med izvedbo posega je povzeta po strokovni oceni 9/11 Elaborat ocene obremenitve okolja s hrupom. Gradbena dela in transport bodo potekali le v dnevnem času. Pri stavbi je merodajno letno povprečje neposrednega vpliva gradnje ocenjeno na 60 dB(A), dnevno povprečje v času intenzivne gradnje zaradi možnih dodatnih vplivov zaradi impulznega hrupa (hidravlično kladivo) na 66 dB(A). Mejni vrednosti kazalcev hrupa za obratovanje gradbišča v dnevnem in celodnevem obdobju (65 dB(A)) ne bosta preseženi, v času intenzivnih del pa so pričakovane povečane konične ravni hrupa. Ne glede na bližini gradbišča bodo gradbena dela na tem odseku časovno omejena, zato na letnem povprečju prekomerne obremenitve s hrupom zaradi gradbišča kot vira hrupa ni pričakovati.

Največji vpliv med izvedbo posega na celotno obremenitev je pričakovati med odstranitvijo obstoječe in postavitvijo nove protihrupne ograje. V času gradnje bo promet potekal po 4 pasovih AC, hitrost na AC pa bo omejena na 60 km/h. Po terminskem planu je postavitve novih ograj predvidena štiri mesece po rušitvi obstoječih. V tem obdobju bo stavba Cesta Na Ključ 96 neposredno izpostavljena hrupu AC. V obstoječem stanju (leto 2016) obremenitev s hrupom v najvišji etaži stavbe zaradi obratovanja AC v nočnem obdobju dosega 59 dB(A), v času gradnje bo zaradi odstranitve protihrupne ograje in porušitve sosednje stavbe obremenitev s hrupom zaradi obratovanja AC začasno povečana na 65 dB(A). Celotna obremenitev v času gradnje na celoletnem povprečju bo po oceni dosegala 66 dB(A) v dnevnem obdobju in 67 dB(A) za kazalec LDVN.

Za območja ob gradbišču mora v skladu z Zakonom o varstvu okolja izvajalec gradbenih del zagotoviti, da obremenitev okolja med gradnjo ne bo presegala zakonsko predpisanih mejnih vrednosti oz. zagotoviti ustrezne ukrepe za omilitev vplivov. Zmanjšanje obremenitve s hrupom med gradnjo je možno doseči

predvsem z logističnimi ukrepi ter z izvedbo začasnih polnih gradbiščnih ograj, s katerimi se bo zmanjšala tako obremenitve s hrupom kot prašenje z območja gradbišča, kar velja za celotno območje posega. Pri stavbi je med gradnjo predvidena izvedba monitoringa hrupa.

V zvezi z zgoraj navedenim se bo v PVO območje v okolici stavbe Cesta na Ključ 96 vključilo med območja s pričakovanimi povečanimi vplivi med gradnjo.

3. *Str. 24: B) Varstvo zraka, B2) Pričakovani vplivi v času pripravljajalnih del in gradnje ter pogoji. Zapisano je, da 'bodo zaradi povečane onesnaženosti zraka z delci PM₁₀ najbolj obremenjena območja na območju Cest na Bokalce in Vrhovce, Dolomitskega odreda ter Španova pot.' V besedilo je treba dodati Cesto na Ključ 96.*

Pojasnilo: Navedba je posredno že vključena v PVO, in sicer na strani 149 poročila (poglavje 5.2.1.1), potrebna bo dopolnitev sklepnih ocen in povzetkov:

V okviru strokovnih podlag (Elaborat ocene kakovosti zraka v času gradnje) je ocenjeno, da bo dodatna onesnaženost z delci PM₁₀ pri stavbi povečana in da bi brez upoštevanja omilitvenih ukrepov najvišja dnevna koncentracija delcev PM₁₀ do 138 µg/m³, srednja letna koncentracija bo 23 µg/m³, kar bi na dnevni ravni pomenilo preseganje mejne koncentracije (50 µg/m³).

Omilitveni ukrepi za zmanjšanje prašenja z območja gradbišča so zakonsko opredeljeni, za nadzor nad izvedbo je pristojen investitor, zavezanec za izvajanje je izvajalec. Na celotnem območju gradbišča in transportnih poti je potrebno redno in učinkovito izvajanje protiprašnih ukrepov, še posebej zato, ker je območje MOL opredeljeno kot območje s čezmerno onesnaženostjo zraka z delci PM₁₀.

Z upoštevanjem omilitvenih ukrepov, predvsem rednim vlaženjem gradbišča in transportnih poti ter dodatnih ukrepov v času rušitve sosednjega objekta (ponjave, sprotno vlaženje), bo najvišja dnevna koncentracija delcev PM₁₀ 33 µg/m³, srednja letna pa 7 µg/m³ in mejne vrednosti koncentracije delcev PM₁₀ ne bodo presežene. Pri stavbi so v okviru spremljanja stanja v času gradnje predvidene meritve delcev PM₁₀.

V zvezi z zgoraj navedenim bo v PVO območje v okolici stavbe Cesta na Ključ 96 vključena med območja s pričakovanim povečanjem onesnaženosti zraka z delci PM₁₀ v času gradnje.

4. *str. 24; B) Varstvo zraka, B2) Pričakovani vplivi v času pripravljajalnih del in gradnje ter pogoji. Glede na Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15 in 66/18), ki določa tudi mejne vrednosti za varovanje zdravja ljudi, je območje posega razvrščeno v območje onesnaženosti zraka, kjer raven onesnaževanja presega alarmno vrednost. Zaradi obratovanja gradbišča in gradbiščnih poti, bi koncentracije delcev PM₁₀, ki so zdravju najbolj škodljivi, času intenzivnih gradbenih del pri najbližjih stanovanjskih stavbah brez izvajanja omilitvenih ukrepov na dnevni ravni dosegale preko 157 µg/m³, na letni ravni pa do 30 µg/m³. Dnevna dovoljena meja je torej večkrat presežena, tudi letna mejna koncentracija teh delcev za varovanje zdravja ljudi je presežena. Verjetnost, da bi mehki ukrepi, ki jih je predvidel nosilec posega v II./2./2.1 izreka predloga okoljevarstvenega soglasja, odločilno vplivali na manjše obremenitve z onesnaženostjo zraka, je, glede na naše izkušnje, manj verjetna.*

Pojasnilo: Širše območje posega je skladno z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka razvrščeno v območje onesnaženosti zraka SIC (celinsko območje), na območju Mestne občine Ljubljana v območje SIL, ki je zaradi onesnaženosti zraka z delci PM₁₀ razvrščeno v I. stopnjo onesnaženosti zraka. Na območju MOL mejna letna koncentracija delcev PM₁₀ sicer ni presežena, je pa v zimskem obdobju v času kurilne sezone pogosto presežena mejna dnevna koncentracija (50 µg/m³), ki je lahko v koledarskem letu presežena 35 krat. Onesnaženost zraka z delci PM₁₀ na območju MOL se sicer v zimskem obdobju bistveno ne razlikuje od ostalih krajev v notranjosti Slovenije.

Podrobnejši omilitveni ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti zraka z delci PM₁₀ so opredeljeni v PVO in v strokovni oceni 9/14 Elaborat ocene kakovosti zraka v času gradnje.

Ukrepi so navedeni v nadaljevanju:

Splošno

- Gradbišče bo glede na površino in količino vgrajenega materiala ter potrebnega čas trajanja spadalo med posege za katere velja Uredba o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč.
- Med gradnjo bo potrebno na celotnem območju gradnje izvajati redne in učinkovite protiprašne ukrepe za zmanjšanje emisije prahu iz območja gradbišča, začasnih lokacij za odlaganje materiala ter transportnih poti. Pri najbolj izpostavljenih stavbah bo potrebno za zmanjšanje zaprašnosti izvesti tudi začasne gradbiščne ograje, prav tako je smiselno, da se že v začetni fazi gradnje izvede čim večji obseg predvidenih protihrupnih ograj, kjer je to glede na predvideno dinamiko del izvedljivo.
- Dodatno je predlagana ustrezna utrditev in protiprašna preplastitev vseh navezovalnih cest na gradbišče, v čim zgodnejši fazi pa tudi protiprašna ureditev gradbišča (položitev ustrezne frakcije materiala in posebne bitumenske emulzije, ki zmanjša vsebnost melja na podlagi), po kateri bo potekala večina prevozov gradbenega in viškov izkopnega materiala.
- Za zmanjševanje emisije prahu, ki nastajajo pri gradbenih in drugih delih v gradbeništvu je treba upoštevati naslednje omilitvene ukrepe:
 - prepoved uporabe necestnih premičnih strojev, ki se uporabljajo v gradbeništvu, brez filtrov za delce, se uvede najkasneje v obdobju dveh let po začetku izvajanja ukrepov za zmanjševanje emisije PM₁₀,
 - na celotnem območju gradnje je treba zagotoviti obvezno izvajanje ukrepov za zmanjševanje emisije prahu pri gradbenih delih,
 - predlagano je tudi, da se rušitve objektov izvajajo v času, ko je več kot 5 mm padavin dnevno.

Ukrepi, ki izhajajo iz zakonodaje

- Potrebno je upoštevati zahteve za motorje, vgrajene v gradbeno mehanizacijo ali druge naprave, ki so na gradbišču, za motorje na kompresijski vžig, zahteve za postopke mehanske obdelave na gradbišču, za gradbeno mehanizacijo in druge naprave, ki so na gradbišču, ter za organizacijske ukrepe na gradbišču.
- Pri gradbenih delih, pri katerih lahko nastaja povečana emisija delcev, se morajo izvajati naslednji ukrepi preprečevanja in zmanjševanja emisije delcev:
 - prepovedano je odstranjevati prašno usedlino s pihanjem, prašne površine čistiti s stisnjenim zrakom ali čistiti na območju gradbišča s suhim pometanjem,
 - prašne usedline je potrebno odstranjevati z vlažnim ali mokrim postopkom glede na stanje tehnike ali s sesalnim postopkom z uporabo primerne sesalnika za prah ali prašne usedline,
 - prah je potrebno vezati na površinah materialov z vzdrževanjem vlažnosti materiala, na primer z avtomatskim ali ročnim vodnim škropljenjem,
 - pri premeščanju in pretovarjanju je potrebno gradbene odpadke odmetavati z višin, ki niso večje od višin posod ali zabojskih, ki se uporabljajo za zbiranje in prevažanje gradbenih odpadkov, gradbene odpadke pa je treba zbirati in prevažati v zaprtih ali pokritih posodah ali zabojskih,
 - rušenje ali razgradnjo objektov je potrebno izvesti, če je tehnično možno, v velikih kosih, prah pa je treba vezati na gradbeni material z močenjem,
 - pri odstranitvi objektov je treba zaradi zmanjševanja prahu uporabljati pokrove in zaporne stene za preprečevanje razširjanja prahu.
- Zahteve za gradbeno mehanizacijo in druge naprave, ki se nahajajo na gradbišču:
 - pri gradnji, pri kateri nastaja izrazita emisija delcev, se mora uporabljati gradbena mehanizacija in druge naprave, ki so:
 - na delovnih odprtinah, izstopnih mestih in mestih nastajanja prahu opremljene za odsesavanje prahu, ali
 - zaprti viri prahu, ali
 - opremljeni za vezavo prahu z močenjem.;

- izvajalec mora zagotoviti, da se na gradbišču nepokritih sipkih gradbenih materialov ne prevažata, skladišči ali pretovarjata.
- Posredno je zmanjševanje vpliva prometa na onesnaževanje zraka, ki velja tudi za gradbišča, urejeno tudi v Zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, Uradni list RS, št. 109/2010, 57/2012, 63/2013):
- Za gradbišče je treba zaradi preprečevanja in zmanjševanja razpršene emisije delcev zagotavljati še naslednje organizacijske ukrepe:
 - na gradbišču je treba zmanjševati količine skladiščenega gradbenega materiala in gradbenih odpadkov,
 - skladiščeni gradbeni material je treba zaradi zmanjšanja prašenja prekrivati, vlažiti ali zaslanjati pred vplivi vetra,
 - na izvozih z gradbiščnih cest oziroma izvozih iz gradbišč na ceste, ki so javno dobro, je treba zagotoviti pranje koles in podvozja vozil,
 - gradbiščne ceste, ki se bodo uporabljale več kot 12 mesecev morajo biti prevlečene z nosilno asfaltno podlogo ali neprekinjeno omočene s tekočinami, ki vežejo prah na površini cestišča,
 - redno je treba čistiti gradbiščne ceste z učinkovitimi pometalnimi stroji, ki ne povzročajo prašenja, ali s postopki mokrega čiščenja,
 - na gradbišču je treba omejiti hitrost vozil na največ 10 km/h.
- Izvajalec del mora zagotoviti, da se sipki gradbeni material, gradbeni odpadki in drug gradbeni material, ki povzroča prašenje, dovažata na gradbišče ali odvažata z gradbišča v transportnih sredstvih, ki so pokrita ali zaprta, ali na kakšen drug način, ki onemogoča prašenje. Pri tem je potrebno upoštevati Pravilnik o nalaganju in pritrjevanju tovora v cestnem prometu. V skladu s tem pravilnikom in z Uredbo o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč so za čas gradnje predvideni še naslednji ukrepi:
 - ureditev vseh izhodov iz gradbišča z rešetko, ustrezno opremljeno s filtri in lovilec olj, nad katero se podvozje, kolesa in keson vozil obvezno spirajo preden se vozilo priključi iz gradbiščne ceste na javno cestno omrežje,
 - potrebno si je prizadevati uskladiti odvoze in dovoze materiala, tako da bi v obe smeri peljali polni kamioni,
 - dostopne ceste na gradbišče je potrebno redno čistiti z vlažnimi ali mokrimi postopki,
 - upoštevanje emisijskih norm v skladu z zahtevami emisijskih uredb pri začasnih gradbenih objektih, uporabljenih gradbenih strojih in prevoznih sredstvih; ukrep zahteva uporabo tehnično brezhibnih gradbenih strojev in prevoznih sredstev ter njihovo redno vzdrževanje,
 - necestni premični stroji, ki se uporabljajo v gradbeništvu, se ne smejo uporabljati brez filtrov za delce, enako velja za vozila, namenjena transportu, ki uporabljajo dizelsko gorivo,
 - stalne ali začasne lokacije za odlaganje sipkega materiala niso dovoljene tudi v neposredni bližini stanovanjskih objektov, kar velja tudi za začasno skladiščenje humusa ob trasi,
 - začasne lokacije za odlaganje sipkega materiala morajo biti locirane znotraj območja DLN in morajo biti od stanovanjskih stavb oddaljene vsaj 100 m,
 - potrebno je sprotno rekultiviranje dokončanih območij (gradbišče, okolica objektov),
 - zmanjšati gostoto prevozov gradbenega materiala po dovoznih cestah skozi stanovanjsko poselitev na najnižjo možno raven,
 - v primeru ugotovljenih preseganj mejnih vrednosti onesnaževal ureditev začasnih gradbiščnih ograj, s katerimi se bo dodatno preprečevalo širjenje prašnih delcev iz odkritih površin gradbišča do bližnjih stanovanjskih območij.
- Za izboljšanje kakovosti zraka na območju Mestne občine Ljubljana je sprejet Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana, Uradni list RS, št. 24/14 in 77/17. V odloku so opredeljeni osnovni ukrepi za zmanjšanje emisij delcev PM10 ter posledično tudi drugih

onesnaževal v zrak. Za zmanjševanje prašenja deponij, gradbišč in vozni površin je v odloku predvideno naslednje:

- izvajalci gospodarskih dejavnosti proučijo in uporabljajo nove metode koagulacije, ki učinkovito zmanjšujejo nastanek prahu.
 - izvajalci gospodarskih dejavnosti perejo gume v vseh primerih, pri katerih bi te dodatno obremenile zrak s prašnimi delci.
 - izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo sistem vlaženja deponij peska in trdnih snovi na odprtih skladiščih in dvoriščih, ob daljši suši pa mokrenje dvorišč, ki so huje obremenjena.
 - priporoča se zviševanje vlažnosti materialov, če to ne vpliva na kakovost proizvoda.
- Na območju celotne Mestne občine Ljubljana velja Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 77/17). V skladu s četrto točko 6. člena Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč, je prepovedano na gradbiščih drobiti, lomiti ali mleti gradbene odpadke, vključno z uporabo premičnih drobilnikov.
 - Protiprašni ukrepi med gradnjo morajo biti predloženi v potrditev investitorju pred začetkom gradnje. Zavezanec za izvajanje z elaboratom predpisanih ukrepov je izvajalec gradbenih del. Investitor mora pred začetkom gradnje zagotoviti, da je izvajalec seznanjen z vsebino tega elaborata (elaborat preprečevanja in zmanjševanja emisije delcev iz gradbišč).
 - Izvajalec mora tudi opozoriti investitorja, da vnese v elaborat vse spremembe in dopolnitve, ki nastajajo med gradnjo v zvezi z ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje emisije delcev iz gradbišča. Protiprašni ukrepi se morajo izvajati na celotnem območju gradbišča in transportnih poti, še posebej učinkovito in redno pa na območjih, ki ležijo v neposredni bližini stanovanjske pozidave.

Ukrepi, ki izhajajo iz presoje

- Izvedba apnene stabilizacije nasipov lahko povzroča nekontroliranega prašenja med gradnjo (vpliv vremena in tehnologija gradnje), s prekomernim prašenjem lahko vpliva tudi na varnost prometa, ki poteka tik ob gradbišču. V času izvedbe je tako potrebno upoštevati naslednje dodatne omilitvene ukrepe:
- Postopek se izvaja v obdobjih manj intenzivnih vetrov,
 - ne sme se izvajati v obdobju zadrževanja visokih voda,
 - potrebna bo postavitve protiprašnih zaslonov, ki bo omejevala emisijo prašnih delcev proti cestišču ter tudi v bližnje naravno in bivalno okolje,
 - uporablja se živo apno,
 - centralna priprava zemljine na območju priključka Brdo (faza 1).

5. *Str. 28: C) Varstvo pred vibracijami, C2) Pričakovani vplivi. Zapisano je, da je 'vplivno območje vibracij ocenjeno na 10 m pas ob gradbišču'. Po našem mnenju in praktičnih izkušnjah iz preteklih avtocestnih gradenj ne tem območju, je vplivno območje za vibracije določeno preozko in bi ga bilo treba razširiti. Posledično bi bilo treba v navedbo stanovanjskih stavb dodati tudi Cesto na Ključ 96, tudi z vidika odmika naše stanovanjske nepremičnine od sosednje, ki je predvidena za rušenje.*

Pojasnilo: Vpliv vibracij na bližnje objekte bo največji v času pripravljalnih zemeljskih del, rušitve obstoječih objektov, utrjevanja spodnjega ustroja, pilotiranje za temeljenje večjih objektov ter protihrupnih ograj, vir vibracij bo tudi transport za potrebe gradnje s težkimi tovornimi vozili po AC omrežju.

Vibracije impulznega značaja bodo nastale pri uporabi udarnih kladiv, rušitvenih delih, delu s padajočimi ali pnevmatskimi dleti za rahljanje trdne zemeljske podlage, pri padanju večjih mas ter pri temeljenju za večje objekte in protihrupne ograje. Vir vibracij na območju gradbišča in gradbiščnih poti bo lahko tudi vožnja težkih gradbenih strojev in tovornih vozil po neravni podlagi. Občasne stacionarne vibracije nastajajo pri uporabi stresalnikov in strojev za komprimiranje podlage kot so vibracijski valjarji in nabijala (vibronabijač).

V splošnem velja, da je ožje vplivno območje vibracij v času gradnje ocenjeno na 10 m pas od roba gradbišča, širše vplivno območje v fazi dolgotrajne in intenzivne gradnje pa v primeru trših podlag tudi do razdalje 50 m.

Razširitev AC odseka ne bo zahtevala veliki premikov in utrjevanja zemeljskih mas, prav tako se bo večina transporta za potrebe gradnje izvajala po sami AC, zato z izjemo kratkotrajnih vplivov v času rušitve sosednje stavbe Cesta na Ključ 98 ter pilotiranju za temelje nadvoza 4-3 ni pričakovati.

Glede na vrsto in velikost ter trajanje posega v primeru upoštevanja predvidenih omilitvenih ukrepov (časovna omejitve, izbira mehanizacije in transportnih poti) občutnega vpliva vibracij na konstrukcijo stavb in prebivalce ni pričakovati.

Lep pozdrav.

Pripravil:
Inženir DRI upravljanje investicij, d.o.o.
Tatjana Zalokar
vodja projekta

Janez Kušnik
direktor projektov

V vednost:

- DARS: g. Kušnik, g. Čepon, g. Adamič
- DRI: g. Gardašević, ga. Zalokar, ga. Likar, ga. Vrabič, arhiv PTPP

DARS

DARS D.O.O. 1
DRUŽBA ZA AVTOCESTE
V REPUBLIKI SLOVENIJI

Uprava DARS d.o.o.

Vili Zavrišan
član uprave

Tomaz Vidic
članik uprave

